

**ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุดรราชธานี**

นางเยาวณี พานธวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Amicable
Behaviors of Mathayom Suksa II Students of Angsila School
in Ubon Ratchathani Province**

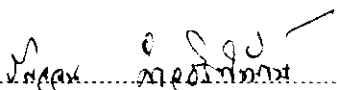
Mrs. Yaowani Phanthuwong

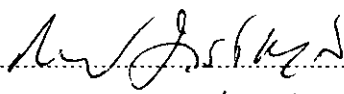
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2010**

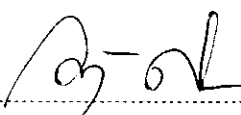
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุดรธาธาธานี
ชื่อและนามสกุล นางเขาวณีย์ พานธวงค์
แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชา ศักษาศาสตรั มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง

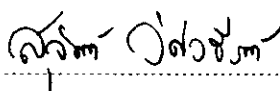
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี
ผู้วิจัย นางเขวณีย์ พานธวงศ์ รหัสนักศึกษ 2512400090 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนว) อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
 ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
 กัลยาณมิตรและ กลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็น
 กัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และ (3) เปรียบเทียบพฤติกรรม
 ความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี
 ปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน สุ่มเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม
 แล้วสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30
 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีค่าความ
 เทียบ เท่ากับ .84 (2) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีค่าความเทียบ เท่ากับ .79 และ
 (3) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จำนวน 11 กิจกรรม และ
 (4) กิจกรรมแนะแนวอื่นๆจำนวน 11 กิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ
 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 ความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนว
 อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
 ของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการ
 อบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย และ (3) นักเรียนกลุ่มทดลอง
 ที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
 ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร นักเรียนมัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Amicable Behaviors of Mathayom Suksa II Students of Angsila School in Ubon Ratchathani Province

Researcher: Mrs. Yaowani Phanthuwong; **ID:** 2512400090; **Degree:** Master of Education (Guidance); **Thesis advisors:** (1) Dr. Chiaranai Songchaikul, Associate Professor; (2) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor; **Academic year:** 2010

Abstract

The purposes of this research were to (1) compare amicable behaviors of experimental group students who used a guidance activities package to develop amicable behaviors with that of the control group students who used other guidance activities; (2) compare amicable behaviors of experimental group students who were brought up under different patterns of child rearing; and (3) compare amicable behaviors of experimental group students with different bio-social backgrounds.

The research sample consisted of 60 Mathayom Suksa II students in two intact classrooms of Ang Sila School, Ubon Ratchathani province in the 2010 academic year, obtained by cluster sampling. They were then randomly assigned into two groups each of which consisted of 30 students. After that one of the two groups was randomly assigned as the experimental group; the other group, the control group. The employed research instruments consisted of (1) a scale to assess amicable behaviors with reliability coefficient of .84; (2) a scale to assess the family's pattern of child rearing with reliability coefficient of .79; (3) a guidance activities package to develop amicable behaviors comprising 11 activities; and (4) 11 other guidance activities. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, analysis of variance, t-test, and two-way analysis of variance.

Research findings revealed that (1) the students using the guidance activities package to develop amicable behaviors exhibited amicable behaviors at the significantly higher level than the counterpart behaviors of those using other guidance activities at the .01 level; (2) the experimental group students who were brought up in the family under the loving and supporting pattern of child rearing with high level of reasoning usage exhibited amicable behaviors at the significantly higher level than the counterpart behaviors of those who were brought up in the family under the loving and supporting pattern of child rearing with low level of reasoning usage; and (3) the experimental group students with different genders, grade point averages, and family monthly incomes did not significantly differ in their exhibited amicable behaviors.

Keywords: Guidance activities package, Amicable behavior, Secondary school student

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.เจียรนัย ทรงชัยกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่ง ตลอดจนติดตาม ดูแลการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์คำขวัญ พรหมดี อาจารย์อัฉริยา นามวิชัยและอาจารย์กนิษฐา ลุนพรหม ที่กรุณาตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการฉวีวรรณ ศรีธัญรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญ อาจารย์ประภัสสร ผลสินธุ์ ที่อำนวยความสะดวกในเรื่องเวลาและสถานที่ในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์นัฐพล พิมพ์พันธ์ ที่กรุณาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินการทดลอง ตลอดจนบุคลากรทุกท่านในโรงเรียนอัสสัมชัญที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณ คุณลาวัลย์ นवलเสน่ห์ คุณอารีพรรณ อะทะวงษา คุณกตกร จึงเจริญ และเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทการแนะแนว รุ่นที่ 6 ทุกคน ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ครูแนะแนวทุกท่าน และขอานิสงส์แห่งประโยชน์นี้ โปรดแผ่ไปยังบุคคลที่ผู้วิจัยได้กล่าวนามไว้แล้วข้างต้นให้มีความสุข ความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

เยาวณีย์ พานธวงค์

พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	10
ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	17
การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	25
ปัจจัยเชิงเหตุสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประเภทและแบบการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร.....	39
เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง.....	41
การรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	85
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	86
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	88
ค แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	92
ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	107
ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย.....	36
ตารางที่ 3.2 โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	50
ตารางที่ 3.3 การดำเนินการทดลอง.....	58
ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามเพศ.....	61
ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย.....	61
ตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามรายได้ ของครอบครัว	62
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรก่อน การทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ.....	63
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรหลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น กัลยาณมิตร และนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ.....	64
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรก่อน และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร.....	65
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล.....	66
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรกับเพศ.....	68
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรกับผลการเรียนเฉลี่ย.....	69

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับรายได้ของครอบครัว.....	70

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย แสดงความเชื่อมโยงของตัวแปร	4
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย	38
ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้านย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ นอกจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแล้ว ยังต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เพราะคนเป็น กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้าไปได้ ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2549: 47) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของคน “เนื่องจากคน เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อ ไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ” ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 5) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ: 3-5) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา คนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มี จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีการประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี สามารถ ปรับตัวให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นซึ่งมีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม และจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

จากสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงในหลายด้านและอย่างรวดเร็ว มีผลให้นักเรียน วัยรุ่น ซึ่งจะเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศตกอยู่ในภาวะที่สับสน มีความขัดแย้ง ในค่านิยม และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ประกอบกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเองมีการเปลี่ยนแปลง ไปตามพัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัย วัยรุ่นโดยทั่วไปจึงมักมีความสับสน ต้องการแสวงหา หรือสร้างเอกลักษณ์ ตลอดจนค่านิยมของตนเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน มีการเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน และบุคคลที่มีชื่อเสียง เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม โดยขาดการคิดไตร่ตรอง และการอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ยั่วให้กระทำผิด ยิ่งส่งเสริมให้ วัยรุ่นตอนต้นแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ยิ่งขึ้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2524: 9) กล่าวว่า “ปัจจุบันเป็น ยุคของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และการเลื่อนไหลจาก

วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทย ทำให้คนไทยประสบปัญหาวิกฤติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในวัยรุ่น” กรมวิชาการ (2544:ก) กล่าวว่า “วัยรุ่นเป็นวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การทำงาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความละเอียดซับซ้อน วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่มีความยุ่งยาก ตกอยู่ภายใต้ความมืดมน ขัดแย้ง และความไม่มั่นคงของชีวิต เมื่อประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับบุคคลในวัยอื่น เขามักจะมีความยุ่งยากและขัดแย้งมากกว่า” กรมวิชาการ (2545:54) ยังระบุด้วยว่า “วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมในการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมในด้านต่างๆ เพราะเป็นวัยที่ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีได้”

สิริมงคลภิกขุ (2539 : 49) ได้กล่าวถึงสังคมว่า “กำลังประสบปัญหาหลายด้าน นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นจึงควรมีภูมิคุ้มกันในการคบกับเพื่อนที่ดี ไม่ชักนำกันไปในทางเสื่อมเสีย การคบเพื่อนที่ดีก็จะช่วยให้วัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมที่ดีด้วย เพราะการคบเพื่อนที่ดีหรือมีกัลยาณมิตรย่อมก่อให้เกิดความอบอุ่นใจ มีตัวแบบที่ดีและจะนำพาตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป “

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตฺโต (2542 : 631-632) กล่าวถึงความสำคัญของกัลยาณมิตรว่า “กัลยาณมิตร เป็นเสมือนผู้รู้ ทำให้สามารถชี้แนะ ชักนำบุคคลอื่นให้สามารถพัฒนาตนเองในทิศทางที่เหมาะสมในทุกด้าน เนื่องจากเคยมีประสบการณ์โดยตรงหรืออาจจะเป็นประสบการณ์ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทำให้สามารถที่จะให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปด้วยความรัก ความเมตตาปรารถนาดี เมื่อบุคคลมีกัลยาณมิตรที่ดีแล้ว ก็ทำให้เริ่มมีความเข้าใจหรือเห็นทางการฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง ถ้าไม่มีกัลยาณมิตรก็จะไม่มีผู้คอยแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้มีโอกาสดำเนินชีวิตผิดพลาด ไปในทางที่ไม่เหมาะสม”

กิตติยวดี บุญซื่อ และวิภา คัมภลพงษ์ (2544 : 95) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเป็นกัลยาณมิตรไว้ว่า “ความเป็นกัลยาณมิตรเป็นกุญแจทองที่จะไขประตูแห่งความเป็นมิตร ความอ่อนน้อมถ่อมตน ยังเป็นคุณสมบัติที่คนไทยทุกคนให้การต้อนรับ ความจริงใจ และความนุ่มนวล จะเป็นเครื่องหล่อลื่น สัมพันธภาพให้เลื่อนไหลสอดคล้องกันไปสู่จุดหมายปลายทาง ความมีน้ำใจ เป็นหยดทิพย์ที่ทำให้จิตใจชุ่มชื้นเบิกบาน และท้ายที่สุด การใช้คำพูดที่สุภาพแต่จริงใจและความสม่ำเสมอ จะเป็นเครื่องส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อกัน และพร้อมที่จะร่วมมือ ร่วมใจ ขจัดปัญหาต่างๆ และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่เด็ก เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร สามารถพัฒนาตนเอง พึ่งตนเอง

ได้ ช่วยเหลือผู้อื่นพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม และยังสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมด้วย การปลูกฝังให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมที่ดี โดยประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมส่วนรวม สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ เป็นพื้นฐานในการสร้างทรัพยากรที่มีคุณค่าให้กับสังคมไทย

การส่งเสริม พัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร สามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามธรรมชาติของนักเรียนวัยรุ่น การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เห็นและทำตาม การฝึกฝนอบรม และการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546: 24) ได้กล่าวถึง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตและ/หรือพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม แนะแนวหลายกิจกรรม ใช้เทคนิค/วิธีการที่หลากหลาย แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาจิตหรือพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจง มีการนำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมา ใช้สร้างกิจกรรม โดยใช้กระบวนการกลุ่มซึ่งยึดผู้รับบริการเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดการ เรียนรู้ จากการค้นพบด้วยตนเอง และเรียนรู้จากกลุ่ม รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการร่วม กิจกรรมไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ให้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น กัลยาณมิตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรีราชธานี โดยมุ่งหวังว่าจะนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของ นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณค่าของประเทศต่อไป

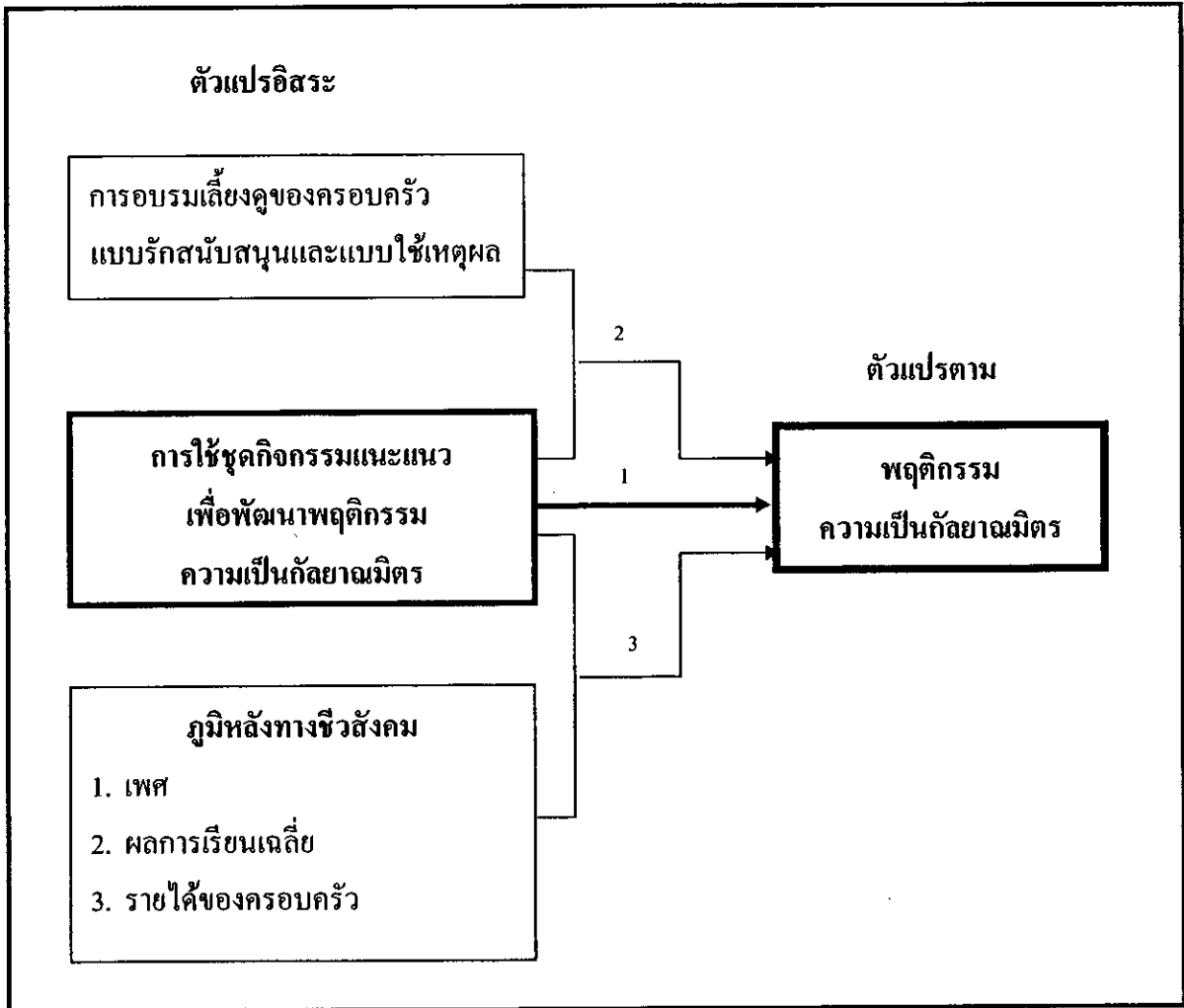
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้ กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน

2.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี ภูมิหลังทางชีวิตสังคมต่างกัน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย แสดงความเชื่อมโยงของตัวแปร

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

4.2 นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย

4.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ห้อง นักเรียนจำนวน 175 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มมา 2 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนคละกัน และมีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร แล้วสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม โดยวิธีจับสลาก ได้นักเรียนกลุ่มละ 30 คน จากนั้นจับสลากเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

5.3.2 *ตัวแปรสมทบ* ได้แก่

- 1) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล

2) ภูมิหลังทางชีวสังคม คือ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

5.3.3 *ตัวแปรตาม* คือ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

5.4 ระยะเวลาของการศึกษา ปีการศึกษา 2553

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร** หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการเป็นเพื่อนที่ดี มีการปฏิบัติตนที่ดี ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นตัวแบบที่ดีให้เพื่อนดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะไม่ทำให้ตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง และสังคมเดือดร้อน เพราะการกระทำมุ่งเน้นพฤติกรรมทำความดี การช่วยเหลือ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อน บุคคลอื่น และคนในสังคมส่วนรวม พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรครอบคลุม 3 องค์ประกอบย่อยดังนี้

6.1.1 **พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน** หมายถึง การแสดงออกถึงการเป็นเพื่อนซึ่งเป็นตัวแบบที่ดี มีการปฏิบัติตนที่ดี ไม่ยอมทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องดีงามไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ การแสดงออกถึงการเป็นผู้มีท่าทีอบอุ่นเป็นมิตร จริงใจ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้อยู่เสมอ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ

6.1.2 **พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น** หมายถึง การแสดงออกถึงการให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ การรับฟังปัญหาของผู้อื่นได้ด้วยความอดทน แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตักเตือนผู้อื่นเมื่อเห็นเขาประพฤติไม่ถูกต้อง การยอมรับนับถือผู้อื่น และยินดีเมื่อเขาพบความสำเร็จ

6.1.3 **พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม** หมายถึง การแสดงออกถึงการเป็นสมาชิกที่ดีกับคนในส่วนรวม และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายของโรงเรียน ชุมชน และสังคม มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรที่สำคัญ คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ชุมชน และกฎหมายของสังคม การไม่นำสมบัติของคนส่วนรวมมาเป็นของตน การใช้สิ่งของของคนส่วนรวมอย่างรู้คุณค่า การดูแลรักษาสมบัติของคนส่วนรวม และ การไม่นำความลับของคนส่วนรวมไปเปิดเผย

6.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมรวมกันเป็นชุด มีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อมุ่งพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของ นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น โดยนำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำ หลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของทิสนา เขมมณี (2545: 142-144) มาใช้ ซึ่งมี ลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่ง ความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) และ 5) เน้นการนำความรู้ไป ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) อีกทั้งยังนำเทคนิค /วิธีการที่ หลากหลายมาใช้ คือ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และ การฝึก พฤติกรรม

6.3 กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ หมายถึง กิจกรรมแนะแนวที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร แต่เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว-สังคมสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

6.4 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยการแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร กระทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับบุตร การสนับสนุนช่วยเหลือและการให้ความสำคัญแก่บุตรในสิ่งที่ บุตรต้องการ และการที่บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวาง การกระทำของบุตร หรือลงโทษบุตร นอกจากนั้นบิดามารดายังให้รางวัลและลงโทษบุตร อย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตร มากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง

6.5 ภูมิหลังทางชีวิตสังคม ประกอบด้วย

6.5.1 เพศ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

6.5.2 ผลการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความสามารถในการเรียนรู้หรือ สติปัญญาของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม

6.5.3 รายได้ของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่สมาชิกทุกคน ของครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ รายได้ต่ำ และรายได้สูง โดย กำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท เป็นผู้ที่มียาได้ของครอบครัวต่ำ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้ที่มียาได้ของครอบครัวสูง

6.6 นักเรียน หมายถึง นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุบลราชธานี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรด้วยชุดกิจกรรม
แนะแนว

7.2 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
และแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

7.3 ได้แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ด้านอื่นๆ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

7.4 ได้แนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านอื่นๆสำหรับ
นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ ประมวลสาระสำคัญซึ่งมีรายละเอียดนำเสนอได้ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
  - 1.1 ความหมายและขอบข่ายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
  - 1.2 ความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
  - 1.3 ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
  - 1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
2. ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของวัยรุ่นตอนต้น
  - 2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม
  - 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ
  - 2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
  - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
  - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
3. การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
4. ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
  - 4.1 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล
  - 4.2 ภูมิหลังทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1. พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1.1 ความหมาย และขอบข่ายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1) ความหมายของพฤติกรรม

อุทัย หิรัญโต (2526 : 14) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง “กิริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้น เมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายในหรือภายนอกร่างกายก็ได้ และปฏิกิริยาที่แสดงออกนี้เป็นพฤติกรรมทางกายและเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับจิตใจด้วย”

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539: 583) ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง “การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และ ความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า”

อุยฉิย์ จิตตะปาโล และ นุศประวีณ์ เลิศกาญจนวัตติ (2541: 20) ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง “อาการกระทำหรือกิริยาที่แสดงออกมาทางร่างกาย กล้ามเนื้อสมอง ในทางอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมเป็นผลจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นมาเร้าในเวลาใดจะมีการตอบสนองเมื่อนั้น พฤติกรรมของมนุษย์ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน”

สมโภชน์ เข็มสุภายิต (2543: 3) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมว่า “เป็นสิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินได้ และวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะการตอบสนองนั้น จะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายก็ตาม เช่น การร้องไห้ การกิน การวิ่ง การขว้าง การอ่านหนังสือ การเดินของซีฟง การเดินของหัวใจ การกระตุกของกล้ามเนื้อ เป็นต้น”

สรุป พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออกซึ่งเป็นผลจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า พฤติกรรมแบ่งออกเป็น พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน

2) ความหมายของกัลยาณมิตร

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต (2542 : 623) กล่าวว่า “กัลยาณมิตร หมายถึง บุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ชักจูง ช่วยบอกช่องทาง หรือเป็นตัวอย่างให้บุคคลอื่นดำเนินไปในมรรคาแห่งการฝึกฝนอบรมที่ถูกต้อง”

มนัสภรณ์ วิฑูรย์เมฆา (2543 : 15) กล่าวว่า กัลยาณมิตร หมายถึง “คนดีมีปัญหา มีคุณธรรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือ สั่งสอน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติ เมื่อบุคคลใดไปหา ปรีक्षा ขอคำแนะนำ เข้าใกล้ ตลอดจนศึกษาแนวทาง มีการยอมรับต่อกันแล้ว เรียกภาวะนี้ว่า กัลยาณมิตรตา หรือความมีกัลยาณมิตร”

กิตติวี บุญชื้อ และวิภา ตันทุลพงษ์ (2544 : 95) ได้กล่าวว่า “ความเป็นกัลยาณมิตรเป็นกุญแจทองที่จะไขประตูแห่งความเป็นมิตร ความอ่อนน้อมถ่อมตน ยังเป็นคุณสมบัติที่คนไทยทุกคนให้การต้อนรับ ความจริงใจ และความนุ่มนวล จะเป็นเครื่องหล่อลื่นสัมพันธภาพให้เลื่อนไหลสอดคล้องกัน ไปสู่จุดหมายปลายทาง ความมีน้ำใจเป็นหยดทิพย์ที่ทำให้จิตใจชุ่มชื้นเบิกบาน และท้ายที่สุด การใช้คำพูดที่สุภาพ แต่จริงใจและความสม่ำเสมอ จะเป็นเครื่องส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อกัน และพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจขจัดปัญหาต่างๆ และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่เด็กเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

สุนน อมรวิวัฒน์ (2546 : 17) กล่าวว่า “กัลยาณมิตร เป็นหลักธรรมที่มุ่งเน้นความปลอดโปร่งใจ ไม่บีบคั้น เน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความกระจำจ่างแจ่มแจ้งในแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกัน และกัน”

วัลลภา ฉลาทบาง (2548 : 70) กล่าวว่า “กัลยาณมิตร หมายถึง เพื่อนและบุคคลแวดล้อมที่ดี ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ชักจูง ชี้ช่องทาง เป็นแบบอย่างในการคิดและการแสดงพฤติกรรมที่ดีงามถูกต้องด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน”

กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548 : 4) อ้างถึง สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2526 : 98-105) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรไว้ว่า หมายถึง การประพฤติปฏิบัติคนที่แสดงถึงการเป็นเพื่อนที่ดีต่อเพื่อน ใน 7 ด้าน ต่อไปนี้

1. ด้านความน่ารัก หมายถึง การแสดงออกที่สร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน ได้แก่ การยิ้มแย้มทักทายเพื่อนด้วยท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร มีความจริงใจ และ ยินดีกับความสำเร็จของเพื่อน
2. ด้านความน่ารัก หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สุภาพเรียบร้อย น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับได้ ได้แก่ แสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ การแต่งกายถูกกาลเทศะ การให้ความช่วยเหลือเพื่อน และการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
3. ด้านความน่าเจริญใจ หมายถึง การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ได้แก่ การตั้งใจเรียน และมีความกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่เสมอ

4. ด้านการรู้จักพูดให้ได้ผล หมายถึง การให้คำแนะนำเพื่อน และเป็นที่ปรึกษาที่ดีได้แก่ การพูดให้กำลังใจเพื่อน การพูดส่งเสริมเพื่อนในทางที่ดี ไม่นินทาว่าร้ายเพื่อน และแนะนำเพื่อนให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของโรงเรียน

5. ด้านการอดทนต่อถ้อยคำ หมายถึง การพร้อมที่จะรับฟังคำพูดของเพื่อนทั้งแง่ดีและไม่ดีอย่างอดทนได้แก่ การตั้งใจฟังเพื่อนพูด รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเพื่อนระงับ ความโกรธเมื่อเพื่อนพูดในสิ่งที่ไม่ถูกใจ

6. ด้านการแถลงเรื่องล้าลึก หมายถึง การกล่าวอธิบายเรื่องต่างๆ ที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เพื่อนเข้าใจได้ ได้แก่ การอธิบายบทเรียนให้เพื่อนเข้าใจ และ การพูดประนีประนอมความขัดแย้งระหว่างเพื่อน

7. ด้านการไม่ชักนำในทางที่ผิด หมายถึง การไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสียหรือเรื่องเหลวไหลไม่สมควร ได้แก่ การไม่ชักจูงเพื่อนไปใช้เวลาว่างในการเล่นคอมพิวเตอร์ การไม่ชักจูงเพื่อนให้หนีเรียน การไม่ชักจูงเพื่อนให้ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และการพนัน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการเป็นเพื่อนที่ดี มีการปฏิบัติตนที่ดี ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นแบบอย่างให้เพื่อนดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ไม่ทำให้ตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง และสังคมเดือดร้อน การกระทำมุ่งเน้นพฤติกรรมทำความดีการช่วยเหลือ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อน บุคคลอื่น และคนในสังคมส่วนรวม

1.1.2 ขอบข่ายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

จากการประมวลสาระเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยพบว่าขอบข่ายของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีดังนี้

กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548 : 6-10) กล่าวถึง ผู้ที่เป็นกัลยาณมิตร คือ มิตรที่ดี หรือเพื่อนที่ดีนั้น มีพฤติกรรมใน 3 ด้าน ได้แก่

1. การทำตนให้น่าคบหา เป็นการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปติดต่อบอกคำปรึกษา หรือคบหาสมาคมด้วย มีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือ และเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่ายกย่อง น่าเอาอย่าง ชวนให้อยากปฏิบัติตาม เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ ซื่อตรงต่อเพื่อนฝูง เป็นต้น

2. การเสริมสร้างเพื่อน เป็นการกระทำหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เพื่อนทำพฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง เหมาะสมใน 2 ด้านสำคัญ

ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น การพูดคุยให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนทำความดี ชมเชย แสดงความชื่นชมกับความสำเร็จของเพื่อน อารมณ์ดี ไม่เบียดเบียนเมื่อเพื่อนมาขอคำปรึกษา และสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การชักชวน การดักเตือน แนะนำให้เพื่อนทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ อธิบายบทเรียนที่ยากให้เพื่อนเข้าใจ

3. การป้องกันเพื่อนจากสิ่งที่ไม่ดี คือ การไม่ชักจูงเพื่อนไปในทางเสื่อมเสีย ผิด หรือนอกเรื่อง คือ จะต้องมียุติธรรมที่ชัดเจนในการให้คำปรึกษา โดยมีเป้าหมายและนำไปสู่จุดหมายซึ่งจะแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีที่ถูกต้อง เช่น ดักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนจะเสพลิงเสพลิดปกป้องกันเพื่อนจากการถูกนิทา

นอกจากนี้ วัลนิกา ฉลากบาง (2548 : 70) ได้กล่าวว่า “ผู้ที่เป็นกัลยาณมิตร จะแสดงพฤติกรรมใน 3 ด้าน ได้แก่ การให้คำแนะนำ ชี้แจง ชักจูง สั่งสอนสิ่งที่ดีงามที่ถูกต้อง การสนับสนุนและการให้กำลังใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการคิดและการแก้ปัญหา”

สุวรรณา วชิรปราการสกุล (2533 : 26) ได้กล่าวถึง พุทธจริยา 3 พระจริยา หรือการบำเพ็ญประโยชน์ของพระพุทธเจ้าไว้ดังนี้

1. พุทธัตถจริยา พระพุทธจริยาที่ทรงบำเพ็ญประโยชน์ตามหน้าที่ของพระพุทธเจ้า

2. ญาติัตถจริยา พระพุทธจริยา เพื่อประโยชน์แก่พระญาติตามฐานะ

3. โลกัตถจริยา พระพุทธจริยา เพื่อประโยชน์แก่โลก

จากพุทธจริยา 3 การบำเพ็ญประโยชน์ของพระพุทธเจ้า ได้กระทำทั้งต่อตนเอง ต่อญาติมิตร หรือบุคคลอื่นและต่อโลก หรือสังคมส่วนรวม จึงสามารถนำพุทธจริยา 3 ไปเสริมสร้างการจัดระดับขั้นพฤติกรรมทางจริยธรรมได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำให้ตน บุคคลอื่น และหรือสังคมเดือดร้อน

ขั้นที่ 2 พฤติกรรมไม่ทำความชั่ว เป็นการไม่กระทำให้ตน บุคคลอื่น และหรือสังคมเดือดร้อน

ขั้นที่ 3 พฤติกรรมทำความดี เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ให้ตน บุคคลอื่น และหรือสังคม

ขั้นที่ 4 พฤติกรรมทำความดี เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ให้ตน บุคคลอื่น และหรือสังคมด้วยจิตใจที่สะอาดบริสุทธิ์

สรุปได้ว่า พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีขอบข่าย คือ การทำตนให้น่าคบหา การเสริมสร้างเพื่อน การป้องกันเพื่อนจากสิ่งที่ไม่ดี และ การทำประโยชน์ต่อตนเอง ต่อญาติมิตร บุคคลอื่น ต่อโลก หรือสังคมส่วนรวม การวิจัยครั้งนี้ แบ่งพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน 2) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น และ 3) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม

1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ตามหลักธรรมกัลยาณมิตร จาก พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต (2542 : 632) ประกอบด้วย

1. ปิโย แปลว่า น่ารัก หรือเป็นที่รัก เป็นลักษณะของผู้ที่มีความเป็นมิตร มีน้ำใจปรารถนาดี ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข รู้สึกเห็นใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีความทุกข์ ความเดือดร้อน ต้องการช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนนั้น และพลอยชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้าทั้งยังคอยส่งเสริม สนับสนุนและให้กำลังใจ ถ้าปฏิบัติได้อย่างนี้ จะทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้เกิดความไว้วางใจ รักใคร่ สนับสนุน และอยากเข้าไปหา ไปปรึกษา

2. ครุ แปลว่า น่าเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ เป็นลักษณะของผู้ที่มีความขีตมั่นในหลักการ ยึดถือกฎระเบียบเป็นสำคัญ และคอยตักเตือนไม่ให้ผู้อื่นประพฤติไม่ถูกต้อง ฝ่าฝืนกฎระเบียบโดยปราศจากอคติ หรือความลำเอียง ให้ความเป็นธรรมกับทุกคน ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย

3. กาวนิโย แปลว่า น่าเจริญใจ หรือน่ายกย่องในฐานะทรงคุณ เป็นลักษณะของผู้ที่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการพัฒนาตนเอง โดยเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ในการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีความประพฤติเหมาะสม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้เกิดความเชื่อถือ ความศรัทธา พร้อมทั้งจะรับฟัง ให้ความร่วมมือ และกล่าวถึงด้วยความซาบซึ้ง มั่นใจ และภูมิใจ

4. วัตตา แปลว่า รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดีด้วยการพูดให้เข้าใจ มองเห็นเหตุผลชัดเจน ทำให้หมดความเคลือบแคลงสงสัย พร้อมทั้งเห็นคุณค่าและความสำคัญจนเกิดความซาบซึ้งยอมรับ อยากลงมือกระทำหรือนำไปปฏิบัติ ทั้งยังเป็นคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความกระตือรือร้นที่จะทำให้สำเร็จ โดยไม่หวั่นกลัวต่อความยากลำบาก และเป็นไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร

5. วณักขโม แปลว่า อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษา ปัญหา ข้อเสนอแนะ หรือข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆด้วยความอดทน ไม่แสดงความเบื่อบ่น ไม่แสดง อารมณ์รุนแรง หรือโต้แย้งด้วยอาการรุนแรง

6. คัมภีร์ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร แปลว่า แดงเรื่องล้าลึกได้ คือ สามารถอธิบาย เรื่องต่างๆอย่างเป็นลำดับ เป็นขั้นเป็นตอน พร้อมทั้งการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

7. โน จัญฐานเน นิโยชเย แปลว่า ไม่ชักนำในอฐาน คือ เป็นลักษณะของ ผู้ที่ไม่แนะนำ ชักชวนให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขต่างๆ หรือ ไม่ชักชวน หรือชี้แนะให้ทำในเรื่อง ที่ไม่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งแนะนำในทางที่ดี ซึ่งให้เห็นคุณค่า เห็นประโยชน์หรือโทษของ สิ่งนั้นๆได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรตามหลักกรรม กัลยาณมิตร ของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 7 ประการคือ 1) น่ารัก 2) นำเคารพ 3) นำเจริญใจ 4) รู้จักพูดให้ได้ผล 5) อดทนต่อถ้อยคำ 6) แดงเรื่องล้าลึกได้ และ 7) ไม่ชักนำ ในอฐาน

1.3 ความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

พระธรรมปิฎก (2538 : 625) ได้กล่าวว่า “พฤติกรรมกัลยาณมิตรมีความสำคัญ ต่อการฝึกฝนอบรมที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การได้คบหากับคนที่ เป็น กัลยาณมิตรจะนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองเกิดการพัฒนาปัญญา พัฒนาตนเอง และช่วยให้คน สามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้น การมีกัลยาณมิตรเป็นคุณสมบัติที่เอื้อต่อการพัฒนาในทุกด้าน”

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต (2542 : 631-632) กล่าวถึงความสำคัญของ กัลยาณมิตรว่า “กัลยาณมิตร เป็นเสมือนผู้รู้ ทำให้สามารถชี้แนะ ชักนำบุคคลอื่นให้สามารถ พัฒนาตนเองในทิศทางที่เหมาะสมในทุกด้าน เนื่องจากเคยมีประสบการณ์โดยตรงหรืออาจจะเป็น ประสบการณ์ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทำให้สามารถที่จะให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง และเป็นไป ด้วยความรัก ความเมตตา ปราถนาดี เมื่อบุคคลมีกัลยาณมิตรที่ดีแล้ว ก็ทำให้เริ่มมีความเข้าใจ หรือเห็นทางการศึกษาปฏิบัติเพื่อนำไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง ถ้าไม่มีกัลยาณมิตรก็จะไม่มีผู้ที่คอย แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้มีโอกาสดำเนินชีวิตผิดพลาด ไปในทางที่ไม่เหมาะสม”

กิตติวี บัญชื้อ และวิภา ตันตกุลพงษ์ (2544 : 95) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ ความเป็นกัลยาณมิตรไว้ว่า “ความเป็นกัลยาณมิตรเป็นกุญแจทองที่จะไขประตูแห่ง ความเป็นมิตร ความอ่อนน้อมถ่อมตน ยังเป็นคุณสมบัติที่คนไทยทุกคนให้การต้อนรับ ความจริงใจ และความนุ่มนวล จะเป็นเครื่องหล่อลื่น สัมพันธภาพให้เลื่อนไหลสอดคล้องกัน ไปสู่จุดหมายปลายทาง ความมีน้ำใจ เป็นหยดทิพย์ที่ทำให้จิตใจชุ่มชื่นเบิกบาน และท้ายที่สุด

การใช้คำพูดที่สุภาพ แต่จริงใจและความสม่ำเสมอ จะเป็นเครื่องส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อกัน และพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจขจัดปัญหาต่างๆและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่เด็ก เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

วัลนิกา ฉลาภบาง (2548 : 70) กล่าวว่า “การมีกัลยาณมิตร เสมือนมีมิตรที่ดี ที่จะคอยแนะนำ ชักจูงให้ได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดี ที่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยความรัก ความจริงใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รู้ถึงวิธีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง สามารถที่จะพัฒนาตนเองไปได้เต็มตามศักยภาพ”

สรุป พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร สำคัญเพราะ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง พัฒนาตนเอง ฟังตนเองได้ สามารถช่วยเหลือผู้อื่นพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง และยังสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมด้วย

1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบว่ามีแบบวัดพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นโดยตรง แต่พบแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น และแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของวัยอื่น เช่น ดวงเดือน พันธมนาวิน งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) สร้างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู ใช้ในงานวิจัยเรื่อง ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยง ในครอบครัวและแนวทางป้องกัน มี 2 ตอน ตอนละ 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประมาณค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” วินัย ไมถึง (2548: 174 -176) ทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี โดยสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า เพื่อวัดพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ซึ่งเสนอ ประโยคที่แสดงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ พร้อมมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประกอบแต่ละประโยค โดยให้ผู้ตอบอ่านแต่ละประโยคและเลือกตอบว่าตนคิดว่าประโยคนั้นเป็นจริงสำหรับตนในระดับมาก – น้อยเพียงใด กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการ ของบ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี” ได้ใช้แบบวัดสิ่งที่ฉันมักปฏิบัติต่อเพื่อน จำนวน 12 ข้อ เป็นข้อความที่ให้ผู้ตอบเลือกว่าข้อความนั้นเป็นจริงในระดับมากน้อยเพียงใด จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย และ युภาวดี ปณะราช (2551 : 76) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาลักษณะความเป็นกัลยาณมิตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ” ได้ใช้แบบวัดที่สอดคล้องกับลักษณะกัลยาณมิตร แบบสอบถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” และ “ไม่จริงที่สุด”

สรุป จากการศึกษาวิธีการวัดพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นข้างต้น พบว่า นักวิจัยจำนวนมากนิยมใช้แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยเสนอข้อความทางลบ และข้อความทางบวก ให้ผู้ตอบอ่านข้อความและเลือกตอบว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตนในระดับมาก – น้อยเพียงใด การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำความรู้ดังกล่าวมาประมวลเพื่อสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยเสนอข้อความทางลบ และข้อความทางบวก ให้ผู้ตอบอ่านข้อความและเลือกตอบว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตนในระดับมาก – น้อยเพียงใด

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

(+)					
1. ฉันชวนเพื่อนเข้าเรียนทันเวลาในทุกรายวิชา					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(-)					
2. ฉันมักแสดงอาการก้าวร้าวทันทีเมื่อเพื่อนพูดไม่ถูกใจ					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่ามีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของวัยรุ่นตอนต้น ประกอบด้วย ทฤษฎีจิตสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไข การกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

2.1 ทฤษฎีจิตสังคม

อีริกสัน ได้สร้างทฤษฎีขึ้นมาในแนวทางการคิดที่เน้น ความสำคัญทางสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจ (Psychological Environment) ว่า มีบทบาทในพัฒนาการบุคลิกภาพ ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theory) ของอีริกสัน (Erikson, 1902) แบ่งพัฒนาการทางบุคลิกภาพออกเป็น 8 ขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ – ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs Mistrust) เป็นขั้นในวัยทารก ถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของพัฒนาการในวัยต่อไป เด็กวัยทารกจำเป็นต้องมีผู้เลี้ยงดูเพราะช่วยตนเองไม่ได้ ผู้เลี้ยงดูจะต้องเอาใจใส่เด็ก ถึงเวลาให้นมก็ควรจะให้ และปลดเปลื้องความเดือดร้อน ไม่สบายของทารกอันเนื่องมาจากการขับถ่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ – ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (Autonomous vs Shame and Doubt) อยู่ในวัยอายุ 2-3 ปี วัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเดินได้ สามารถที่จะพูดได้ และความเจริญเติบโตของร่างกาย ช่วยให้เด็กมีความอิสระ พึ่งตัวเองได้ และมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรับต้องสิ่งของต่างๆ เพื่อต้องการสำรวจว่าคืออะไร เด็กเริ่มอยากเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง

ขั้นที่ 3 การเป็นผู้คิดริเริ่ม – การรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) วัยเด็กอายุประมาณ 3-5 ปี เป็นวัยที่เด็กมีความคิดริเริ่มอยากจะทำอะไรด้วยตนเอง จากจินตนาการของตนเอง จะสนุกจากการสมมติ ของต่างๆ เป็นของจริง เช่น อาจจะใช้ลังกระดาษเป็นรถยนต์ ขับรถยนต์เหมือนผู้ใหญ่

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ – ความรู้สึกด้อย (Industry vs Inferiority) วัยเด็กอายุประมาณ 6-12 ปี เนื่องจากเด็กวัยนี้ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา และทางด้านร่างกาย อยู่ในขั้นที่มีความต้องการที่จะทำอะไรอยู่เสมอไม่เฉยว่าง หรืออยู่เฉยๆ

ขั้นที่ 5 อัฒภาพหรือการรู้จักว่าตนเองเป็นเอกลักษณ์ – การไม่รู้จักตนเองหรือสับสนในบทบาทในสังคม (Ego Identity vs Role Confusion) เด็กวัยนี้มีอายุระหว่าง 12-18 ปี จะรู้สึกตนเองว่า มีความเจริญเติบโต โดยเฉพาะทางด้านร่างกายเหมือนผู้ใหญ่ทุกอย่าง ร่างกายเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงทางเพศทั้งหญิงและชาย เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกในเรื่องเพศ และบางคนเป็นกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ มีความสับสนและไม่แน่ใจ อยากรับเป็นผู้ใหญ่ หรือบางครั้งก็อยากเป็นเด็ก อยากรจะตัดสินใจทำอะไรเอง เวลาผู้ใหญ่ห้ามเด็กจะไม่พอใจ เป็นห่วงว่าคนอื่นคิดอย่างไรต่อคน เป็นห่วงว่าจะทำอะไรไม่ได้ มักจะเลียนแบบผู้อื่น ตามอย่างผู้อื่น

ขั้นที่ 6 ความใกล้ชิดผูกพัน – ความอ้างว้างตัวคนเดียว (Intimacy vs Isolation) วัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ระยะต้น (Young Adulthood) เป็นวัยที่ทั้งชายและหญิงจะรู้จักตนเองว่า มีจุดหมายในชีวิตอย่างไร เป็นวัยที่พร้อมที่จะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนสนิทที่จะเสียสละให้กันและกัน รวมทั้งยินยอมเห็นใจซึ่งกันและกัน โดยไม่เห็นแก่ตัวเลย และมีความคิดคำนึงตนเป็นหลักฐานหรือคิดสนใจที่จะแต่งงานมีบ้านของตนเอง

ขั้นที่ 7 ความเป็นห่วงชนรุ่นหลัง – ความคิดถึงแต่ตนเอง (*Generatively vs Stagnation*) เป็นวัยที่เป็นห่วงเพื่อนร่วมโลกโดยทั่วไป หรือเป็นห่วงเขาชนรุ่นหลัง อยากรู้ให้ ความรู้ สั่งสอนคนรุ่นหลังต่อไป คนที่แต่งงานมีบุตรก็สอนลูกหลานคนที่ไม่แต่งงาน ถ้าเป็นครูก็ สอนลูกศิษย์ ถ้าเป็นนายก็สอนลูกน้อง หรือช่วยทำงานทางด้านศาสนา เพื่อที่จะปลูกฝังให้คนรุ่น หลังเป็นคนดีต่อไป

ขั้นที่ 8 ความพอใจในตนเอง – ความสิ้นหวังและความไม่พอใจในตนเอง (*Ego Integrity vs Despair*) วัยนี้เป็นระยะบั้นปลายของชีวิต เป็นผลรวมของวัย 7 วัยที่ผ่านมา ผู้มีอาวุโส บางท่านยอมรับว่า ได้มีชีวิตที่ดี และได้ทำดีที่สุด ยอมรับว่าตอนนี้แก่แล้ว และจะมีชีวิตอยู่อย่างมี ความสุข จะเป็นนายของตนเอง และมีความพอใจในสภาพชีวิตของตน ไม่กลัวความตาย ยอมรับ ว่าคนเรา เกิดมาแล้วก็ต้องตาย

สรุปได้ว่า ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสันขั้นที่ 5 อັคภาพหรือการรู้จักว่าตนเองเป็น เอกลักษณ์ – การไม่รู้จักตนเองหรือสับสนในบทบาทในสังคม อายุระหว่าง 12-18 ปี วัยรุ่นตอนต้น จะรู้สึกตนเองว่ามีความเจริญเติบโต ร่างกายเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งหญิงและชาย มีความ สับสน มีความวิตกกังวลกลัวว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีความจริงจังในการคบเพื่อน และ ค่อนข้างที่จะมีอุดมการณ์ของตนเอง มักจะเลียนแบบผู้อื่น ตามอย่างผู้อื่น และสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ การวิจัยครั้งนี้จึงนำทฤษฎีจิตสังคมของวัยรุ่นตอนต้นไปใช้ร่วมในการสร้าง และใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ เงื่อนไขการกระทำ

ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning Theory) พัฒนาโดย สกินเนอร์ (Skinner, 1954 อ้างถึงใน สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต 2544: 356) ซึ่งสกินเนอร์ มีความเชื่อ ว่า “พฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในการปฏิสัมพันธ์กับสังคม โดยเน้นที่ ผลกรรมของพฤติกรรมนั้น ซึ่งถ้าพฤติกรรมใดได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้ม ที่จะเกิดขึ้นอีก ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมใดที่ได้รับผลกรรมที่ไม่พึงพอใจ พฤติกรรมนั้นมี แนวโน้มที่จะยุติลง” ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น คือ การเสริมแรง

การเสริมแรง (Reinforcement) คือ การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอันเป็น ผลมาจากการได้รับผลกรรมที่พึงพอใจภายหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น หรือการที่พฤติกรรม นั้นสามารถหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจได้ ซึ่งผลกรรมที่พึงพอใจเรียกว่า ตัวเสริมแรง ทางบวก ส่วนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจเรียกว่า ตัวเสริมแรงทางลบ การเสริมแรง มี 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 การเสริมแรงบวก (Positive Reinforcement) เป็นการให้ตัวเสริมแรงบวก (Positive Reinforcer) เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับพึงพอใจและแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ต่อไปอีก ตัวเสริมแรงบวกอาจเป็น 1) ตัวเสริมแรงที่เป็นวัตถุสิ่งของ เช่น ขนม เครื่องเขียน คะแนน 2) ตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น การยิ้ม คำชมเชย การยอมรับ 3) ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพูดคุยกับเพื่อน หรือเลือกทำสิ่งที่ตนเองชอบ เป็นต้น ตัวเสริมแรงที่เป็นวัตถุสิ่งของมีข้อจำกัดในการให้ว่าผู้รับจะต้องขาดสิ่งนั้น และสิ่งของที่ให้อาจมีราคาแพงไม่สามารถให้ได้

2.2.2 การเสริมแรงลบ (Negative Reinforcement) เป็นการขจัดตัวเสริมแรงลบออกไป เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมที่ดี ตัวเสริมแรงลบ (Negative Reinforcer) คือ พฤติกรรมใดก็ตามเมื่อขจัดออกไปแล้วจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เป็นสิ่งที่ผู้ได้รับไม่พอใจต้องการหลีกเลี่ยง เช่น การชู้ การดู การหักคะแนน เป็นต้น ทำให้หันไปทำพฤติกรรมอื่นแทน ดังนั้นตัวเสริมแรงลบไม่ได้ช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เป็นเพียงการเลี่ยงไปทำอย่างอื่นแทนเพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับตัวเสริมแรงลบ กิบสัน(Gibson, 1976: 117) อ้างถึงใน วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี (2545: 133) มีความเห็นว่าการให้การเสริมแรงลบไปเรื่อย ๆ จะทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวล และอาจทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ตามมา เพื่อให้การเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ ควรกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน ให้การเสริมแรงทุกครั้ง หรือบ่อยครั้งที่สุดเพื่อให้พฤติกรรมคงทน และให้ทันทีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมเป้าหมายออกมา ทั้งนี้ต้องให้ด้วยความจริงใจ เหมาะสม กับวัย และความต้องการของนักเรียน จึงจะส่งเสริมให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ออกมาและเกิดความคงทน

การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ สรุปได้ว่า การเสริมแรง ทำให้ความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น การวิจัยครั้งนี้จึงนำ การเสริมแรงไปร่วมใช้ช่วยในการสร้างและใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรเพิ่มมากขึ้น

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล (2551: 9-11) ศึกษาเกี่ยวกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) และสรุปแนวความคิดของแบนดูรา (Bandura : 1986) ไว้ดังนี้

“พฤติกรรมที่มนุษย์แต่ละคนแสดงออกมานั้น แท้ที่จริงแล้วเกิดจากการที่บุคคลนั้น สังเกตเห็นจากบุคคลอื่นกระทำมาก่อน แล้วนำเอาแนวพฤติกรรมดังกล่าวนั้นมาเป็นต้นแบบในการกระทำของตนบ้าง โดยเรียกพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำ แล้วส่งผลให้บุคคลอื่นนำไป

เป็นแนวทางการกระทำว่า เป็นพฤติกรรมตัวแบบหรือพฤติกรรมแม่แบบ (modeling) แล้วใช้สติปัญญาเก็บจำไว้ จากนั้นจึงประสานความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิม และกำหนดเป็นการคาดหวัง พร้อมแสดงพฤติกรรมตามการคาดหวังของตนเอง”

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเบนคูรา ความคาดหวังนั้นจะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลได้รับความพึงพอใจจึงจะแสดงพฤติกรรม นั้น ๆ ออกมา ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้แบ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็น 4 กระบวนการ คือ

2.3.1 ความสนใจหรือการเอาใจใส่ (attention) หมายถึง ความสนใจในสิ่งเร้าหรือพฤติกรรมของตัวแบบ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) **การเลือกรับรู้** หมายถึง การที่ผู้เลียนแบบให้ความสนใจที่จะรับรู้และทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวแบบและยังไม่คิดที่จะนำมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งการเลือกรับรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะ โครงสร้างและความซับซ้อนของพฤติกรรมต้นแบบ ซึ่งทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้า และขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เลียนแบบ การรับรู้ และความสนใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของสิ่งเร้า คือ ความเข้มและขนาดของสิ่งเร้า ความแปลกใหม่ของสิ่งเร้า การกระตุ้นซ้ำ และการเคลื่อนไหว

2) **การเลือกสิ่งเร้า** หมายถึง การตัดสินใจเลือกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไปตามการเลือกรับรู้ ซึ่งการตัดสินใจเลือกสิ่งเร้าหรือการตัดสินใจเลียนแบบพฤติกรรมขึ้นอยู่กับความสามารถในการจำแนกความสำคัญของสิ่งเร้า ซึ่งจะมี ความสำคัญมากน้อยเพียงใดนั้นมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับแรงจูงใจ เช่น ความต้องการ ความจำเป็น ระดับการเสริมแรง การรับรางวัลหรือถูกลงโทษ ความพร้อมในการเลียนแบบ และการคาดหวังผลกรรมของผู้เลียนแบบ

2.3.2 การเก็บจำหรือการคงไว้ (retention) หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมตัวแบบไว้ในระบบความจำหรือสมองของผู้เลียนแบบ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของรหัสหรือจินตนาการ และจะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาเมื่อคาดหวังว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับความพึงพอใจหรือได้รับการเสริมแรงเช่นเดียวกับตัวแบบ

2.3.3 การสร้างหรือผลิตตามพฤติกรรมตัวแบบ (production) เป็นการที่บุคคลประสานความรู้สึที่ได้จากการบันทึก (ในกระบวนการที่ 2) ร่วมกับประสบการณ์เดิมที่มีมาก่อน ให้ได้เป็นรูปแบบของพฤติกรรมตัวแบบที่เก็บจำเมื่อได้รับสิ่งเร้า

2.3.4 การจูงใจ (motivation process) พฤติกรรมตัวแบบที่บุคคลเก็บจำ และสร้างพฤติกรรมไว้นั้น บุคคลจะยังไม่แสดงออกมานกว่าจะมีภาวะหรือเงื่อนไขที่มาเป็นแรงเสริม (incentives) กระตุ้นให้บุคคลนั้นมีความต้องการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา และบุคคลจะเพิ่ม

ความคาดหวังมากขึ้น เมื่อแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว ได้รับความพึงพอใจ เื่อนใจหรือสิ่งจูงใจ
มี 3 ลักษณะ คือ แรงเสริมที่เป็นปัจจัยภายนอก (external incentives) สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยมาจาก
ผลของการกระทำ (vicarious incentives) และแรงเสริมที่เป็นปัจจัยจากส่วนบุคคล (self incentives)
นอกจากนี้ อ้างจาก Bandura, 1977 นงลักษณ์ วิรัชชัย และคนอื่น ๆ

(2551: 15) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมไว้ดังนี้

1) **สิ่งที่เรียนรู้** โดยการเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่ง
ต่าง ๆ ซึ่งกลายเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรม และเมื่อมีสถานการณ์เกิดขึ้นบุคคลก็
จะมีความคาดหวังล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดของผลจากการกระทำนั้นได้ทำให้ตัดสินใจได้ว่า ควร
ทำหรือไม่ควรทำ

2) **วิธีการเรียนรู้** กล่าวคือ การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ซึ่งมีทั้ง
ประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม โดยการสังเกต อ่าน ฟัง การบอกเล่าที่เกิดกับผู้อื่น
ทำให้บุคคลมีการเรียนรู้ได้ อย่างกว้างขวาง

3) **ความเชื่อ** ผลที่จากการเรียนรู้อยู่ในรูปของความเชื่อว่าสิ่งหนึ่งจะ
สัมพันธ์กับ

อีกสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เกิดจากการสังเกตและการคิดของบุคคล รวมทั้งการบอกเล่าของบุคคลอื่น
ความเชื่อนี้สามารถกำหนดพฤติกรรมของบุคคลได้

4) **การควบคุมพฤติกรรมด้วยความรู้และความเข้าใจ** บุคคลมีความรู้
ความเข้าใจได้ และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ตนรู้ได้ รวมทั้งมองเห็นผลการกระทำที่จะเกิดตามมา
ซึ่งอาจดีหรือเลว ทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่าควรทำหรือไม่ควรทำได้

5) **จริยธรรม** เป็นหลักเกณฑ์ กฎเกณฑ์ แนวทางของการประพฤติปฏิบัติ
โดยบุคคลสามารถประเมินได้ถึงความคิดถูกของการกระทำ

6) **การบังคับตนเอง** กล่าวคือ บุคคลสามารถบังคับตนเองที่จะประพฤติ
หรือละเว้นการประพฤติได้ตามมาตรฐานของตนเอง ตามการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและ
ประสบการณ์ทางอ้อมของตน โดยความสามารถในการบังคับตนเองนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางสังคม
หากการเสริมแรงเป็นไปในทางบวกก็มีแนวโน้มที่จะละเว้นไม่ปฏิบัติในสิ่งไม่ดี และประพฤติ
ในสิ่งที่ดีงาม

สรุป ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ให้มีความสำคัญกับการที่
บุคคลสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้อื่นมาก่อน แล้วนำพฤติกรรมนั้นมาเป็นต้นแบบหรือแนวทางใน
การกระทำของตน การวิจัยครั้งนี้จึงนำการเรียนรู้จากตัวแบบไปใช้ร่วมในการสร้าง และใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตังจิตเจริญกุล (2551: 16-17) กล่าวว่า โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1987) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมพบว่า “พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ไม่ได้หยุดเมื่อบุคคลอายุ 10 ปี แต่มนุษย์ยังคงมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนไปจนถึงอายุ 25 ปี และสามารถบรรลุจริยธรรมขั้นสูงสุดได้เมื่อมีเหตุผล และความคิดในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีลักษณะของการมีเหตุผลสากลที่เป็นอุดมคติไม่เข้าข้างตัวเอง” โคลเบิร์ก ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนจริยธรรม (preconventional level) เป็นระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างมีเหตุผลหรือก่อนเกณฑ์การเข้าสังคม เด็กที่อยู่ในระดับนี้จะมีอายุต่ำกว่า 9 ปี ระดับนี้บุคคลจะทำความดีหรือเลวขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมที่ทำกันมาหรือผู้ใหญ่เป็นผู้กำหนด พัฒนาการระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการหลบหลีกการลงโทษ (punishment and obedience orientation) เป็นขั้นการปรับตัวตามการถูกลงโทษหรือการยอมทำตาม เชื่อฟังคำสั่งของผู้ใหญ่ เด็กมีเหตุผลในการทำดี เพราะไม่อยากถูกลงโทษ โดยไม่ได้คำนึงถึงผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนถือประโยชน์ของตน (individualism) เป็นขั้นที่ถือเอาผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ เด็กวัยนี้จะเลือกตัดสินใจในสิ่งที่คิดว่าถูก และเหมาะสมในทางจริยธรรม และการเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือพึงพอใจ ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ในขั้นนี้พฤติกรรมที่ดั่งามถูกต้องตามเหตุผลของเด็กจะขึ้นอยู่กับรางวัลหรือผลตอบแทนที่จะได้รับจากการแสดงออกทางพฤติกรรมของตน

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (conventional level) เป็นระดับมีกฎเกณฑ์ทางสังคมตามกฎหมายและหลักศาสนา ซึ่งเป็นระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่น อายุ 10 – 16 ปี บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ จะมีเหตุผลในการตัดสินใจว่าจะ ไรดีงามเกี่ยวข้องกับ การเห็นชอบของผู้อื่นด้วย เด็กมีการใช้กฎเกณฑ์ทางสังคมมากขึ้น แบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนคล้อยตามผู้อื่น (mutual interpersonal normative morality) เป็นระดับการคล้อยตาม และกระทำตามความคาดหวังทางสังคมหรือ ได้รับการยอมรับของกลุ่ม ว่าเป็นคนดี เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ บุคคลที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้เขามีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม การกระทำที่ดีหรือไม่ดีจะคำนึงถึงเจตนาด้วย

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนทำตามระเบียบของสังคม (law and order orientation) เป็นระดับการปรับตัวให้เข้ากับกฎหมายและระเบียบของสังคม ในขั้นนี้การกระทำที่ถูกต้องคือ

การทำตามหน้าที่ของคนที่ตั้งใจ ถูกต้อง โดยการรักษาระเบียบ กฎหมาย ประเพณี หรือกฎเกณฑ์ ของสังคม บุคคลที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะมองสังคมอย่างเป็นระบบ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้สังคมดำรงอยู่ต่อไป

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (*post conventional level*) เป็นระดับเลขกฎเกณฑ์ สังคม เป็นระดับที่พัฒนาการทางจริยธรรมที่มีวิจรรณญาณอย่างมีหลักการที่เป็นลักษณะสากลนิยม ผู้ที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้จะมีการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการคิด ตรึกตรอง ซ้ำใจตนเอง โดยไม่เข้าข้างตัวเอง หรือเห็นแก่ตัว พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นตอนทำตามสัญญาของสังคม (*social contract orientation*) เป็นการปรับตัวและปฏิบัติตามสัญญาของสังคม ผู้ที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ตั้งใจขึ้นอยู่กับ ระเบียบ ประเพณี และกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ มีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เชื่อว่า กฎหมาย เป็นหลักยึดให้ทำดี และจำเป็นต้องปฏิบัติแม้จะขัดกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนยึดอุดมคติสากล (*universal principles underlying moral reasoning*) เป็นขั้นการยึดถือคุณธรรมที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนมากทั่วโลก และทุก สังคม ว่าถูกต้อง ตั้งใจ ซึ่งเป็นคุณธรรมสากล หรือหลักการจริยธรรมสากล

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้นอยู่ในระดับที่ 2 ระดับตาม กฎเกณฑ์ ซึ่งวัยรุ่นตอนต้นโดยทั่วไปจะแสดงพฤติกรรมจากความคาดหวังของสังคม ประเพณี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มหรือสังคมว่า เป็นคนดี การวิจัยครั้งนี้จึงนำพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้นในระดับที่ 2 ไปใช้ร่วมใน การสร้าง และใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ไม่ค่อยพบ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรอยู่บ้าง ดังนี้

กมลวรรณ สุวรรณ โชติ (2548) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการ ของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี” พบว่า การสนับสนุนจากคนรอบข้างเป็นตัวทำนายที่สำคัญเป็นอันดับแรกใน การทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา พฤติกรรมเสริมสร้างเพื่อน และพฤติกรรมป้องกัน เพื่อนจากสิ่งไม่ดี รองลงมาคือ การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การยอมรับจากเพื่อน และการเห็น แบบอย่างจากบิดามารดา นอกจากนี้ กมลวรรณ สุวรรณ โชติ (2548: 6-10) ยังกล่าวถึง พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ที่เป็นมิตรที่ดี หรือเพื่อนที่ดี มีพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1) การทำตนให้น่าคบหา 2) การเสริมสร้างเพื่อน และ 3) การป้องกันเพื่อนจากสิ่งที่ไม่ดี

มนสภรณ์ วิฑูรเมธา (2543: 200-201) ศึกษาเรื่อง “ การพัฒนาระบบกัลยาณมิตร เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาล” พบว่า ระบบกัลยาณมิตร ทำให้นักศึกษาผู้เป็นกัลยาณมิตร มีความรัก ความเอื้ออาทร เป็นมิตรกับผู้อื่น พัฒนาบุคลิกให้ยิ้มแย้ม ใจเย็น หนักแน่น อดทน รับผิดชอบ พุทธิ คิตติ และเห็นคุณค่าในตนเอง

ชุตिकाญจน์ เบญจพรวัฒนา (2547: 75-76) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย” พบว่า คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลังจากที่ได้รับกระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร มีคุณภาพสูงขึ้น

วีไลรัตน์ พงกษาภิรมย์ (2547: 65-66) ได้ศึกษาเรื่อง “ ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” พบว่า บุคคลผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะเป็นผู้ มีความรัก ความเอื้ออาทร เป็นมิตรกับผู้อื่น ยิ้มแย้ม ใจเย็น หนักแน่น อดทน รับผิดชอบ พุทธิ คิตติ และเห็นคุณค่าในตนเอง

สรุป มีงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี การพัฒนาระบบกัลยาณมิตรของนักศึกษาพยาบาล ผลของการใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย และ ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีการนำหลักธรรมกัลยาณมิตรไปใช้ในการพัฒนาตนเองบ้างน้อย มีการพัฒนาความเป็นกัลยาณมิตรของบุคคลวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่บ้าง แต่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

3. การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การประมวลวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร พบว่า มีการพัฒนาได้ทั้งโดยวิถีธรรมชาติ โดยการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม และโดยการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรโดยวิถีธรรมชาติ

การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร โดยวิถีธรรมชาติ หมายถึง การที่บุคคลเจริญเติบโตขึ้นในครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อม โดยมีลักษณะพันธุกรรมติดตัวมา ก็จะมีพัฒนาการไปตามปัจจัยเหล่านั้นตามช่วงวัยของบุคคล ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ

(2528: 3) กล่าวว่า “การอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใกล้ชิดเด็กจะมีผลต่อเด็กทั้งทางคำพูด และการกระทำ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา และบุตร จะมีผลเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตและพฤติกรรม รวมทั้งการแสดงออกซึ่งคุณค่าต่อตนเอง และผู้อื่น” ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ พิกพ วังเงิน (2545: 1) ที่ว่า “มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นมนุษย์จะมีการแสดงพฤติกรรมที่ดี หรือ ไม่ดีส่วนหนึ่งมาจากสิ่งแวดล้อม จากการเลียนแบบจากผู้ใหญ่ จนเกิดเป็นความเคยชิน ขอมรับและปรับเป็นพฤติกรรมของตนเอง” นอกจากนี้ แบนดูรา (อ้างถึงใน นพมาศ อึ้งพระ (ธีรเวคิน) 2546: 388-389) กล่าวว่า “พฤติกรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เฉพาะตัวบุคคล พฤติกรรมสามารถสร้างได้โดยไม่ต้องอาศัยการเสริมแรงจากภายนอก แต่เกิดจากการคิดตัวอย่าง การได้รับความรักจากพ่อแม่”

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร โดยธรรมชาติ นั้น เกิดจากการเรียนรู้ โดยไม่ได้จัดกระทำขึ้น โดยการเห็น ตัวแบบ การเลียนแบบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เกิดจากความบังเอิญ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล จนเกิดเป็นความเคยชิน มีการแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัว

3.2 การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรโดยการจัดการเรียนการสอนหรือ การฝึกอบรม

การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร โดยการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง สอดแทรกอยู่ในสาระการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระที่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 148) ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนนำหลักธรรมคำสอน ไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง เกิดการเรียนรู้ จากคำสอน กิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ครูจัดให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น จนสามารถพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่ง จินตนา บัวเผียน (2550: 19) ได้ให้ความเห็นว่า วิธีดังกล่าวเป็นการพัฒนาที่เห็นผลเร็วกว่าการพัฒนาโดยธรรมชาติ นอกจากนี้การวิจัยของสุธนชัย ปานเกลียว (2547: 66 - 69) เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนชานุกิจพิทยาคม จังหวัดชัยนาท” ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยการอบรมให้ความรู้ กิจกรรมเพื่อนเตือน เพื่อน การจัดค่ายคุณธรรม และการเยี่ยมพบปะผู้ปกครองทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนา เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรนั้น สามารถพัฒนาได้โดย การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม โดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งมีการเรียนการสอนเนื้อหา สาระเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

3.3 การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรโดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3.3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน, อาชบายและเคอร์กราฟฟ์ (อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 11) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า “เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่ จัดหรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือ ได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเสริม ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม”

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 24) ให้ความหมายของกิจกรรม แนะแนวว่า “เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่าง ระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน ส่งเสริมทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา การสร้างสัมพันธภาพที่ดี”

อังคณา เมตุลา (2546: 30) ให้ความหมายของ กิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง “มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติ หรือได้มีส่วน ร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือสร้างเสริมตนเอง ตลอดจนป้องกัน หรือ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม”

ภนิตา ภูโตนนา (2548: 13) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว “เป็นกิจกรรมที่จัด ขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนรู้จัก เข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อมและสามารถพัฒนาและปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข”

สรุป กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนา จิตและ/หรือพฤติกรรมด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ให้เขาเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข รู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้ อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคม ได้อย่างดี ด้วยประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ

3.3.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546: 24) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ของตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ทั้ง ด้านการศึกษาอาชีพ และส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพ และ เจตคติที่ดีต่อ อาชีพสุจริต
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

3.3.3 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

- กรมวิชาการ (2546: 24-25) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนว มีหลักการดังนี้
1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจ และ ธรรมชาติ ของผู้เรียน
  2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ต้องตอบสนอง จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
  3. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงาน และ อาชีพ ชีวิตและสังคม
  4. จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิด และ ตัดสินใจ
  5. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการ ปฏิบัติจนเกิดทักษะการเรียนรู้
  6. ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็น พี่เลี้ยงและประสานงาน

3.3.4 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546 : 25-26) กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
ซึ่งมีลักษณะสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง
2. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ และค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรมรวมถึงจริยธรรม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข
4. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะวิชาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี มีนิสัยรักการทำงาน
5. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการแต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง

3.3.5 เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนวควรใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งจำเนียร ช่วงโชติ (2527: 118) ได้เสนอแนะเทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า “ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก มีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด ความรู้สึกที่ต้องการระบายออก เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้นักเรียนทำงานในกิจกรรมนั้นๆตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ ครูไม่ควรสอนโดยการพูดคนเดียวและให้นักเรียนจด ควรมีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือ เข้าใจกัน มีการนำเอาเทคนิคกระบวนการกลุ่ม รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุก เรียนรู้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วย พร้อมกันนี้ครูแนะแนวควรมีการบันทึก รายละเอียดต่างๆของการสอนไว้ทุกครั้ง และครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย นอกจากนี้ พิชิต พันธุ์พิทยแพทย์ (2543: 156 - 160) ได้กล่าวถึงเทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

1) การอภิปราย คือ วิธีการที่มุ่งให้นักเรียนได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือพิจารณาหัวข้อที่กลุ่มสนใจร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบ หรือเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ได้ร่วมแก้ปัญหา และทำงานร่วมกันอย่างเป็นประชาธิปไตย ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น

2) การแสดงบทบาทสมมติ คือ การแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น เทียบเคียงกับสถานการณ์จริงตามที่คุณแสดงบทบาทเข้าใจ เพื่อจะให้เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น โดยมีเหตุการณ์แวดล้อมอย่างไร จุดสำคัญอยู่ที่ต้องการให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นปรากฏกับผู้ชม รวบรวมว่าได้พบกับสถานการณ์นั้นด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและนำมาอภิปรายได้อย่างถูกต้อง

3) การศึกษากรณีตัวอย่าง คือ การยกตัวอย่างเรื่องราวที่น่าสนใจที่สอดคล้องกับพฤติกรรมยุคธรรม มีประเด็นให้นักเรียนได้ฝึกคิด อภิปราย ถกเถียงกัน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

4) การฝึกพฤติกรรม เป็นวิธีการที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติพฤติกรรมจริง

สรุปได้ว่า เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ประกอบด้วย การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการฝึกพฤติกรรม

3.3.6 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว ได้มีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้หลากหลาย ซึ่งจะได้นำเสนอ ดังนี้

สายพิณ ช่างไม้ (2544 : 11) ให้ความหมายของ ชุดการแนะแนว “ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ”

อังคณา เมตุลา (2546 : 31) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว คือ “เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว”

มยุรี วิสุทราศัย (2547 : 16) ได้สรุปความหมายของ ชุดกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง “เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์และ กิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจัดทำในลักษณะของสื่อประสม ประกอบด้วยคู่มือครู และ โปรแกรมกิจกรรม โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปราย กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ตลอดจนการใช้สื่ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาหรือกิจกรรม”

สรุป ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้น
 อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรม รวมกันเป็นชุด มีเป้าหมาย
 เฉพาะเจาะจง เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรโดยการ ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ไม่พบบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง แต่พบบงานวิจัยที่ใกล้เคียง
 ค้างผลงานวิจัยของ อัมพร แสงวิเชียร (2546: 66) เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
 แบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาคบาค
 ราษฎร์บำรุง จังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนผู้ที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว
 แบบบูรณาการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว
 แบบบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน สุขแจ่ม (2546: 63) ซึ่งได้ศึกษา “ผลของการใช้
 ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545
 โรงเรียนศรีราษฎร์ จังหวัดชุมพร” ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุด
 กิจกรรมแนะแนว มีการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ได้รับการกิจกรรมแนะแนวปกติ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ฉันทิพย์ ปีเลย์ (2546: 68) ซึ่งได้ศึกษา “ผลของการ
 จัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัด
 กิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ มีการปรับตัวกับเพื่อนดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ วชิรียา แจ่มใส (2552: 87) ซึ่งได้ศึกษา “ผลการใช้ชุด
 กิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” ผลการวิจัย
 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น มี
 พฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
 พฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 ความเป็นกัลยาณมิตรดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถใช้พัฒนานักเรียนให้มี
 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

4. ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบที่นำมาศึกษาเพิ่มเติมในครั้งนี้นำประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล และภูมิหลังทางชีวสังคม ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้บุคคลมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน สาระสำคัญมีดังนี้

4.1 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 3) กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูว่า “หมายถึง การที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ได้อบรมสั่งสอนดูแลบุตรให้ความรักความอบอุ่น และพฤติกรรม การแสดงออก การปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองต่อบุตร ซึ่งเป็นด้านคำพูด และการกระทำเพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุตร สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยย่อยที่สุดของสังคมและมีความสำคัญเป็นอันดับต้นในการทำหน้าที่ปลูกฝังบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ กระบวนการทัศนคติต่างๆของสมาชิกในครอบครัวโดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู ทั้งการพูดและการกระทำโดยผู้ใกล้ชิดเด็ก ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นโอกาสที่วัยรุ่นตอนต้นจะได้ดูแบบอย่างการกระทำ ของผู้เลี้ยงดูตน และโดยเฉพาะบิดา มารดา ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมากเท่าใด เด็กเมื่อรักและศรัทธาบิดามารดาก็จะเกิดการเลียนแบบและยอมรับเอาเอกลักษณ์นั้นๆมาเป็นของตนโดยไม่รู้ตัว”

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชุสม และงามตา วณิชานนท์ (2528 : 3-15) ระบุว่า “การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบสังคมไทย มี 5 แบบ คือ (1) แบบรักสนับสนุน (2) แบบใช้เหตุผล (3) แบบลงโทษทางจิตหรือทางกาย (4) แบบควบคุมและ (5) แบบพึ่งตัวเองเร็ว” นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน(2549 : 5) ยังสรุปว่า “การอบรมเลี้ยงดู หรือการปกครองแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล ผู้ที่อยู่ภายใต้การอบรมเลี้ยงดูหรือปกครองจะรับรู้ว่ามีผู้ปกครองรักและหวังดีต่อเขา ต้องการสนับสนุนช่วยเหลือเขา และใช้เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่อเขา ผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองจะรับรู้สาเหตุของการแสดงพฤติกรรมต่างๆของผู้ปกครอง รวมทั้งทำนายได้ว่าถ้าตนทำพฤติกรรมอะไรแล้ว จะทำให้ผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมใด”

ชุตติกาญจน์ เบญจพรวัฒนา(2547 : 22-23) กล่าวว่า “การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นตอนต้นให้พัฒนาอย่างถูกต้องนั้น พระพุทธศาสนาถือว่าบทบาทของผู้เลี้ยงดูมีความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นบิดา มารดา หรือครู โดยเฉพาะมารดานั้น ได้มีพุทธภาษิตว่า มารดา คือมิตรในเรือน”

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2549 : 21) ระบุว่า “มีงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในนักเรียน เช่น สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบกระทรวงและถูกจับไปตักเตือนของนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อยจะเป็นผู้ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิรดี จันทร์หอม (2535) ที่พบว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อยจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการพนันมากกว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก”

จากการศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูจากแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ผู้วิจัยได้ใช้การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มาเป็นปัจจัยเชิงเหตุผลในการศึกษาครั้งนี้

ธัญภรณ์ ทาริธาร (2548: 56-59) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร” พบว่า นักเรียนที่มีความพร้อมสถานการณ์ทางสังคมสูง(การอบรมเลี้ยงดู)จะมีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่านักเรียนที่มีความพร้อมสถานการณ์ทางสังคมต่ำ และได้สร้างแบบวัดแบบมาตราประมาณค่าจำนวน 15 ข้อ เพื่อใช้วัดการปฏิบัติจากพ่อ แม่ ผู้วิจัย ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4.2 ภูมิหลังทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การวิจัยครั้งนี้นำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียนมาศึกษาร่วมด้วย ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

4.2.1 เพศ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

มังกร กุลวานิช (2537: 73) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยด้านชีวสังคมต่อคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน” พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูบุตรเพศชายและเพศหญิง ของสังคมไทย แตกต่างกัน โดยในบุตรเพศหญิงจะมีการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดกว่าเพศชาย จึงทำให้มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น” พบว่านักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปี และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน

สรุป เพศเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำเพศมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.2.2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ย หมายถึง ระดับความสามารถในการเรียนรู้หรือสติปัญญาของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

ลักษณะเสด็จ ทองคำ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ “จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูง คือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูง

อัมพร แสงวิเชียร (2546: 77) ศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” พบว่านักเรียนที่สติปัญญาสูงมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำ และนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีสติปัญญาต่ำ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานวนลลอบ แสงสุข (2544: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ

สรุปว่า ผลการเรียนรู้เฉลี่ยเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.2.3 รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รายได้สูงกับรายได้น้อย

อังคณา เมตุลา (254 6: 108) ศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ ที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์” ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวรายได้สูงมีการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวรายได้น้อย นักเรียนจากครอบครัวรายได้สูงที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวรายได้น้อยที่ไม่ได้รับการฝึก

อัจฉรา สุขารมณ์ (<http://www.thaiedresearch.org>) ทำการศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น” โดยเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นจำแนกตามภูมิหลังของครอบครัว และลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับสูงจะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับต่ำ

สรุปว่า รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงนำรายได้ของครอบครัวมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอังกิลา จังหวัดอุบลราชธานี”
มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทและแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร
4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบมีการสุ่มเข้ากลุ่ม มีกลุ่มเพื่อกำหนดเป็น
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วัดก่อน และหลังการทดลอง (Randomized Pretest-Posttest Control
Group Design) ซึ่งมีแบบการวิจัย ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	Pretest	Treatment	Posttest
กลุ่มทดลอง R	T_1	X	T_2
กลุ่มควบคุม R	T_1	$\sim X$	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

R แทน การสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่ม

T_1 แทน การวัดก่อนการทดลอง (เป็น Pretest)

T_2 แทน การวัดหลังการทดลอง (เป็น Posttest)

X แทน การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

$\sim X$ แทน การใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา

พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ห้อง นักเรียนจำนวน 175 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

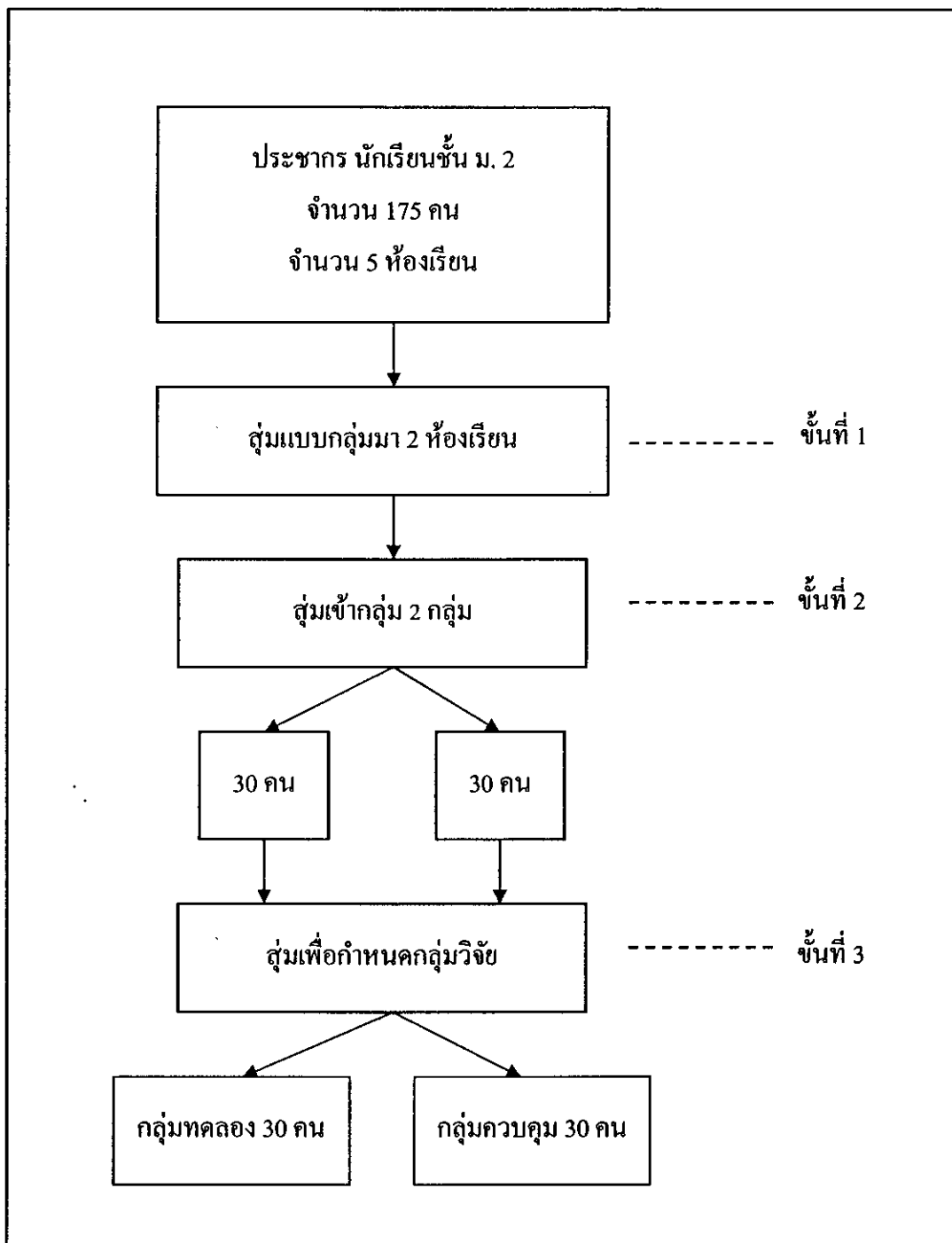
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นนักเรียนจากประชากรดังกล่าว จำนวน 60 คน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

2.2.1 การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการสุ่มห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนคละกันและมีลักษณะใกล้เคียงกันที่เป็นตัวแทนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาจำนวน 2 ห้องเรียน

2.2.2 การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นการสุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แต่ละคนเข้ากลุ่มวิจัย 2 กลุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มละ 30 คน

2.2.3 การสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับสลากกลุ่มวิจัย เพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัยแสดงด้วยภาพที่ 3.2 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.1 ตัวแปร

3.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) ตัวแปรอิสระจัดกระทำ คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
- 2) ตัวแปรสมทบ หรือตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุสมทบ มี 2 กลุ่มคือ
  - (1) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล
  - (2) ภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3.1.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

3.2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.2.1 ตัวแปรอิสระ

- 1) การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร สำหรับใช้กับกลุ่มทดลอง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวจำนวน 11 กิจกรรม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน 2) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น และ 3) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม ตัวแปรนี้มี 2 ค่า คือ การได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับ การได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
- 2) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตร ด้วยการแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขบุตร กระทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับบุตร การสนับสนุนช่วยเหลือและการให้ความสำคัญแก่บุตร ให้ความสำคัญที่บุตรต้องการ และการที่บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือลงโทษบุตร นอกจากนั้นบิดามารดาจะให้รางวัลและลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตร มากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มี การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยเป็นผู้ที่มี การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย

3) ภูมิหลังทางชีวสังคม ประกอบด้วย

(1) เพศ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง
 (2) ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง หมายถึง ระดับความสามารถในการเรียนรู้หรือสติปัญญาของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนจากภาคเรียนที่แล้ว นำมาแบ่งเป็น 2 ค่า คือกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.49 ลงมา เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ และระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูง

(3) รายได้ของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่สมาชิกทุกคนของครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ รายได้สูงกับรายได้ต่ำ โดยกำหนดให้ครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ และครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไปเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง

3.2.2 *ตัวแปรตาม* ตัวแปรตามของการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการเป็นเพื่อนที่ดี มีการปฏิบัติตนที่ดี ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นตัวแบบที่ดีให้เพื่อนดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะไม่ทำให้ตนเองบุคคลที่เกี่ยวข้อง และสังคมเดือดร้อน เพราะการกระทำมุ่งเน้นพฤติกรรมทำความดี การช่วยเหลือเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อน บุคคลอื่น และคน ในสังคมส่วนรวม พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรครอบคลุม 3 องค์ประกอบย่อยดังนี้

1) *พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน* หมายถึง การแสดงออกถึงการเป็นเพื่อนซึ่งเป็นตัวแบบที่ดี มีการปฏิบัติตนที่ดี ไม่ยอมทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องดีงามไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ พฤติกรรมการแสดงออกที่สำคัญ คือ การแสดงออกถึงการเป็นผู้มีท่าทีอบอุ่นเป็นมิตร จริงใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่เสมอ และ ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบ

2) *พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น* หมายถึง การแสดงออกถึงการให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ พฤติกรรม การแสดงออกที่สำคัญ คือ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างเต็มใจและเสียสละ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ การรับฟังปัญหาของผู้อื่นได้ด้วยความอดทน

แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตักเตือนผู้อื่นเมื่อเห็นเขาประพฤติไม่ถูกต้อง การยอมรับนับถือผู้อื่น และยินดีเมื่อเขาพบความสำเร็จ

3) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม หมายถึง

การแสดงออก ถึงการเป็นสมาชิกที่ดีกับคนในส่วนรวม และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ของโรงเรียน ชุมชน และสังคม มีพฤติกรรมแสดงออกที่สำคัญ คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ชุมชน และกฎหมายของสังคม การไม่นำสมบัติของคนส่วนรวมมาเป็นของตน การใช้สิ่งของของคนส่วนรวมอย่างรู้คุณค่า การดูแลรักษาสมบัติของคนส่วนรวม และการไม่นำความลับของคนส่วนรวมไปเปิดเผย

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรหรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบวัด นี้คือ...ตัวฉัน” ซึ่งเป็นแบบวัดแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรฐานให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และ เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง มี 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 11 กิจกรรม

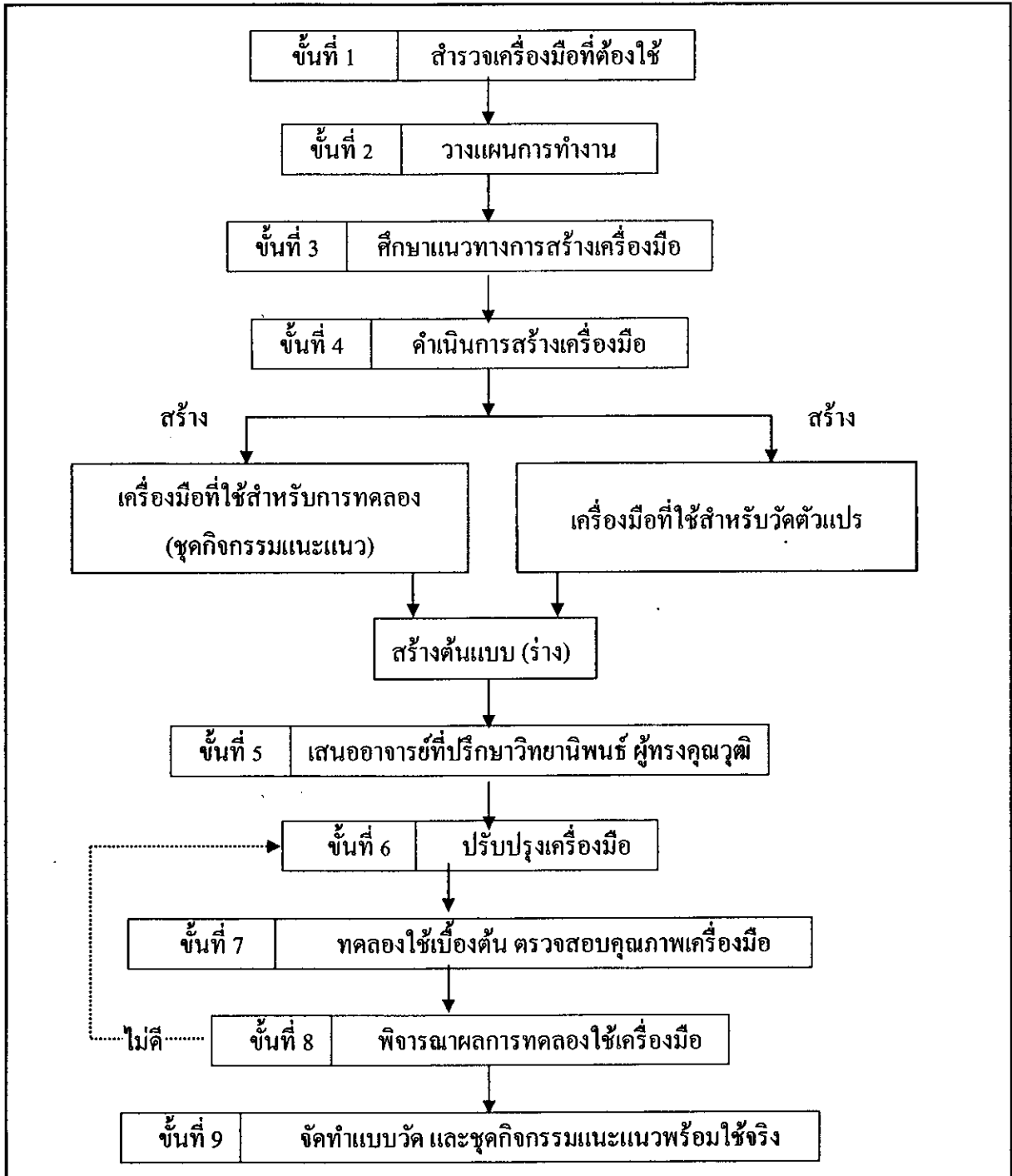
2) กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 11 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัว - สังคม

4.1.2 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร มี 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม (หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”) แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามนี้คือ...ตัวฉัน”)

และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว”)

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ประเภท ซึ่งมีขั้นตอนแสดงได้ด้วยภาพที่ 3.2 ดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือจากภาพที่ 3.2 มี 9 ขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจเครื่องมือที่ต้องใช้ ผู้วิจัยสำรวจเครื่องมือที่ต้องใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีเครื่องมือที่ต้องใช้ 2 ประเภท ประเภทแรก คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จำนวน 11 กิจกรรม และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ 11 กิจกรรม ประเภทที่สอง คือ เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ได้แก่ แบบวัด จำนวน 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม แบบวัดพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ขั้นที่ 2 วางแผนการทำงาน ผู้วิจัยได้วางแผน กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (ฉบับร่าง) 3) ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 4) พิจารณาเครื่องมือ 5) ปรับปรุง ทดลองใช้เบื้องต้น และตรวจสอบคุณภาพ 6) พิจารณาผลการทดลองใช้เบื้องต้น และ 7) จัดทำแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวพร้อมใช้จริง

ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และแนวคิดต่างๆ เพื่อแสวงหารูปแบบและแนวทางสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลองและเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร จากนั้นนำสิ่งที่เรียนรู้ต่างๆที่รวบรวมได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือที่มีคุณภาพ และเหมาะสม

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยเขียนนิยามปฏิบัติการของตัวแปรให้ชัดเจน และครอบคลุมองค์ประกอบย่อยที่สำคัญอย่างครบถ้วน สร้างผังตัวแปร โดยพิจารณาว่า ตัวแปรนั้นมีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบย่อยจะวัดด้วยคำถามกี่ข้อ เป็นข้อบวกกี่ข้อ เป็นข้อลบกี่ข้อ แล้วเขียนข้อคำถามตามผังตัวแปร นิยามปฏิบัติการ และ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบวัดตัวแปรตาม คือ แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และแบบวัดภูมิหลังทางชีวสังคม เพื่อใช้วัดตัวแปรสมทบซึ่งนำมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

ประการที่สอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร (ฉบับร่าง) (สำหรับใช้กับกลุ่มทดลอง) จากแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ส่วนกิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ไม่ใช่กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมแนะแนว

ด้านส่วนตัว-สังคม ที่ใช้กันโดยทั่วไปกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 11 กิจกรรม (สำหรับใช้กับกลุ่มควบคุม)

ขั้นที่ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำ เครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาด้านรูปแบบ เนื้อหาสาระ และวิธีการ หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาดังนี้ 1) แบบวัด พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาจากความสอดคล้อง ครอบคลุมเนื้อหา ที่ต้องการวัด ครอบคลุมโครงสร้างของลักษณะที่ต้องการวัด ความเหมาะสมด้านภาษา และลักษณะข้อคำถาม 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม ขั้นตอน และวิธีการ

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิไปดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือ

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้เบื้องต้น (Try out) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดลองใช้เครื่องมือเบื้องต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และการใช้แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร โดยทดลองใช้เบื้องต้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 60 คน โดยนำผลการทดลองใช้เบื้องต้นมาวิเคราะห์ ประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งหมด (item-total correlation) สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)

ขั้นที่ 8 พิจารณาผลการทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยวิเคราะห์และประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่เป็นแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร แล้วเลือกข้อที่มีคุณภาพรายข้อ และทั้งหมดที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมีค่า r อยู่ระหว่าง .82 ถึง .84 ค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .84 ซึ่ง ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543: 304-317) กล่าวว่า “ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบวัดที่มีคุณภาพ ควรมีค่าระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งหมด (item-total correlation) หรือค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป” ส่วนเครื่องมือ ที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยพิจารณาเลือกกิจกรรมไว้รวม 11 กิจกรรม ผู้วิจัยพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพเพื่อการใช้งานจริง ส่วนกิจกรรมแนะแนว กลุ่มควบคุม มี 11 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว - สังคม ที่ใช้กันโดยทั่วไปกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นที่ 9 จัดทำชุดเครื่องมือและชุดกิจกรรมแนะแนวพร้อมใช้จริง เมื่อเครื่องมือ ที่เป็นแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุง จนเป็นที่พอใจแล้วผู้วิจัย ได้นำเครื่องมือทั้งหมดมารวบรวมและจัดพิมพ์เป็นเล่ม มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้พร้อมใช้จริงต่อไป

4.3 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นมา 2 ลักษณะ คือ

4.3.1 เครื่องมือที่เป็นแบบวัด จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และ แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

1) ลักษณะของแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรหรืออีกชื่อหนึ่งคือแบบสอบถาม “นี่คือ...ตัวฉัน” ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ แต่ละข้อเป็นมาตรฐานประมาณค่า รวม 6 อันดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีทั้งข้อคำถามที่เป็นข้อความทางบวกข้อที่ 1-8 และ ข้อที่ 10-30 และข้อคำถามที่เป็นข้อความทางลบข้อที่ 9 สำหรับข้อความทางบวก ผู้ที่ตอบว่า “จริงที่สุด” จะได้ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ส่วนข้อความทางลบ ผู้ที่ตอบว่า “จริงที่สุด” จะได้ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 6 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมาก แสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรน้อย แบบวัดนี้มีค่าคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) คุณภาพของแบบวัด รายข้อกับทั้งฉบับ (r) อยู่ระหว่าง .82 ถึง .84 ค่าความเที่ยงหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .84 2) คุณภาพของแบบวัดรายด้าน ในด้านพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน (r) อยู่ระหว่าง .66 ถึง .71 ค่าความเที่ยงหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .70 3) คุณภาพของแบบวัดรายด้าน ในด้านพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น (r) อยู่ระหว่าง .74 ถึง .86 ค่าความเที่ยงหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .78 4) คุณภาพของแบบวัดรายด้าน ในด้านพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม (r) อยู่ระหว่าง .66 ถึง .84 ค่าความเที่ยงหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .73 ตัวอย่างแบบวัดมีดังนี้

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “นี่คือ...ตัวฉัน”					
คำชี้แจง นักเรียนจงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงบน ..... ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดทำให้ครบทุกข้อ					
1. ฉันชวนเพื่อนให้เข้าเรียนทันเวลาในทุกรายวิชา					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. ฉันต่อว่าเพื่อนทันทีถ้าเขาทำให้ฉันไม่พอใจ					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2) ลักษณะของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความ 20 ข้อ เป็นแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล แต่ละข้อมีมาตราวัด 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” คะแนนที่เป็นไปได้ของแบบวัด อยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน คุณภาพของแบบวัดรายข้อกับทั้งฉบับ (r) อยู่ระหว่าง .68 ถึง .76 ค่าความเที่ยงหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .71 เกณฑ์การให้คะแนนคือ ในข้อที่ 1,3,5,6,9,10,13,14,16,17,19 จะให้คะแนนจาก “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 ส่วนข้อ 2,4,7,8,11,12,15,18,20 จะให้คะแนนจาก “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย แสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย ผู้วิจัยนำแบบวัดการปฏิบัติจากพ่อ/แม่ ของธัญภรณ์ ทวีธรร (2548) มาใช้

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

คำชี้แจง ให้พิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น ..... ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดทำให้ครบทุกข้อ

1. พ่อ / แม่ไม่เคยสนใจทุกข์สุขของฉัน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. พ่อ / แม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของฉัน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

ที่มา : ธีรยุทธ หาริธาร (2548) “ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร”
 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 94

3) ลักษณะของแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม ในการวิจัยครั้งนี้
 ผู้วิจัยได้นำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียนมาศึกษาร่วมด้วย จึงสร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
 ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แบบสอบถาม
 ตอนที่ 1 นี้ อยู่ส่วนแรกของแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □
ตามความเป็นจริง

1. ชื่อ - สกุล .....
2. เพศ   ชาย   หญิง
3. ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2552
 ตั้งแต่ 2.49 ลงมา   ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
4. รายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน
 น้อยกว่า 10,000 บาท   ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

4.3.2 เครื่องมือที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนว มี 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ (ใช้กับกลุ่มควบคุม) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็นกิจกรรมแนะแนว จำนวน 11 กิจกรรม ที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร สำหรับใช้กับกลุ่มทดลองโดยชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวจำนวน 11 กิจกรรม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน 2) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น และ 3) พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม ตัวแปรนี้มี 2 ค่า คือ การได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับ การได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ผู้วิจัยนำแต่ละองค์ประกอบย่อยมาสร้างกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งได้นำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ตลอดจนนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิสนา เขมมณี (2545: 142 - 144) มาใช้ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ สรุปได้ดังนี้ 1) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Active Participation = Ac) โดยให้นักเรียนทุกคนร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และมีชีวิตชีวา 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction = G) โดยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม และเรียนรู้จากกลุ่ม 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning = E) โดยให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือมีประสบการณ์ 4) เน้นกระบวนการ (Process - Oriented = P) โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และผลงาน และ 5) เน้นการนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge = Ap) โดยการจูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังนำเทคนิค/วิธีการที่หลากหลายมาใช้ ได้แก่ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการฝึกพฤติกรรม ดังตารางที่

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
ปฐมนิเทศ			
1	“เพื่อนใหม่ “	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการมี สัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนได้ 2. แสดงออกถึงการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน และผู้เกี่ยวข้องได้ 3. แสดงออก ถึงความสนใจร่วมกิจกรรมต่อไป จนครบทุกกิจกรรม	- การอภิปราย - การแสดงบทบาท สมมติ - การฝึก การมีสัมพันธ์ภาพ ที่ดีกับเพื่อน
องค์ประกอบที่ 1 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน			
2	“พูดหวานขาน เพราะ “	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการใช้ กิริยาจาสุภาพอย่างจริงใจได้ 2. กล่าวชมเชยและแสดงความยินดีเมื่อเพื่อน ประสบความสำเร็จหรือกระทำสิ่งที่เหมาะสม ได้ 3. พูดและแสดงการตอบรับได้เหมาะสมเมื่อ ได้รับคำชมเชยหรือความยินดีจากเพื่อนได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ใช้ประ โยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การฝึกกล่าวชมเชย แสดงความยินดีเมื่อ เพื่อนประสบ ความสำเร็จ - การฝึกแสดง การตอบรับ เมื่อได้รับคำชมเชย หรือความยินดี จากเพื่อน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
3	“ตัวแบบที่ดี ของเพื่อน”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ตอบสนองต่อความรู้สึกของเพื่อนได้ 2. แสดงออกถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ที่มีต่อ เพื่อนได้ 3. แสดงออกถึงการตอบสนองต่อความรู้สึก ดีใจ เสียใจ โกรธ ของเพื่อนได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง ความเข้าใจและ การตอบสนองต่อ ความรู้สึกดีใจ เสียใจ และ โกรธ ของเพื่อน
4	“ความ ภาคภูมิใจ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ตั้งใจเรียนและการใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่เสมอได้ 2. แสดงออกถึงการใฝ่เรียนใฝ่รู้ได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การใฝ่เรียนใฝ่รู้
องค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น			
5	“กำลังใจให้ เธอ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ 2. พุคให้กำลังใจผู้อื่น พุดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ ดี และแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาท สมมติ - การอภิปราย - การฝึกพุดให้กำลังใจ ผู้อื่น พุดส่งเสริมผู้อื่น ในทางที่ดี และ แนะนำผู้อื่นให้ทำ กิจกรรมที่ เป็นประโยชน์

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
6	“ช่วยกันให้ดี ...มีความสุข”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการช่วยเหลือกันได้ 2. ยกตัวอย่างวิธีการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญาได้ 3. แสดงออกถึงการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญาได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาทสมมติ - การฝึกแสดงออกถึงการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญา
7	“หยุดคิด... สะกิดเพื่อน”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการไม่ชักนำผู้อื่นไปในทางที่ผิดได้ 2. แสดงออกถึงการไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ผิดได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึงการไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ผิด
องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม			
8	“กฎระเบียบ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมได้ 2. แสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมในสังคมได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมในสังคม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
9	“ทำตนให้เป็น ประโยชน์”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ทำตนให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนรวมได้ 2.ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนรวม ได้ 3.ปฏิบัติตนเป็นมิตรกับคนส่วนรวมในสังคม ได้ 4.เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การเล่นเกม - การฝึกปฏิบัติตนให้ เป็นประโยชน์ และการปฏิบัติตน เป็นมิตรกับ คนส่วนรวม
10	“สมบัติของ ส่วนรวม”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของผลดีและ ผลเสียที่เกิดจากการใช้และการไม่รักษา สาธารณสมบัติของคนส่วนรวมได้ 2. แสดงออกถึงการใช้สาธารณสมบัติของคน ส่วนรวมอย่างรู้คุณค่าได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การใช้สาธารณ สมบัติของคน ส่วนรวม อย่างรู้คุณค่า
ปัจฉิมนิเทศ			
11	“มิตรที่ดี”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรได้ 2.แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตรได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึกพฤติกรรม ความเป็น กัลยาณมิตร

ตัวอย่าง กิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม “กำลังใจให้เธอ”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เป็นพฤติกรรมของการเป็นมิตรที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้ และปฏิบัติได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้
2. พูดให้กำลังใจผู้อื่น พูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี และแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ (10 นาที)

1. ให้นักเรียนฟังเพลง “กำลังใจ” และร้องเพลงร่วมกัน แล้ววิเคราะห์เนื้อเพลงว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับอะไรบ้าง (Ac, E, P)

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์การพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ (Ac)

2. ชำนาญหลัก (40 นาที)

1. ครูชี้แจงนักเรียนถึงการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดให้กำลังใจผู้อื่น โดยการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ โดยการกำหนดบทบาทให้นักเรียนแสดง

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน ครูเชิญชวนนักเรียนปรบมือแสดงความชื่นชมนักเรียนอาสาสมัคร ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ (A)

3. แจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงศึกษา และซ้อมบทบาทที่ได้รับก่อน

การแสดง

4. ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมติแล้ว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม โดย การนับ 1-2-3-4-5 ให้นักเรียนจับกลุ่มกับเพื่อนที่นับ ได้เลขเดียวกัน แล้วร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับ ความคิด ความรู้สึกของตัวละคร และกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและหา ข้อสรุปดังนี้

- 1) การกระทำของฉวีวุฒิ แสดงถึงอะไร
- 2) การกระทำของสายธาร แสดงถึงอะไร
- 3) การกระทำของสายธาร มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) การกระทำของบ้งอร แสดงถึงอะไร
- 5) การกระทำของบ้งอร มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 6) การแสดงบทบาทสมมติเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับอะไร

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกแสดงพฤติกรรมการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูด ส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น การแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และ แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะกัน (Ac, E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียน และครูสรุปความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้ง การแสดงพฤติกรรมการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น การแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ (Ac, G, E, P, Ap)

2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. เพลง “กำลังใจ”
2. บทบาทสมมติ

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกพฤติกรรม
3. การสรุป และการเสนอแนะของนักเรียน

พัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้สำหรับกลุ่มควบคุม) มีกิจกรรมทั้งหมด 11 กิจกรรม รูปแบบของกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) สาระการเรียนรู้ 3) วัตถุประสงค์ 4) การจัดกิจกรรม 5) การวัดและประเมินผล 6) แหล่งเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคม

1. ชื่อกิจกรรม “จะเป็นเหมือนใครดี” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (เวลา 60 นาที)

2. สาระการเรียนรู้

คนทุกคนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การเลียนแบบผู้อื่นหากเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับตนเองแล้ว ยิ่งจะทำให้สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไปอย่างน่าเสียดาย

3. วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถเลือกที่จะเป็นตัวของตัวเองอย่างเหมาะสม

4. การจัดกิจกรรม

- 1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของคนไทยอาชีพต่างๆ
- 2) ครูแจกใบงานให้นักเรียนเขียนความแตกต่างของบุคคลในอาชีพต่างๆ
- 3) ครูแจกใบงานให้นักเรียนเขียนเอกลักษณ์ของตนเองที่แสดงถึงข้อดีและข้อบกพร่อง
- 4) ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น
- 5) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

5. การวัดและประเมินผล

- 1) จากการทำใบงาน
- 2) จากร่วมกิจกรรม

6. แหล่งเรียนรู้

- 1) ใบงาน
- 2) กลุ่มเพื่อนๆ

7. สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบงาน

5. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัด ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ภูมิหลังทางชีวสังคม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 3 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว จำนวน 20 ข้อ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดเฉพาะตอนที่ 1 แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 แบบวัด พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จำนวน 30 ข้อ

5.2 ดำเนินการทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น กัลยาณมิตรกับกลุ่มทดลอง จำนวน 11 กิจกรรม ใช้เวลา 11 ชั่วโมง เป็นเวลา 11 วัน ส่วนกลุ่ม ควบคุมดำเนินการโดยใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรจำนวน 11 กิจกรรม ใช้เวลา 11 ชั่วโมง เป็นเวลา 11 วัน โดยจัดกิจกรรมทั้ง สองกลุ่มในวันและเวลาเดียวกัน ในห้องที่มีสภาพแวดล้อม และบรรยากาศใกล้เคียงกัน และจับ สลากผู้ดำเนินกิจกรรมในปริมาณใกล้เคียงกันทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ตารางการดำเนินการทดลอง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อกิจกรรม กลุ่มทดลอง	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม	ชื่อกิจกรรมกลุ่ม ควบคุม	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม
1	17 มิถุนายน 2553	“เพื่อนใหม่”	เยาวณีย์, นัฐพล	“ปฐมนิเทศ”	เยาวณีย์, นัฐพล
2	18 มิถุนายน 2553	“พูดหวานขาน เพราะ”	เยาวณีย์	“คุณค่าในตัวฉัน”	นัฐพล
3	24 มิถุนายน 2553	“ตัวแบบที่ดีของ เพื่อน”	นัฐพล	“นิสัยการเรียน”	เยาวณีย์
4	25 มิถุนายน 2553	“ความภาคภูมิใจ”	นัฐพล	“ความขยันสู้ ความสำเร็จ”	เยาวณีย์
5	7 กรกฎาคม 2553	“กำลังใจให้เธอ”	เยาวณีย์	“หาหนทาง ร่วมกัน”	นัฐพล
6	8 กรกฎาคม 2553	“ช่วยกันให้ดี... มีความสุข”	นัฐพล	“คิดวิธีสู้ก็อย่างไร”	เยาวณีย์
7	14 กรกฎาคม 2553	“หยุดคิด..สะกิด เพื่อน”	เยาวณีย์	“บอกเลิกนิสัย ไม่ดี”	นัฐพล
8	15 กรกฎาคม 2553	“กฎ ระเบียบ”	นัฐพล	“จะเป็นเหมือน ใครดี”	เยาวณีย์
9	21 กรกฎาคม 2553	“ทำตนให้เป็น ประโยชน์”	นัฐพล	“สุขทุกข์ของคน ในบ้าน”	เยาวณีย์
10	22 กรกฎาคม 2553	“สมบัติของ ส่วนรวม”	เยาวณีย์	“พ่อแม่คือ แบบอย่างที่ดี”	นัฐพล
11	28 กรกฎาคม 2553	“มิตรที่ดี”	เยาวณีย์	“อาชีพที่บ้าน”	นัฐพล

5.3 หลังการทดลอง สอบวัดหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทำแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรอีกครั้งหนึ่ง และตรวจให้คะแนนจากแบบวัด

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป การตรวจสอบความเท่าเทียมของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ที่ 1 ใช้สถิติทดสอบค่าที่ (t – test) การวิเคราะห์ตามสมมติฐานที่ 2 และ 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (2 way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จำนวนโดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพรรณนา ใช้วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2.2 สถิติอ้างอิง เป็นสถิติเพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และสถิติการวิเคราะห์หาความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลอง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุดรราชธานี”
มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง
ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้
กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของ
นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวิตสังคมต่างกัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบนัยสำคัญทางสถิติจะแสดงด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

* แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของ
โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุดรราชธานี ลักษณะพื้นฐานที่วิเคราะห์เพื่อการเข้าใจกลุ่มตัวอย่าง เป็น
เบื้องต้น คือ ภูมิหลังทางชีวิตสังคม ซึ่งข้อมูลที่อยู่ในระดับนามบัญญัติ (nominal) ใช้การคำนวณ ร้อย
ละ การวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน 60 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่ม
ควบคุม กลุ่มละ 30 คน ได้จำแนกตามภูมิหลังทางชีวิตสังคมของนักเรียน ได้แก่เพศ ผลการเรียน
เฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แสดงด้วยตารางที่ 4.1 - 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามเพศ

เพศ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
ชาย	13	43.30	7	23.30
หญิง	17	56.70	23	76.70

จากตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 และเพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70

ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย

ผลการเรียนเฉลี่ย	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 2.49 ลงมา	13	43.33	7	23.33
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	17	56.66	23	76.67

จากตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย ซึ่งใช้ผลการเรียนเฉลี่ย ในภาคเรียนที่แล้ว กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.66 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67

ตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ ของครอบครัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	20	66.67	11	36.70
ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป	10	33.33	19	63.30

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัว ซึ่งเป็นรายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน นำมาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รายได้ต่ำและรายได้สูง กำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง โดยกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน มีรายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการทดลอง โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 3 ข้อ เนื่องจากได้สุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (Random assignment) จึงสามารถเลือกสถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมได้ ซึ่งสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (t-test independent) และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) ส่วนการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณ โดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ซึ่งจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ” วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.4 - 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		($\bar{X}$)	(S.D.)	t
กลุ่มทดลอง (ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร)	30	109.57	8.96	2.01
กลุ่มควบคุม (ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ)	30	114.07	8.64	

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ ได้ค่าที่ เท่ากับ 2.01 ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

ผลที่พบสรุปได้ว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	(S.D.)	t
กลุ่มทดลอง (ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร)	30	135.63	16.73	1.43**
กลุ่มควบคุม (ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ)	30	123.90	11.84	

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ ได้ค่าที่เท่ากับ 1.43 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 135.63 สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 123.90

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ”

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรก่อนและหลังการทดลอง
ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตร

กลุ่มทดลอง (ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร)	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		($\bar{X}$)	(S.D.)	t
ก่อนการทดลอง	30	109.57	8.96	7.87**
หลังการทดลอง	30	135.63	16.73	

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ก่อนและ
หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตร ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ ได้ค่าที่เท่ากับ 7.87 ซึ่งมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า หลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 135.63 สูงกว่าก่อนการได้ใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร คือ เท่ากับ 109.57

ผลที่พบในส่วนนี้ สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองหลังการได้ใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่า
ก่อนการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน
กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตรกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า
“นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล
มาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและ
แบบใช้เหตุผลน้อย” สมมติฐานการวิจัยข้อนี้คาดว่า หลังการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุน

และแบบใช้เหตุผลมาก น่าจะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ในการวิเคราะห์ให้ความสนใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล ซึ่งต้องการตรวจสอบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมากกับน้อย จะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกันหรือไม่ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) x (ข)	1	104.53	104.53	82.44	.00**
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (ข)	3	.85	.28	.31	.82
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา					
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ก)	23	24.33	1.06	3.94	.38
ความคลาดเคลื่อน	2	.29	.29		
รวม	29	130.00			

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) ของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ผลที่พบสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย”

2.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับ ภูมิหลังทางชีวสังคม

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน หลังการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน” สมมติฐานการวิจัยข้อนี้คาดว่า การที่นักเรียนมีภูมิหลังทาง ชีวสังคม 3 ประการ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน หลังการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน การวิเคราะห์จะใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) ซึ่งมีการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรเป็นตัวแปรอิสระตัวแรก และ ภูมิหลังทางชีวสังคม (เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว) ครั้งละตัวแปรเป็นตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุสมทบ การวิเคราะห์ให้ความสนใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับตัวแปรภูมิหลังทางชีวสังคมเป็นสำคัญ

ตัวแปรภูมิหลังทางชีวสังคมที่นำมาเป็นตัวแปรสมทบ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น เพศชายกับเพศหญิง
- 2) ผลการเรียนเฉลี่ย นำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มต่ำ และกลุ่มสูง กำหนดให้นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูง
- 3) รายได้ของครอบครัว นำมาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รายได้ต่ำ และรายได้สูง กำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับภูมิหลังทางชีวสังคม ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.8 - 4.10

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับเพศ

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) x (ข)	1	7.13	1.73	3.90	.09
เพศ (ข)	1	1.00	1.00	4.50	.12
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา					
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร(ก)	24	7.57	.32	.29	.92**
ความคลาดเคลื่อน	3	.67	.22		
รวม	29	16.37			

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรนักเรียนกลุ่มทดลอง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับเพศ ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามเพศ แสดงว่าเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน แต่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศต่างกัน ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับผลการเรียนเฉลี่ย

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) x (ข)	1	12.25	12.25	.05	.83
ผลการเรียนเฉลี่ย (ข)	1	30.25	30.25	.13	.73
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ก)	22	8823.38	401.06	1.75	.28
ความคลาดเคลื่อน	5	1143.67	228.73		
รวม	29	10009.55			

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นผลที่พบแล้วในสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ พิจารณาตามผลการเรียนเฉลี่ย และไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผลการเรียนเฉลี่ย

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน
กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตรกับรายได้ของครอบครัว

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) x (ข)	2	608.33	304.17	1.62	.33
รายได้ของครอบครัว (ข)	2	12.67	6.23	.03	.97**
การได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ก)	22	8237.68	374.44	1.99	.32
ความคลาดเคลื่อน	3	565.17	188.39		
รวม	29	9423.85			

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองกับรายได้ของครอบครัว พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตามการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามรายได้ของครอบครัว และไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับรายได้ของครอบครัว

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน ภายหลังการได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน ภายหลังการได้ใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน”

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดชลบุรีธานี สรุปการวิจัย
อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนระหว่างกลุ่ม
ทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และกลุ่มควบคุมที่ได้
ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวต่างกัน

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
ภูมิหลังทางชีวิตสังคมต่างกัน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

1.2.2 นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรัก
สนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็น
กัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจาก
ครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย

1.2.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว
ต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 175 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนจากประชากรดังกล่าว จำนวน 60 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

- 1) การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการสุ่มห้องเรียน จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนคละกันและมีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่เป็นตัวแทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 2) การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random assignment) เป็นการสุ่มนักเรียนแต่ละคน เข้ากลุ่มวิจัย 2 กลุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มละ 30 คน
- 3) การสุ่มกลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Randomized Group Design) โดยจับสลากกลุ่มวิจัยเพื่อกำหนดให้เป็น กลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน

1.3.3 ระยะเวลาที่ศึกษา ปีการศึกษา 2553

1.3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระที่จัดกระทำ ได้แก่ การได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 11 กิจกรรม แต่ละกิจกรรม ใช้เวลาครั้งละ 60 นาที และกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคม (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 11 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลาครั้งละ 60 นาที

2) ตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุสมทบ ได้แก่

- (1) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล
- (2) ภูมิหลังทางชีวสังคม คือ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

(3) ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

1.3.5 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ และแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 11 กิจกรรม

2) กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร (ใช้กับกลุ่มควบคุม) เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว-สังคมจำนวน 11 กิจกรรม

3) แบบวัดตัวแปร ประกอบด้วย แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” แบบวัดพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามนี่คือ...ตัวฉัน” และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

1.3.6 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม มีทั้งหมด 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีทั้งหมด 30 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีทั้งหมด 20 ข้อ

2) ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็นเวลา 11 ชั่วโมง ใช้เวลา 11 วัน กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว-สังคม โดยทำกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในวัน และ เวลา เดียวกัน คือ วันพุธ เวลา 13.30 - 14.30 น. วันพฤหัสบดี เวลา 14.30-15.30 น. และครั้งที่ 11 วันพุธ เวลา 11.30 - 12.30 น. ส่วนสถานที่ใช้ในบริเวณที่คล้ายคลึงกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คือ ที่ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญ โดยการจับสลาก สำหรับผู้ดำเนินกิจกรรม คือ ครูและผู้ช่วยครู เพื่อให้แต่ละคนจัดกิจกรรมทั้งในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในปริมาณใกล้เคียงกัน

3) สอบวัดหลังการทดลองเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

4) ตรวจสอบคะแนนจากแบบวัด

1.3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่

1) สถิติพรรณนา ใช้วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) สถิติอ้างอิง ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (2 way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ 3

1.3.8 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างการเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลอง การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบอิสระ (t-test Independent) และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent) ส่วนการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์หาความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณโดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

1.4.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ของครอบครัว แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย

1.4.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ยและรายได้ของครอบครัว ต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุบลราชธานี” พบประเด็นสำคัญ 3 ประการที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยประเด็นที่ 1

สมมติฐานที่ 1 “นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ” จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ผลที่พบนี้ อภิปรายได้ว่าอาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้ดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตรงตามเป้าหมายเฉพาะที่ต้องการพัฒนาเนื่องจาก ได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยคำนึงถึงพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น และยังนำแนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมาใช้ในแต่ละกิจกรรม ซึ่งเน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ตามแนวคิดของทิสนา แจมมณี (2545 :142-144) ในทุกกิจกรรมจะกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่ขั้นนำ ชั้นกิจกรรมหลัก ชั้นสรุป และกระตุ้น จูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ผลเช่นนี้กล่าวได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรนั้น สามารถพัฒนาได้โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ ที่ได้ผลเป็นอย่างดีเหมือนกัน เช่น การวิจัยของอัมพร แสงวิเชียร (2546 : 9) ซึ่งศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศบากราชญ์บำรุง จังหวัดสกลนคร” พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ และสอดคล้องกับการวิจัยของ วัชรยา แจ่มใส (2552 : 87) ซึ่งศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น มีพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ ซึ่งสร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ตรงตามเป้าหมายเฉพาะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา ตรงตามแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับวัยของผู้รับบริการแล้วนั้น ย่อมเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ และใช้ได้ผลดี

2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 “นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลน้อย” ผลการวิจัยพบนัยสำคัญของความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร กับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก-น้อยต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแล้ว มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมาก-น้อยต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะ ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ฝึกเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรนั้น สร้างขึ้นโดยมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่ต้องการ ใช้แนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง และยังใช้หลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิศนา แจมมณี (2545) ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลจึงเป็นตัวแปรที่มีผลต่อนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2549 : 21) “มีงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในนักเรียน” นอกจากนี้ สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบกระทรวงและถูกจับไปตักเตือนของนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อยจะเป็นผู้ที่ประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิรดี จันทร์หอม (2535) ที่พบว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อยจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการพนันมากกว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก”

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรและการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน ซึ่งอาจมีสาเหตุจากชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล ทำให้นักเรียนมีบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ มีเหตุมีผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ วัยรุ่นตอนต้นมีประสบการณ์ตรงกับตัวแบบที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติตัว การอบรมจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร มีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อย

2.3 อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร จะมีพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรแตกต่างกัน” วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่ง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับตัวแปรที่สอง คือ ภูมิภาคทางชีวสังคม ได้แก่ 1) เพศ 2) ผลการเรียนเฉลี่ย และ 3) รายได้ของครอบครัว จากผลการวิจัยไม่พบนัยสำคัญของความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว ผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรนี้ มีคุณภาพ สามารถใช้ได้ดีกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นทั่วไป ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ฉะนั้นไม่ว่านักเรียนจะมีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน ก็ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรไม่ต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์ (2546: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัย ทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น พบว่านักเรียนที่มีเพศระดับชั้นปี และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร สามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนอ่างศิลา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยทั่วไป ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้

3.1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรไปใช้ ควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม และมีความรู้ ความเข้าใจอย่างเพียงพอเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

3.1.2 กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม จึงควรมีวิธีการแบ่งกลุ่มย่อยที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวากับเพื่อนใหม่ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง

3.1.3 ก่อนดำเนินกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม ควรมีการตกลงกฎ กติกา ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อรักษาเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนด

3.1.4 ขณะดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ครูควรเน้นนักเรียนเป็นคนสำคัญในการเรียนรู้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติ และฝึกพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาเป็นหลัก เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรได้ด้วยตนเอง

3.1.5 ชั้นสรุปครูควรกระตุ้น จูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และควรประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเพื่อหาปัจจัยเชิงเหตุ ซึ่งอาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย แล้วนำข้อค้นพบมาสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย ต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอันพึงประสงค์อื่น ๆ สำหรับนักเรียนวัยรุ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น การมีจิตสาธารณะ พฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงาน พฤติกรรมการมีวินัย พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ เป็นต้น

3.2.3 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอันพึงประสงค์อื่น ๆ สำหรับนักเรียนช่วงวัยอื่น เช่น อายุ 10-12 ปี หรือ 16-18 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548) “ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะ
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของ นักศึกษาปริญญาตรี” ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
กรมวิชาการ (2546) *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จินตนา บัวเขียน (2550) “ผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำ
ของตน ของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนวนว”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนวนว สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิตภา โลหะพงศ์พันธ์ (2551) “ผลการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนวนวเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อมุ่ง
สู่ความสำเร็จของรักเรียนวัยรุ่นที่มี จิตลักษณะแตกต่างกัน” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนวนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูจิตรี แซ่มลำเจียก (2537) “แนวทางการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและพัฒนาจิตใจนักเรียน โรงเรียน
มัธยมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียน โศกสำโรงวิทยา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชุตินาถญาญ์ เบญจพรวัฒนา (2547) “ผลของการใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร
ที่มีต่อคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูปฐมวัย” ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัยศึกษา) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2520) *จริยธรรมของเยาวชนไทย สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา*
_____ (2528) “ปัจจัยทางจิตวิทยานิเทศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย” รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 32 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2549) “ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะสำหรับคนไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต”
ใน เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงแบบบูรณาการทางจิตพฤติกรรมศาสตร์
เล่ม 1 บทที่ 1 หน้า 102 – 129 กรุงเทพมหานคร หจก. อรุณการพิมพ์
- ทิตินา แคมมณี (2545) กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร
นิชิน แอควอร์ไทซิ่ง กรุ๊ป
- ธนิทร จำนงผล (2548) “ผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ
เมตตาครูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเกษี เขตวัฒนา
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ธัญภรณ์ ทาริธาร (2548) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปราณี เชนบุญ (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539) พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- พิภพ วงษ์เงิน (2545) จริยธรรมวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร บริษัทรวมสาสน์(1977)
- พระมหาเกรียง บัวจันอัค (2546) “การศึกษาเปรียบเทียบหลักคำหลักคำสอนเรื่องกัลยาณมิตร
กับการบรรลुरुธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทและพระพุทธศาสนาหยาน”
วิทยานิพนธ์ปริญญาอดสากรรมมหาบัณฑิต (ศาสนาเปรียบเทียบ) กรุงเทพมหานคร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2539) *ธรรมกับการพัฒนาชีวิต* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
เดลินิวส์ไทย
- พระมหาสุภวิษณุ วิราม (2545) “การศึกษาแนวคิดเรื่องกัลยาณมิตรตามหลักพุทธจริยศาสตร์ทัศนะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของ โรงเรียนวัดปากน้ำและ โรงเรียนสุวรรณพลับพ
ลาพิทยาคม กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาอดสากรรมศาสตรมหาบัณฑิต
(จริยศาสตร์ศึกษา) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก.
พิชิต พันธุ์พิทยแพทย (2543) คู่มือครู 170 วิธีการสอน ที่หลากหลาย (อัดสำเนา)

- วัชรียา แจ่มใส (2552) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น
ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มนสภรณ์ วิฑูรเมธา (2543) “การพัฒนาแบบกัลยาณมิตรเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ
นักศึกษาพยาบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มังกร กุลวานิช (2537) “ปัจจัยด้านชีวสังคมต่อคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- มยุรี วิสูตราศัย (2547) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2551) *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*
กรุงเทพมหานคร ศูนย์คุณธรรม
- ลักษณะเสด็จ ทองคำ (2546) “จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิไลรัตน์ พุกษาภิรมย์ (2547) “ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)
กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- วัลนิกา ฉลาบวง (2548) “การพัฒนาความสามารถในการรู้จักวิธีคิดแบบ โยนิ โสมนสิการและการ
บริ โภคด้วยปัญญาของนักศึกษาศาสนาบันราชภัฏสกลนคร” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
คุุณศึกษานิพนธ์ (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- แวมณีนี บุญเรืองศักดิ์ (2549) “การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศรัณยา พงศ์มันจิต (2550) “โปรแกรมการฝึกความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนวัยรุ่น” วิทยญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว* หน่วยที่ 9 หน้า 11 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541) *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2544) พิมพ์ครั้งที่ 19 “ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ” ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก* หน่วยที่ 14 หน้า 356-381 นนทบุรี สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2545) *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
อักษรวิวัฒน์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550 – 2554” กรุงเทพมหานคร
- สุนทนา สวนผลรัตน์ (2550) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
จิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุวรรณ วชิรปราการสกุล (2533) “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านกัลยาณมิตร สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี (2549) *แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554* กรุงเทพมหานคร ครูสภา
ลาดพร้าว
- อนุธิดา สุวรรณรัตน์ (2543) “การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ด้วยวิธีการเข้าฝึก
ความรู้สึกละมุนแบบมาราธอนและแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
บ้านชำมุลนาก จังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อังคณา เมตุลา (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวบูรณาการที่มีต่อความรู้จักแลเห็นคุณค่าใน
ตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัด
นครพนม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- อัมพร แสงวิเชียร (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศบากราชบุรีบำรุง จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อุษณีย์ จิตะปาโล และนุศประวีณ์ เลิศกาญจน์วัตติ (2541) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร จิตรวัฒน์
- Bandura , A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Kohlberg, L. (1976). *Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach, Moral Development and Behavior*. Ed. By Thomas Lickona. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Kohlberg , L. (1987). Theories of Moral Development. Retrieved from:<http://www.faculty.plts.edu/gepence/html/Kohlberg.htm> อ้างถึงใน
นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตังจิตจรเจริญกุล (2551) *การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย* กรุงเทพมหานคร ศูนย์คุณธรรม
- Kottman , Terry , Ashby , Jeffrey S. & DeGraaf , Danald. (2001). *Adventures in Guidance: How to Integrate Fun Into Your Guidance Program*. Alexandria : Library of Congress Cataloging Publication. อ้างถึงใน สมร ทองดี และปรางณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว* หน่วยที่ 9 หน้า 11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- Cattel, Raymond B.(1963). *Manual For Junior – Senior High School Personality Questionnaire “HSP” Form A*. Illinois: The Institute for Personality and Ability Testing
- Erikson,E.H. (1975). *Childhood and Society* New York: Morton.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นางคำขวัญ พรหมดี

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกประวัติศาสตร์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
 ประสบการณ์ หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนพิบูลมังสาหาร
 นักจิตวิทยาดีเด่นของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
 เป็นผู้มีส่วนงานดีเด่นด้านการแนะแนวของ สพฐ.

2. นางอัจฉริยา นามวิชัย

วุฒิการศึกษา กศ.ม.บริหารการศึกษา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนไร่ไผ่ประชาคม จังหวัดอุบลราชธานี
 ประสบการณ์ หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนไร่ไผ่ประชาคม
 ครูชำนาญพิเศษสาขาแนะแนว
 นักจิตวิทยาดีเด่นของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
 เป็นผู้มีส่วนงานดีเด่นด้านการแนะแนวของ สพท.อบ.3
 ครูแนะแนวผู้ส่งเสริมอาชีพดีเด่นของกรมแรงงาน

3. นางกนิษฐา ลุนพรหม

วุฒิการศึกษา วท.บ.(จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนลือคำหาญวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
 ประสบการณ์ หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนลือคำหาญวารินชำราบ
 นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์กระทรวงยุติธรรม

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ) ๑๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณคำขวัญ พรหมดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางเยาวณี พานทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอังกะสิลา จังหวัดอุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆนักศึกษานี้จะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทิตศักดิ์ จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) ๑๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกัจจกริยา นามวิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเยาวณี พานรุ่งศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอังกะตาด จังหวัดอุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) ๕๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกนิษฐา อุนพรหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางเยาวณี พานรุ่งศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทักดี จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ค
แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือ แบบวัดพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุบลราชธานี” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่เน้นการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นว่ามีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ในขณะที่เดียวกันก็ได้นำสถานการณ์การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และภูมิหลังทางชีวสังคมเข้ามาศึกษา ซึ่งผลการประเมินระดับคุณภาพเครื่องมือตามแบบสอบถามพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร และผลจากการนำแบบสอบถามไปใช้จริงมีผลดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินระดับคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ข้อคำถาม พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ฉันชวนเพื่อนเข้าเรียนทันเวลาในทุกรายวิชา	+1	+1	+1	1
2. ถ้าฉันไม่พอใจใครฉันจะตะโกนใส่ทันที	+1	-1	-1	-0.33
3. ฉันเตือนเพื่อนถึงอันตรายจากการเที่ยวกลางคืน	+1	+1	+1	1
4. ฉันแต่งกายโดยไม่ค่อยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1
5. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเพื่อนเมื่อทำกิจกรรมร่วมกัน	+1	+1	+1	1
6. ฉันทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จไม่ค่อยทันตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1
7. ฉันชวนเพื่อนหนีเรียนบ่อยครั้งที่มีโอกาส	+1	+1	+1	1
8. ฉันชักชวนคนรู้จักทุกคนให้ไปเรียนไปรู้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	1
9. ฉันพูดกับทุกคนด้วยคำพูดที่สุภาพไพเราะ	+1	+1	+1	1
10. ฉันมักแสดงอาการก้าวร้าวทันทีเมื่อเพื่อนพูดไม่ถูกใจ	+1	+1	+1	1
11. ฉันมักหลีกเลี่ยง หากต้องรับฟังปัญหาของผู้อื่นอยู่เรื่อยๆ	+1	-1	-1	-0.33
12. ฉันพูดให้เพื่อนเห็นประโยชน์ของการศึกษา	+1	+1	+1	1
13. ฉันเคยชวนเพื่อนหนีเรียนเมื่อมีโอกา	+1	-1	-1	-0.33

ข้อคำถาม พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
14. ฉันไม่ชักชวนผู้ใดให้เกี่ยวข้องกับอบายมุข	+1	+1	+1	1
15. ฉันชวนเพื่อนเล่นเกมจนลืมทำการบ้านอยู่บ่อยๆ	+1	-1	-1	-0.33
16. ฉันแสดงความยินดีอย่างจริงใจในความสำเร็จของเพื่อน	+1	+1	+1	1
17. ฉันไม่เคยนำหนังสือเรียนที่ใช้แล้วให้ผู้อื่นที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีก	+1	+1	+1	1
18. ฉันให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีบุญคุณเท่านั้น	+1	+1	+1	1
19. ฉันช่วยเหลือผู้สูงอายุหรือผู้พิการเดินข้ามถนนเสมอ	+1	+1	+1	1
20. ฉันปฏิบัติตัวให้เป็นที่พักพิงของผู้อื่นได้	+1	+1	+1	1
21. ฉันไม่ค่อยช่วยเหลือผู้เคอะคร้อน	+1	-1	-1	-0.33
22. เมื่อคนในครอบครัวของฉันมีปัญหากับเพื่อนบ้านไม่ว่าถูกหรือผิด ฉันเข้าข้างคนในครอบครัวข้าพเจ้าเสมอ	+1	0	-1	0
23. ฉันเคยโกหกผู้อื่นเพื่อช่วยเหลือเพื่อนที่ทำผิด	+1	-1	-1	-0.33
24. ฉันมักพิจารณาโดยฟังความจากผู้เดียว เมื่อต้องแก้ปัญหา ระหว่างคนสองคน	+1	+1	+1	1
25. ฉันไม่ค่อยระมัดระวังคำพูดที่อาจทำให้คู่สนทนาเสียใจ	+1	+1	+1	1
26. ฉันหลีกเลี่ยงการอธิบายเรื่องที่ยุ่งยากให้คนอื่นเข้าใจอยู่ บ่อยๆ	+1	+1	+1	1
27. ฉันแสดงกิริยาสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน	+1	+1	+1	1
28. เมื่อรุ่นน้องฉันถูกผู้อื่นแกล้ง ฉันบอกให้แกล้งคืนเพื่อ ความยุติธรรม	+1	-1	-1	-0.33
29. ฉันช่วยผู้มาปรึกษาให้คิดหาทางแก้ไขปัญหาหลายๆวิธี	+1	+1	+1	1
30. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมกลุ่ม	+1	+1	+1	1

ข้อคำถาม พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
31. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการรักษาความสะอาด สถานที่สาธารณะ	+1	+1	+1	1
32. ฉันหลีกเลี่ยงการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้านในการพัฒนา หมู่บ้าน	+1	+1	+1	1
33.ฉันสนใจติดตามข่าว เหตุการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะในประเทศหรือ ต่างประเทศ	+1	0	-1	0
34.ฉันไม่ค่อยไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน	+1	0	-1	0
35.ฉันร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อนบ่อยๆ	+1	+1	+1	1
36.ฉันห้ามเพื่อนหรือรุ่นน้อง เมื่อเขาจะทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง	+1	+1	-1	0.33
37.ฉันชักชวนเพื่อนให้ทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	1
38. ฉันชอบขีดเขียนบนโต๊ะนักเรียน	+1	-1	-1	-0.33
39. ฉันช่วยเหลือทุกคนในชุมชนที่มาขอความร่วมมือ	+1	+1	+1	1
40. ฉันช่วยงานของคนในชุมชนในโอกาสที่สำคัญเสมอ	+1	+1	+1	1
41. ฉันไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคนยากจนทุกคน	+1	+1	+1	1
42.ฉันพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากทุกคน	+1	+1	+1	1

1.2 ผลการประเมินแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. พ่อ / แม่ไม่เคยสนใจทุกข์สุขของฉัน	+1	+1	0	0.66
2. พ่อ / แม่ไม่ชอบให้ฉันปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากท่าน	+1	+1	0	0.66
3. พ่อ / แม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของฉัน	+1	+1	+1	1
4. พ่อ / แม่ทำตัวห่างเหินฉัน	+1	+1	0	0.66
5. พ่อ / แม่เป็นที่ปรึกษาที่ดีของฉัน	+1	+1	+1	1
6. พ่อ / แม่อบรมสั่งสอนเพื่อต้องการให้ฉันเป็นคนดี	+1	+1	+1	1
7. พ่อ / แม่ให้เวลาแก่ฉันน้อยเกินไป	+1	+1	0	0.66
8. พ่อ / แม่มักอารมณ์ไม่ดีเมื่อฉันเข้าไปใกล้ท่าน	+1	+1	0	0.66
9. พ่อ / แม่ช่วยเหลือดูแลฉันอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	1
10. พ่อ / แม่รักและหวังดีต่อฉัน	+1	+1	0	0.66
11. พ่อ / แม่ลงโทษฉันมากขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่าน	+1	+1	0	0.66
12. พ่อ / แม่อารมณ์เสีย ท่านมักพาลโทษฉันด้วย	+1	+1	+1	1
13. พ่อ / แม่มักให้ฉันอธิบายก่อนที่จะดุหรือลงโทษฉัน	+1	+1	+1	1
14. ถ้าฉันทำความดี พ่อ / แม่จะไม่เพิกเฉยแต่กล่าวคำชมฉันอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1
15. พ่อ / แม่ของฉันมักไม่ยอมฟังคำอธิบายหรือเหตุผลจากฉัน	+1	+1	0	0.66
16. พ่อ / แม่ของฉันมาประชุมผู้ปกครองทุกครั้งที่ได้รับหนังสือเชิญจากทาง โรงเรียน	+1	+1	+1	1
17. พ่อ / แม่สนใจสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของฉันเสมอ	+1	+1	+1	1
18. ฉันรู้สึกว่พ่อ / แม่เข้าใจฉันไม่มากพอ	+1	+1	+1	1
19. พ่อ / แม่สอบถามฉันก่อนเสมอก่อนให้เงินฉันไปซื้อ สิ่งของต่างๆ	+1	0	+1	0.66
20. พ่อ / แม่ตามใจฉันทุกอย่าง	0	+1	+1	0.66

1.3 การรายงานคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ข้อที่	คุณลักษณะของกิจกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1.	ความถูกต้องด้านข้อมูล/สาระการเรียนรู้ของกิจกรรม	1	1	1	1
2.	ความเหมาะสมกับวัย/ระดับของผู้รับบริการ	1	1	1	1
3.	ความสะดวกในการใช้	1	1	1	1
4.	ความคุ้มค่าด้านทรัพยากร กำลังคน เวลา การจัดการ ค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่	1	1	1	1
5.	ความสอดคล้องกับการเรียนรู้				
	5.1 ชีตผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Participation)	1	1	1	1
	5.2 ชีตกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction)	1	1	1	1
	5.3 ชีตการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning)	1	1	1	1
	5.4 เน้นกระบวนการ (Process – Oriented)	1	1	1	1
	5.5 เน้นการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge)	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยรวม					1

เกณฑ์ของคะแนน

1. ช่วงคะแนน 0.00 – 0.33 คือ ควรปรับปรุง
2. ช่วงคะแนน 0.34 – 0.67 คือ พอใช้
3. ช่วงคะแนน 0.68 – 1.00 คือ ดี

สรุปการรายงานคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

คุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมยุคิธรรม อยู่ในเกณฑ์ดี และคุณภาพทุกข้ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 1.00

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □
ตามความเป็นจริง

1. ชื่อ - สกุล .....
2. เพศ ชาย หญิง
3. ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2552
 ตั้งแต่ 2.49 ลงมา ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
4. รายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน
 น้อยกว่า 10,000 บาท ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบวัด"นี่คือ...ตัวฉัน"

ชื่อ.....สกุล.....

คำชี้แจง นักเรียนจงพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงบน ..... ที่ตรงกับ
ความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดทำให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่าง

(0.) ฉันแสดงกิริยาสุภาพอ่อนโยนกับเพื่อน

..... ✓ .....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

1. ฉันชวนเพื่อนเข้าเรียนทันเวลาในทุกรายวิชา

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. ฉันแสดงกิริยาสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. ฉันแต่งกายโดยไม่ค่อยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ฉันมักพิจารณาโดยฟังความจากผู้เดียว เมื่อต้องแก้ปัญหาระหว่างคนสองคน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. ฉันทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จไม่คอยทันตามเวลาที่กำหนด

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคนยากจนทุกคน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่ค่อยระมัดระวังคำพูดที่อาจทำให้คู่สนทนาเสียใจ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อนบ่อยๆ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันมักแสดงอาการก้าวร้าวทันทีเมื่อเพื่อนพูดไม่ถูกใจ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมกลุ่ม

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันชวนเพื่อนหนีเรียนบ่อยครั้งเมื่อมีโอกาส

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันแสดงความยินดีอย่างจริงใจในความสำเร็จของเพื่อน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันไม่เคยนำหนังสือเรียนที่ใช้แล้วให้ผู้อื่นที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีก

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ฉันให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีบุญคุณเท่านั้น

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันช่วยเหลือผู้สูงอายุหรือผู้พิการเดินข้ามถนนเสมอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเพื่อนอย่างเต็มที่เมื่อทำกิจกรรมร่วมกัน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

17. ฉันพูดให้เพื่อนเห็นประโยชน์ของการศึกษา

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

18. ฉันชักชวนเพื่อนให้ทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

19. ฉันหลีกเลี่ยงการอธิบายเรื่องที่ยู่ยากให้คนอื่นเข้าใจอยู่บ่อยๆ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

20. ฉันเตือนเพื่อนถึงอันตรายจากการเที่ยวกลางคืน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

21. ฉันช่วยผู้มาปรึกษาให้คิดหาทางแก้ไขปัญหาหลายๆวิธี

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

22. ฉันไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการรักษาความสะอาดสถานที่สาธารณะ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

23. ฉันช่วยเหลือทุกคนในชุมชนที่มาขอความร่วมมือ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

24. ฉันไม่ค่อยช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือดร้อน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

25. ฉันหลีกเลี่ยงการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

26. ฉันไม่ชักชวนผู้ใดให้เกี่ยวข้องกับอบายมุข

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

27. ฉันปฏิบัติตัวให้เป็นที่พึงของผู้อื่นได้

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

28. ฉันช่วยงานของคนในชุมชนในโอกาสที่สำคัญเสมอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

29. ฉันชักชวนคนรู้จักทุกคนให้ไปเรียนไปรู้อยู่เสมอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

30. ฉันพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากทุกคน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

คำชี้แจง ให้พิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากน้อยเพียงใด
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น ..... ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน
มากที่สุด โปรดทำให้ครบทุกข้อ

1. พ่อ / แม่ไม่เคยสนใจทุกข์สุขของฉัน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. พ่อ / แม่ไม่ชอบให้ฉันปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากท่าน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. พ่อ / แม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของฉัน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. พ่อ / แม่ทำตัวห่างเหินฉัน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. พ่อ / แม่เป็นที่ปรึกษาที่ดีของฉัน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. พ่อ / แม่อบรมสั่งสอนเพื่อต้องการให้ฉันเป็นคนดี

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. พ่อ / แม่ใช้เวลาแก่ฉันน้อยเกินไป

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. พ่อ / แม่มีอารมณ์ไม่ดีเมื่อฉันเข้าไปใกล้ท่าน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. พ่อ / แม่ช่วยเหลือดูแลฉันอย่างเต็มที่

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. พ่อ / แม่รักและหวังดีต่อฉัน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. พ่อ / แม่ลงโทษฉันมากน้อยขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่าน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. พ่อ / แม่อารมณ์เสีย ท่านมักพาลโทษฉันด้วย

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. พ่อ / แม่มักให้ฉันอธิบายก่อนที่จะดูหรือลงโทษฉัน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ถ้าฉันทำความดี พ่อ / แม่จะไม่เพิกเฉยแต่กล่าวคำชมฉันอย่างเหมาะสม

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. พ่อ / แม่ของฉันมักไม่ยอมฟังคำอธิบายหรือเหตุผลจากฉัน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. พ่อ / แม่ของฉันมาประชุมผู้ปกครองทุกครั้งที่ได้รับหนังสือเชิญจากทางโรงเรียน

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. พ่อ / แม่สนใจสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของฉันเสมอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. ฉันรู้สึกว่พ่อ / แม่เข้าใจฉัน ไม่มากพอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. พ่อ / แม่สอบถามฉันก่อนเสมอก่อนให้เงินฉันไปซื้อสิ่งของต่างๆ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ฉันมักมีความคิดเห็นแตกต่างจากพ่อ / แม่

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้พัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
ปฐมนิเทศ			
1	“เพื่อนใหม่ “	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนได้ 2. แสดงออกถึงการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนและผู้เกี่ยวข้องได้ 3. แสดงออก ถึงความสนใจร่วมกิจกรรมต่อไปจนครบทุกกิจกรรม	- การอภิปราย - การแสดงบทบาทสมมติ - การฝึกการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน
องค์ประกอบที่ 1 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นตัวแบบมิตรที่ดีของเพื่อน			
2	“พูดหวานขานเพราะ “	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการใช้กิริยาจาสุภาพอย่างจริงใจได้ 2. กล่าวชมเชยและแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำสิ่งที่เหมาะสมได้ 3. พูดและแสดงการตอบรับที่เหมาะสมเมื่อได้รับคำชมเชยหรือความยินดีจากเพื่อนได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การฝึกกล่าวชมเชยแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ - การฝึกแสดงการตอบรับเมื่อได้รับคำชมเชยหรือความยินดีจากเพื่อน

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ/ทฤษฎี
3	“ตัวแบบที่ดี ของเพื่อน”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ตอบสนองต่อความรู้สึกของเพื่อน ได้ 2. แสดงออกถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ที่มีต่อ เพื่อน ได้ 3. แสดงออกถึงการตอบสนองต่อความรู้สึก ดีใจ เสียใจ โกรธ ของเพื่อน ได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง ความเข้าใจและ การตอบสนองต่อ ความรู้สึกดีใจ เสียใจ และ โกรธ ของเพื่อน
4	“ความ ภาคภูมิใจ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ตั้งใจเรียนและการใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่เสมอ ได้ 2. แสดงออกถึงการใฝ่เรียนใฝ่รู้ได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การใฝ่เรียนใฝ่รู้
องค์ประกอบที่ 2 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น			
5	“กำลังใจให้ เธอ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ 2. พุดให้กำลังใจผู้อื่น พุดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ ดี และแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้	- การแสดงบทบาท สมมติ - การอภิปราย - การฝึกพุดให้กำลังใจ ผู้อื่น พุดส่งเสริมผู้อื่น ในทางที่ดี และ แนะนำผู้อื่นให้ทำ กิจกรรมที่ เป็นประโยชน์

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
6	“ช่วยกันให้ดี ...มีความสุข”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ช่วยเหลือกัน ได้ 2. ยกตัวอย่างวิธีการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลัง กาย ใจ และ สติปัญญา ได้ 3. แสดงออกถึงการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลัง กาย ใจ และ สติปัญญา ได้ 4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาท สมมติ - การฝึกแสดงออกถึง การช่วยเหลือกัน อย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญา
7	“หยุดคิด... สะกิดเพื่อน”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการไม่ ชักนำผู้อื่นไปในทางที่ผิดได้ 2. แสดงออกถึงการไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ ผิดได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การไม่ชักจูงผู้อื่น ไปในทางที่ผิด
องค์ประกอบที่ 3 พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวม			
8	“กฎระเบียบ”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของคน ส่วนรวม ได้ 2. แสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมในสังคมได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดงบทบาท สมมติ - การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของคน ส่วนรวมในสังคม

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
9	“ทำคนให้เป็น ประ โยชน์”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการ ทำคนให้เป็นประ โยชน์กับคนส่วนรวมได้ 2.ปฏิบัติคนให้เป็นประ โยชน์กับคนส่วนรวม ได้ 3.ปฏิบัติคนเป็นมิตรกับคนส่วนรวมในสังคม ได้ 4.เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประ โยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การเล่นเกม - การฝึกปฏิบัติคนให้ เป็นประ โยชน์ และการปฏิบัติคน เป็นมิตรกับ คนส่วนรวม
10	“สมบัติของ ส่วนรวม”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของผลดีและ ผลเสียที่เกิดจากการใช้และการไม่รักษา สาธารณสมบัติของคนส่วนรวมได้ 2. แสดงออกถึงการ ใช้สาธารณสมบัติของคน ส่วนรวมอย่างรู้คุณค่าได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประ โยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึกแสดงออกถึง การใช้สาธารณ สมบัติของคน ส่วนรวม อย่างรู้คุณค่า
ปัจฉิมนิเทศ			
11	“มิตรที่ดี”	เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของ พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรได้ 2.แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตรได้ 3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ประ โยชน์ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย -การฝึกพฤติกรรม ความเป็น กัลยาณมิตร

กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “เพื่อนใหม่”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การปฐมนิเทศเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน อีกทั้งการชี้แจงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมทั้งหมด และข้อตกลงต่างๆ ในการร่วมกิจกรรม จะช่วยให้การเรียนรู้ร่วมกันมีความสุข มีบรรยากาศที่ดี และประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน
2. แสดงออกถึงการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนและผู้เกี่ยวข้องได้
3. แสดงออก ถึงความสนใจร่วมกิจกรรมต่อไปจนครบทุกกิจกรรม

ขั้นตอนกิจกรรม

1 ขั้นนำ 10 นาที

1. ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “สวัสดี” และแสดงการไหว้สวัสดีกับเพื่อนเพื่อทักทายกัน (Ac, G)
2. ครูชี้แจงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมแนะนำ ข้อตกลงต่างๆ และนัดหมายในการร่วมกิจกรรม

2 ขั้นตอนกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้นักเรียนแจกกระดาษรูปหัวใจให้เพื่อนคนละ 1 แผ่น
2. ให้นักเรียนแข่งกันสัมภาษณ์เพื่อน 5 คน คนละ 2 ประเด็นในสิ่งที่ตนเองสนใจ และอยากรู้ภายในเวลา 5 นาที แล้วให้ใส่ชื่อเพื่อน และข้อมูลที่ได้รับจากการพูดคุยลงในรูปหัวใจแต่ละดวง นักเรียนที่ทำเสร็จเร็วที่สุดและครบถ้วนเป็นผู้ชนะ ครูเชิญชวนให้เพื่อนนักเรียนปรบมือแสดงความชื่นชม
3. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม โดยนับ 1-2-3-4-5 แล้วจับกลุ่มเป็น 5 กลุ่มย่อย
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน และวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน (Ac, G, E, P)
5. ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มย่อยฝึกการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะระหว่างกัน (Ac, G, E, P)

3 ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนหรือผู้เกี่ยวข้อง (Ac, G, E)
2. นักเรียนแสดงตัวอย่างการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน(Ac,E,)
3. นักเรียนเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน(E,Ap)

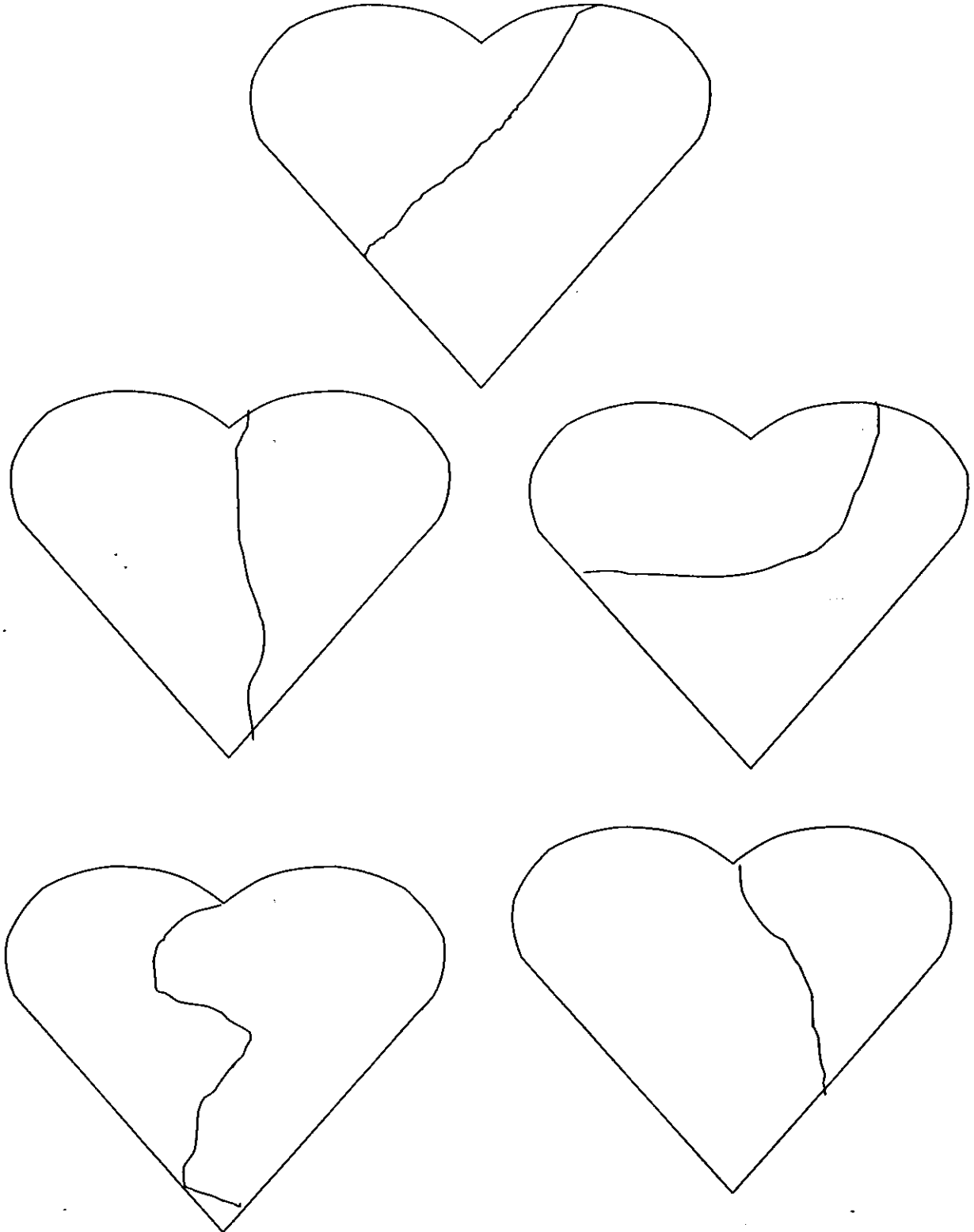
สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. เพลงสวัสดี
2. กระดาษรูปหัวใจ

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. การสรุปการแสดงพฤติกรรมและการเสนอแนะของนักเรียน

“หัวใจของใครเอ่ย”

เพลงสวัสดิ์

สวัสดิ์ สวัสดิ์ วันนี้เรามาเจอกัน เธอกับฉันพบกัน สวัสดิ์

นักเรียนแสดงทำประกอบเพลงโดยการจับคู่ แสดงออกถึงการทักทายกันด้วยวิธีการ สวัสดิ์กัน

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม “พูดหวานขานเพราะ”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การพูดจาแสดงความยินดีอย่างจริงใจกับความสำเร็จของเพื่อนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นการแสดงออกที่สร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการใช้กิริยาวาจาสุภาพอย่างจริงใจกับเพื่อนได้
2. กล่าวชมเชยและแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำการสิ่งที่เหมาะสมได้
3. พูดและแสดงการตอบรับ ได้เหมาะสมเมื่อได้รับคำชมเชยหรือความยินดีจากเพื่อนได้
4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1 ขั้นนำ (10 นาที)

1. ให้นักเรียนดูภาพศิษย์เก่า บุคคลในชุมชน หรือคนเด่นคนดังที่มีกิริยาวาจาที่สุภาพและวัยรุ่นส่วนใหญ่ชื่นชม
2. สนทนาเกี่ยวกับ ตัวแบบที่นักเรียนชอบและอยากทำตามว่าเป็นใคร และเพราะเหตุใด (Ac, G)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วให้พิจารณาบุคลิกภาพหรือรูปร่างหน้าตาของตัวเองว่ามีส่วนใดที่เราชอบ เพราะเหตุใด (Ac, G)
2. ให้นักเรียนผลัดกันกล่าวคำชมเชยอย่างจริงใจกับคู่ของตนเอง และกล่าวคำตอบรับคำชมเชยเมื่อคู่ของตนเองกล่าวคำชมเชยมา (A)
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน แข่งกันเล่นเกมโดยจับสลากอักษรภาษาอังกฤษ

G	R	A	C	E
---	---	---	---	---

 โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนคำชมเชยต่างๆแข่งกันในกระดาษที่แจกให้ ได้มากที่สุด ในเวลา 10 นาที (Ac, G, E, P)

4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานับจำนวนคำของกลุ่มอื่นและพิจารณาว่ามีคำใดที่ไม่ใช่คำกล่าวชมเชยให้ตัดออก แล้วจัดลำดับกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดถึงต่ำสุดตามลำดับ ครอบคลุมรางวัล เช่น ปากกา ดินสอ สมุด ให้กลุ่มที่ชนะเลิศ (Ac, G, P)

5. นักเรียนฝึกการกล่าวชมเชย แสดงความยินดี และแสดงการตอบรับเมื่อได้รับคำชมเชย หรือความยินดี โดยจับคู่ฝึกกับเพื่อนในกลุ่มย่อย และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะระหว่างกัน (Ac, E, P)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยยกตัวอย่างความสำคัญของการใช้กิริยาจาสุภาพอย่างจริงใจกับเพื่อน (Ac, G, E, P, Ap)

2. นักเรียนเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. รูปภาพคนเด่น คนดัง
2. ดินสอ/ปากกา/สมุด/กระดาษ
3. แบบจดบันทึกการกล่าวคำชมเชยและการตอบรับ
4. สลากสำหรับแบ่งกลุ่มเป็นอักษรภาษาอังกฤษ G- R -A- C- E

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. การยกตัวอย่าง การแสดงพฤติกรรม และการเสนอแนะของนักเรียน

รูปภาพคนดัง

รูปภาพ นายกรัฐมนตรี

ที่มา : <http://www.Chaoprayanews.com/tag>

รูปภาพ ดารา

ที่มา : <http://Campns.Sanoole.Teen-zane!spice-03939.php>

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม “ตัวแบบที่ดีของเพื่อน”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การแสดงออกถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และการแสดงออกถึงการตอบสนองต่อความรู้สึก ดีใจ เสียใจ และ โกรธของเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความสำคัญต่อการปฏิบัติตน ให้นำคบหา และเป็นตัวแบบที่ดี

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการตอบสนองต่อความรู้สึกของเพื่อนได้
2. แสดงออกถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การสะท้อนความรู้สึกของเพื่อนที่ดีใจ เสียใจ โกรธ ได้
3. แสดงการตอบสนองต่อความรู้สึกดีใจ เสียใจ โกรธ ของเพื่อนได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (10 นาที)

1. ให้นักเรียนนึกถึงเหตุการณ์ที่ตนเคยประสบในชีวิตที่ผ่านมาซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกดีใจ เสียใจ และ โกรธมากที่สุด พร้อมทั้งบอกพฤติกรรมของตนที่แสดงออกขณะนั้น (Ac)
2. ให้นักเรียนคิดว่าในขณะที่นักเรียนมีความรู้สึกดีใจ เสียใจ และ โกรธนั้น มีเพื่อนคนใดเข้าใจความรู้สึกนั้นหรือไม่ (E)
  - ถ้ามี... เพื่อนทำอะไร นักเรียนพอใจหรือไม่
  - หากนักเรียนไม่พอใจ ถ้าย้อนเวลาได้ ต้องการให้เพื่อนทำอะไร
  - ถ้าไม่มี... นักเรียนต้องการเพื่อนหรือไม่ และอยากให้เขาทำอะไร

เพราะเหตุใด

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม โดยการจับสลากอักษรภาษาอังกฤษ

A	N	G	R	Y
---	---	---	---	---

 ให้ผู้ที่ได้อักษรเหมือนกันจับกลุ่มเดียวกัน

2. ให้นักเรียนผสมคำและแข่งขันกันแปลความหมายและครูเฉลยคำแปล
ครูให้การเสริมแรงแก่กลุ่มที่แปลคำได้ถูกต้องและเร็วที่สุด
3. ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มย่อยเล่าถึงประสบการณ์ตรงของตนเองเมื่อ
รู้สึกดีใจ หรือเสียใจ หรือโกรธ และความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองจากเพื่อนที่ใกล้ชิด
ให้สมาชิกในกลุ่มฟัง(Ac, G, E, P)
4. ให้เลขานุการกลุ่มสรุปพฤติกรรม และความต้องการได้รับการตอบสนองใน
ใบงาน (E, P)
5. นักเรียนในกลุ่มฝึกการแสดงออกถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและการตอบสนอง
ต่อความรู้สึกของเพื่อนที่ดีใจ หรือเสียใจ หรือโกรธอย่างถูกต้องเหมาะสม
6. เลขานุการของกลุ่มย่อยนำเสนอผลสรุปว่า ความรู้สึกดีใจ เสียใจ โกรธ มีผลต่อ
การแสดงพฤติกรรมอย่างไรบ้าง และผู้นั้นต้องการให้เพื่อนที่ใกล้ชิดปฏิบัติอย่างไร เพราะเหตุใด
(Ac, G, E, P)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยยกตัวอย่างความสำคัญของการตอบสนองต่อความรู้สึกของ
เพื่อนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เมื่อเพื่อนมีความรู้สึกดีใจ เสียใจ และโกรธ (Ac, G, E, P)
2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ใน
ชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. ใบงาน
2. สลากแบ่งกลุ่มย่อยเป็นอักษรภาษาอังกฤษ A-N-G-R-Y

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกแสดงพฤติกรรม
3. การยกตัวอย่างและการเสนอแนะของนักเรียน

ใบงาน
“ตัวแบบที่ดีของเพื่อน”

ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแต่ละคนเล่าประสบการณ์ตรงของตนเองเกี่ยวกับความรู้สึก ดีใจ หรือเสียใจ หรือ โกรธ พฤติกรรมที่แสดงออก และความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองจากเพื่อนที่ใกล้ชิด ให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
2. ให้เลขานุการของแต่ละกลุ่มสรุปความรู้สึก พฤติกรรมที่แสดงออก และความต้องการได้รับการตอบสนองของนักเรียนแต่ละคนลงในใบงาน

คนที่ 1.....

.....

คนที่ 2.....

.....

คนที่ 3.....

.....

คนที่ 4.....

.....

คนที่ 5.....

.....

คนที่ 6.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม “ความภาคภูมิใจ”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

ผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เรียนไม่รู้อยู่เสมอ มักพบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน ซึ่งเป็นตัวแบบที่ดีของเพื่อน และเป็นที่ยิ่งของเพื่อนได้

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการตั้งใจเรียนและการไม่เรียนไม่รู้อยู่เสมอได้
2. แสดงออกถึงการไม่เรียนไม่รู้อันได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (10 นาที)

1. สนทนาเกี่ยวกับข่าวของนักเรียนวัยรุ่นซึ่งไปสร้างชื่อเสียงด้านการศึกษา(Ac, G)
2. ให้นักเรียนอาสาตอบว่า นักเรียนชอบเรียนวิชาอะไร และเพราะเหตุใด
3. ให้นักเรียนอาสาสมัครพูดถึงพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในวิชาที่ชอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (Ac, G, E)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยโดยการนับ 1-2-3-4-5 ให้นักเรียนจับกลุ่มกับเพื่อนที่นับได้เลขเดียวกัน

2. แจกเอกสารเรื่อง “ความภาคภูมิใจ” คนละ 1 แผ่น เพื่อให้ นักเรียนศึกษาและแสดงความคิดเห็น (P)

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยอภิปราย และหาข้อสรุปของกลุ่มร่วมกันในหัวข้อ

ต่อไปนี้ (Ac, P)

- เด็กชายด้อม และเด็กชายต้น มีพฤติกรรมเรียนอย่างไร ใครเป็นตัวแบบที่ดีของเพื่อน

- นักเรียนที่ดีควรมีพฤติกรรมเรียนไม่รู้อย่างไร เพราะเหตุใด

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกการแสดงออกถึงการตั้งใจเรียน และการแสดงออกถึงการใฝ่เรียนใฝ่รู้

5. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย และแสดงตัวอย่างพฤติกรรมใฝ่เรียนใฝ่รู้ (Ac, G, E, P, Ap)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างความสำคัญของการใฝ่เรียนใฝ่รู้ (Ac, G, E, P, Ap)
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เสนอชื่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนใฝ่รู้ อยู่เสมอ กลุ่มละ 1 คน ครูชมเชย และเชิญชวนให้นักเรียนปรบมือแสดงความชื่นชม ยกย่อง (Ac, G, E, P)
3. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ความภาคภูมิใจ”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกพฤติกรรม
3. การยกตัวอย่างและการเสนอแนะของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ความภาคภูมิใจ”

เด็กชายด้อม และเด็กชายตัน เป็นนักเรียนห้องเดียวกัน เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้อมตั้งใจเรียนหนังสือในขณะที่ครูสอน เช่น สนใจ ตั้งใจฟัง ไม่คุยกัน และถาม-ตอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีเวลาว่างด้อมจะบวบทบทเรียนและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ ส่วนตัน เวลาเรียนไม่ค่อยสนใจ นั่งเหม่อลอย เวลาครูถามอะไรก็ไม่ตอบ หรือตอบไม่ตรงกับเรื่องครูถาม เพราะไม่ได้ฟัง เมื่อมีเวลาว่างก็มักเที่ยวเล่น ไม่เคยอ่านหนังสือบวบทบทเรียน ทำการบ้าน หรือเข้าห้องสมุด

เมื่อโรงเรียนประกาศผลสอบปลายปี ปรากฏว่ามีนักเรียนสอบได้เกรดเฉลี่ยสูงถึง 3.90 ส่วนนักเรียนบางรายได้ผลการเรียนเป็น 0 ร มผ. มส. เพราะเกียจคร้าน ไม่สนใจเรียนในขณะที่ครูสอน ไม่ทำการบ้านส่งตรงตามเวลา ต่างก็มีท่าทางเสียใจมาก นักเรียนที่สอบผ่านหมดทุกรายวิชาต่างดีใจมาก ในขณะที่เดียวกันก็มีความอาลัยอาวรณ์ที่จะต้องจากสถานศึกษาและครูเพื่อจะได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

วันเกียรติยศเป็นวันที่ประทับใจที่สุด ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดงานให้ด้วยความรักและความชื่นชม โดยเชิญครู ผู้ปกครอง และศิษย์เก่ามาร่วมแสดงความยินดีในความสำเร็จของนักเรียน ผู้อำนวยการมอบใบประกาศนียบัตรให้แก่ นักเรียนแล้ว จึงมอบรางวัลต่างๆ ให้แก่นักเรียนหลายคน เช่นเด็กชายด้อม ได้รับรางวัลเรียนดี เป็นต้น ส่วนเด็กชายตันยังมีวิชาที่ติด 0 ร อีก 3 วิชา จึงต้องรอสอบแก้ตัวก่อนจึงจะได้ใบประกาศนียบัตร

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม “กำลังใจให้เธอ”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว່าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เป็นพฤติกรรมของการเป็นมิตรที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้และปฏิบัติได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้
2. พูดให้กำลังใจผู้อื่น พูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี และแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ (10 นาที)

1. ให้นักเรียนฟังเพลง “กำลังใจ” และร้องเพลงร่วมกัน แล้ววิเคราะห์เนื้อเพลงว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับอะไรบ้าง (Ac, E, P)

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์การพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว່าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ (Ac)

2. ชำนาญหลัก (40 นาที)

1. ครูชี้แจงนักเรียนถึงการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดให้กำลังใจ โดยการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว່าร้ายผู้อื่น และการแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ โดยการกำหนดบทบาทให้นักเรียนแสดง

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน ครูเชิญชวนนักเรียนปรบมือแสดงความชื่นชมนักเรียนอาสาสมัคร ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ (Ac)

3. แจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงศึกษา และซ้อมบทบาทที่ได้รับก่อนการแสดง

4. ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมติแล้ว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยการนับ 1-2-3-4-5 ให้นักเรียนจับกลุ่มกับเพื่อนที่นับได้เลขเดียวกัน แล้วร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกของตัวละคร และกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหาข้อสรุปดังนี้

- 1) การกระทำของฉวีวุฒิ แสดงถึงอะไร
- 2) การกระทำของสายธาร แสดงถึงอะไร
- 3) การกระทำของสายธาร มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) การกระทำของบังอร แสดงถึงอะไร
- 5) การกระทำของบังอร มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 6) การแสดงบทบาทสมมติเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับอะไร

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกแสดงพฤติกรรมการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น การแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะกัน (Ac, E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียน และครูสรุปความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งการแสดงพฤติกรรมการพูดให้กำลังใจผู้อื่น การพูดส่งเสริมผู้อื่นในทางที่ดี การไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น การแนะนำผู้อื่นให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ (Ac, G, E, P, Ap)

2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. เพลง “กำลังใจ”
2. บทบาทสมมติ

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกพฤติกรรม
3. การสรุป และการเสนอแนะของนักเรียน

เพลง “กำลังใจ”

ผู้แต่ง เนื้อร้องและทำนอง : วงโฮป

- ญ - ในยามที่ท้อแท้ ขอเพียงแค่มองหนึ่ง จะคิดถึงและคอยห่วงใย
 ในยามที่ชีวิต หม่นหมองร้องไห้ ขอเพียงมีใครปลอบใจสักคน
 ช - ในวันที่โลกร้าง ความหวังให้วาด มันขาดมันหาย ใครจะช่วยเติม
 เพิ่มพลังใจ ให้ฉันได้เริ่ม ต่อสู้อีกครั้งบนหนทางไกล
 * ญ - กำลังใจจากใครหนอ ขอเป็นทานให้ฝันให้ใฝ่
 ช - ให้ชีวิตได้มีแรงใจ ให้ดวงใจลุกโชนความหวัง
 ญ - กำลังใจจากใครหนอ ขอเป็นทานให้ฉันได้ใหม่
 ช - ค้างหยาตฝนบนฟากฟ้าไกล ที่หยาดรินสู่ผืน ดินแห้งผาก

(ซ้ำ*)

เอกสารประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

เรื่อง “กำลังใจให้เธอ”

ในห้องเรียนเวลาเช้า ญัฐภูมิกำลังนั่งอยู่คนเดียว สายธารเดินเข้ามา จึงพูดกับญัฐภูมิว่า “ญัฐภูมิเป็นอะไรไปจึงนั่งเหม่อ” ญัฐภูมิจึงตอบสายธารไปว่า “ฉันไม่สบายใจเลย ฉันสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนน้อยที่สุด ฉันน่าจะอ่านหนังสือมากกว่านี้ แอ้จ้ง” ญัฐภูมิน้ำเส้า สายธารบอกกับญัฐภูมิว่า “ไม่เห็นจะต้องมานั่งเศร้าเลย เธออ่านหนังสือน้อยก็ยอมสอบได้คะแนนน้อยเป็นธรรมดา เธออยากอ่านหนังสือน้อยทำไมล่ะ” เมื่อพูดเสร็จ สายธารก็นำเรื่องนี้ ไปเล่าให้เพื่อนๆ คนอื่นๆ ฟัง ทำให้ญัฐภูมิรู้สึกอับอายมากขึ้น

ในเช้าวันต่อมา ญัฐภูมินั่งอยู่คนเดียว หน้าเส้าหมองกว่าเดิม บังอรเดินเข้ามา จึงพูดกับญัฐภูมิว่า “ญัฐภูมิเป็นอะไรไปนั่งหน้าเส้าเขียว” ญัฐภูมิจึงตอบบังอรไปว่า “ฉันไม่สบายใจเลย ฉันสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนน้อยที่สุด ฉันน่าจะอ่านหนังสือมากกว่านี้ แอ้จ้งนอกจากนี้สายธารยังนำเรื่องนี้ไปเล่าให้เพื่อนคนอื่นรู้ ตอนนี้ฉันอายมากเลย” บังอรจึงพูดให้กำลังใจญัฐภูมิ ไปว่า “เธอยังมีเวลาแก้ตัวนะ การสอบที่ผ่านมาเป็นการสอบย่อยเท่านั้น เรามาอ่านหนังสือด้วยกันใหม่จะได้ช่วยกันติว เพื่อผลสอบของเธอออกมาจะได้คะแนนดีขึ้น และเธอลองเข้าร่วมกิจกรรมหรือชมรมต่างๆ ของโรงเรียนดูสิ เช่น ชมรมห้องสมุด หรือชมรมคอมพิวเตอร์ เพื่อที่เธอจะได้เรียนเก่งขึ้นแล้วก็มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น” ญัฐภูมียิ้มแล้วตอบกลับไปว่า “ขอบใจนะบังอร ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ฉัน”

บทบาทของญัฐภูมิ

สมมติว่าฉันชื่อญัฐภูมิ ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วันแรกฉันกำลังนั่งอยู่คนเดียวในห้องเรียนเมื่อสายธารทัก จึงตอบไปว่า “ฉันไม่สบายใจเลย ฉันสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนน้อยที่สุด ฉันน่าจะอ่านหนังสือให้มากกว่านี้ แอ้จ้ง” เมื่อสายธารกล่าวเยาะเย้ยและนำเรื่องไปเล่าให้เพื่อนคนอื่นฟังทำให้ฉันรู้สึกอับอาย วันต่อมาฉันนั่งอยู่คนเดียวในห้องและหน้าเส้ากว่าเดิม เมื่อบังอรทักจึงตอบไปว่า “ฉันไม่สบายใจเลย ฉันสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนน้อยที่สุด ฉันน่าจะอ่านหนังสือมากกว่านี้ แอ้จ้ง นอกจากนี้สายธารยังนำเรื่องนี้ไปเล่าให้เพื่อนๆ คนอื่นรู้ ตอนนี้ฉันอายมากเลย” เมื่อบังอรกล่าวให้กำลังใจ จึงตอบไปว่า “ขอบใจนะที่ให้กำลังใจเราและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ฉัน”

บทบาทของสายธาร

สมมติว่าฉันชื่อสายธาร ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เห็นณัฐฉินั่งอยู่ในห้องคนเดียวจึงทักว่า

“ณัฐฉินั่งอะไรไป จิ้งนังเหม่อ” เมื่อได้คำตอบจากณัฐฉินแล้วจึงบอกกับณัฐฉินว่า

“ไม่เห็นจะต้องมานั่งเศร้าเลย เธออ่านหนังสือน้อยก็ยอมสอบได้คะแนนน้อยเป็นธรรมดา

เธออยากอ่านหนังสือน้อยทำไมล่ะ” แล้วก็นำข้อมูลที่รู้มาไปเล่าให้เพื่อนฟัง

บทบาทของบั้งอร

สมมติว่าฉันชื่อบั้งอร ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เห็นณัฐฉินั่งอยู่ในห้องคนเดียวจึงทักว่า

“ณัฐฉินั่งอะไรไป นั่งหน้าเศร้าเชียว” เมื่อได้คำตอบจากณัฐฉินแล้วจึงกล่าวให้กำลังใจ ณัฐฉิน

ว่า“เธอยังมีเวลาแก้ตัวนะ การสอบที่ผ่านมาเป็นการสอบย่อยเท่านั้น เรามาอ่านหนังสือด้วยกันใหม่

จะได้ช่วยกันติว เพื่อผลสอบของเธอออกมาจะได้คะแนนดีขึ้น” หลังจากนั้นบั้งอรแนะนำณัฐฉิน

ให้ลองเข้าร่วมกิจกรรมหรือชมรมต่างๆของโรงเรียนคูลี เช่น ชมรมห้องสมุด หรือชมรม

คอมพิวเตอร์ เพื่อที่ณัฐฉินจะได้เรียนดีขึ้นแล้วก็มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น

บทบาทของเพื่อน

สมมติว่าฉันเป็นเพื่อนห้องเดียวกัน เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อสายธารนำเรื่องของณัฐฉิน

มาเล่าให้ฟัง จึงนิทาณัฐฉินจนณัฐฉินรู้สึกอับอาย

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม “ช่วยกันให้ดี...มีความสุข”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และสติปัญญา เป็นพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้และปฏิบัติได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการช่วยเหลือกันได้
2. ยกตัวอย่างวิธีการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญาได้
3. แสดงออกถึงการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และ สติปัญญาได้
4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ (10 นาที)

1. ครูเล่าข่าว/เหตุการณ์เกี่ยวกับการเป็นมิตรที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งมีผลดีทั้งต่อผู้อื่นและตนเอง

2. ให้นักเรียนอาสาสมัคร 2-3 คน เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น (ให้เวลาคนละ 2 นาที) (Ac)

2. ขั้นตอนกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้อาสาสมัคร 2-3 คน ออกมาสรุปข้อแตกต่างระหว่างการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น กับการรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น เช่น ความรู้สึกของผู้ให้-ผู้รับความช่วยเหลือ ผลที่เกิดจากการให้และรับความช่วยเหลือ (Ac,E, P)

2. ให้นักเรียนอาสาสมัคร 3 คน แล้วจับคู่กันกับเพื่อนในห้อง และจับสลากแสดงบทบาทตามข้อความที่เขียนไว้ให้แต่ละคู่ดังนี้ (Ac E P)

- คู่ที่ 1 นักเรียนเรียนคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อเพื่อนคนหนึ่งที่ชอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ผ่านหลายครั้ง ขอร้องให้นักเรียนช่วยติวให้ แต่นักเรียนยังทำงานบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร

- คู่ที่ 2 ขณะที่นักเรียนเดินตามหลังเพื่อนคนหนึ่ง ไปยังห้องเรียนของนักเรียน เมื่อเดินขึ้นบันได เพื่อนคนนั้นลื่นล้มลง นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

- คู่ที่ 3 วันหนึ่งขณะที่นักเรียนและเพื่อนๆช่วยกันจัดพานดอกไม้และรูปเขียนเพื่อไหว้ครูเสร็จแล้ว เพื่อนคนหนึ่งจะนำพานดอกไม้ที่จัดเสร็จไปวางไว้ที่โต๊ะ บังเอิญไปสะดุดเท้าเพื่อนอีกคนหนึ่งล้มลง ทำให้พานดอกไม้เปียกเสียรูปทรง เพื่อนๆต่างพากันว่ากล่าวและตำหนิเพื่อนคนนั้นจนเพื่อนคนนั้นนั่งหน้าเศร้า สีหน้าไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัด นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

4. เมื่อสมาชิกคนหนึ่งแสดงบทบาทตามข้อความแล้ว ให้สมาชิกอีกคนหนึ่งแสดงบทบาทตามข้อความเดิมที่คนแรกได้ปฏิบัติต่อคน ส่วนนักเรียนที่เหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมบนเอกสารที่แจกให้ แล้วรายงานพฤติกรรมที่แสดงของแต่ละคู่หลังจากแสดงจบให้ผู้แสดงทราบ (A E)

4. ครูให้นักเรียนผู้สังเกตการณ์พิจารณาและหาข้อสรุปว่า ผู้ใดแสดงบทบาทสมมติได้สมบทบาทที่สุด ครูให้การเสริมแรง เป็นหนังสือเล่มเล็กๆ เช่น หนังสือคำกลอนสอนใจ สุภาษิต-คำพังเพย หนังสือธรรมะเล่มเล็ก เป็นต้น (Ac)

5. ให้นักเรียนผู้สังเกตการณ์ อาสามา 3 คน รายงานพฤติกรรมของผู้แสดงบทบาทสมมติแต่ละคู่ (E, P)

6. ให้นักเรียนจับคู่ฝึกการแสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และสติปัญญา และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะกัน (Ac,G,E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความสำคัญของการช่วยเหลือกัน และวิธีการช่วยเหลือกันอย่างเต็มกำลังกาย ใจ และสติปัญญา (Ac,E)

2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกแสดงพฤติกรรม
3. การยกตัวอย่าง และการเสนอแนะของนักเรียน

1. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

สถานการณ์ที่ 1

สมมติว่านักเรียนเป็นคนเรียนคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อเพื่อนคนหนึ่งสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ผ่านหลายครั้ง ขอร้องให้นักเรียนช่วยติวให้ แต่นักเรียนยังทำงานบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะอย่างไร

ชื่อ/สกุล.....(ผู้แสดง)

พฤติกรรมที่ต้องสังเกต	พฤติกรรมที่แสดงออก
พฤติกรรมด้านภาษาท่าทางการให้ความช่วยเหลือกัน 1. การแสดงออกทางสีหน้า	
2. การสบสายตา	
3. การแสดงท่าทาง	
4. การใช้น้ำเสียงและระดับเสียง	
พฤติกรรมด้านภาษาถ้อยคำในการให้ความช่วยเหลือกัน การใช้คำพูด การให้ข้อเสนอแนะ การให้คำแนะนำในการช่วยเหลือกัน	

ลงชื่อ.....(ผู้สังเกต)

2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

สถานการณ์ที่ 2

สมมติว่า ขณะที่นักเรียนเดินตามหลังเพื่อนคนหนึ่งไปยังห้องเรียนของนักเรียน
เมื่อเดินขึ้นบันได เพื่อนคนนั้นลื่นล้มลง นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

ชื่อ/สกุล.....(ผู้แสดง)

พฤติกรรมที่ต้องสังเกต	พฤติกรรมที่แสดงออก
พฤติกรรมด้านภาษาท่าทางในการให้ ความช่วยเหลือกัน 1. การแสดงออกทางสีหน้า	
2. การสบสายตา	
3. การแสดงท่าทาง	
4. การใช้น้ำเสียงและระดับเสียง	
พฤติกรรมด้านภาษาอ้อยคำในการให้ความ ช่วยเหลือกัน การใช้คำพูด การให้ข้อเสนอแนะ การให้ คำแนะนำในการช่วยเหลือกัน	

ลงชื่อ.....(ผู้สังเกต)

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

สถานการณ์ที่ 3

สมมติว่าวันหนึ่งขณะที่นักเรียนและเพื่อนๆช่วยกันจัดพานดอกไม้และรูปเทียนเพื่อไหว้ครูจนเสร็จแล้วเพื่อนคนหนึ่งจะนำพานดอกไม้ที่จัดเสร็จไปวางไว้ที่โต๊ะ บังเอิญสะดุดเท้าเพื่อนอีกคนหนึ่งล้มลง ทำให้พานดอกไม้เปียกเสียรูปทรง เพื่อนๆต่างพากันว่ากล่าวและตำหนิเพื่อนคนนั้นจนเพื่อนคนนั้นนั่งหน้าเศร้า แสดงสีหน้าไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัด นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

ชื่อ/สกุล.....(ผู้แสดง)

พฤติกรรมที่ต้องสังเกต	พฤติกรรมที่แสดงออก
พฤติกรรมด้านภาษาท่าทางในการให้ความช่วยเหลือกัน 1. การแสดงออกทางสีหน้า	
2. การสบสายตา	
3. การแสดงท่าทาง	
4. การใช้น้ำเสียงและระดับเสียง	
พฤติกรรมด้านภาษาถ้อยคำในการให้ความช่วยเหลือกัน การใช้คำพูด การให้ข้อเสนอแนะ การให้คำแนะนำในการช่วยเหลือกัน	

ลงชื่อ.....(ผู้สังเกต)

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม “หยุดคิดสะกิดเพื่อน”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30 -40 คน

แนวคิด

การไม่ชักจูงเพื่อนไปในทางที่ผิด เป็นพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้และปฏิบัติได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการไม่ชักนำผู้อื่นไปในทางที่ผิดได้
2. แสดงออกถึงการไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ผิดได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (10 นาที)

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพว่าการเล่นการพนัน การขายยาเสพติด ข่าวดาราแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า รู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
2. ครูสนทนากับนักเรียนว่าเมื่อนักเรียนพบเพื่อนที่ติดเกม เสพยาเสพติด และเล่นการพนันบ้าง นักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใด

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่มโดยการนับ 1-2 ให้นักเรียนจับกลุ่มกับเพื่อนที่นับได้เลขเดียวกัน
3. แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “เพื่อน” ให้แต่ละกลุ่มศึกษา อภิปราย และหาข้อสรุปของกลุ่มจากเรื่องที่อ่าน แล้วตอบคำถามในใบงาน “เพื่อน” (Ac,G,E,P)
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานและแสดงตัวอย่างพฤติกรรมไม่ชักจูงเพื่อนไปในทางที่ผิด (Ac,G, E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปความสำคัญของการไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ผิด (Ac, E,Ap)
2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ac, E,Ap)

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. กรณีตัวอย่าง “เพื่อน”
2. ใบงาน “เพื่อน”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายและการฝึกพฤติกรรมการไม่ชักนำเพื่อนไปในทางที่ผิด
3. การสรุป และการเสนอแนะของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง “เพื่อน”

นายสมศักดิ์ อายุ 15 ปี ครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อแม่มีอาชีพค้าขาย เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว และกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สมศักดิ์เป็นคนที่มิมีนิสัยร่าเริง โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อนและครอบครัว เมื่อว่างจากการเรียนสมศักดิ์จะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน และออกไปขายของในตลาดอย่างสม่ำเสมอ สมศักดิ์มีเพื่อนมากทั้งดีและไม่ดี

ขณะสมศักดิ์กำลังเรียนอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้น สมศักดิ์ถูกเพื่อนกลุ่มหนึ่งชักชวนให้เล่นเกมคอมพิวเตอร์เพื่อคลายเครียด สมศักดิ์จึงมักหนีเรียนไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในเวลาที่ไม่เหมาะสม เพื่อนชวนให้สมศักดิ์ลองสูบบุหรี่ ด้วยเหตุผลว่าสูบแล้วจะทำให้เท่ เป็นที่ยอมรับของเพื่อน สมศักดิ์จึงทดลองสูบบุหรี่ตามคำชักชวนของเพื่อน ต่อมาสมศักดิ์ถูกเพื่อนชักชวนให้ลองกินเหล้า ด้วยเหตุผลเดียวกับครั้งแรก สมศักดิ์ก็กลายเป็นคนที่ทั้งติดเกม สูบบุหรี่และดื่มเหล้า โดยที่พ่อแม่ไม่รู้ มีบางครั้งที่สมศักดิ์อยากจะเลิก แต่เลิกไม่ได้เพราะติดเพื่อน

นิสัยของสมศักดิ์เริ่มเปลี่ยนไป สมศักดิ์กลายเป็นคนหงุดหงิดง่าย จากที่เคยช่วยงานพ่อแม่ขายของในตลาด สมศักดิ์ก็ไปข้างไม่ไปข้าง โดยบอกพ่อแม่ว่าต้องทำรายงาน จนกระทั่งวันหนึ่งเพื่อนได้ชวนให้สมศักดิ์เสพยาบ้า ครั้งแรกสมศักดิ์ปฏิเสธแต่เพื่อนก็รีบเร้าให้ลองเสพ โดยเพื่อนให้เหตุผลว่าถ้าเสพยาบ้าจะทำให้เล่นเกมได้นานไม่่วง ทำให้ลืมความทุกข์มีแต่ความสนุกสนาน ในที่สุดสมศักดิ์ก็ลองเสพยาบ้าเพราะเกรงใจเพื่อน อยากลองว่าจะเป็นจริงอย่างที่เพื่อนบอกหรือไม่ อีกทั้งยังคิดว่าการเสพยาบ้าครั้งเดียวคงไม่ทำให้ติดได้ แต่เหตุการณ์กลับไม่เป็นไปอย่างที่สมศักดิ์คิด เพราะต่อมาเขาก็มีความรู้สึกอยากเสพยาบ้าทุกวัน ซึ่งการเสพยาบ้าจำเป็นต้องใช้เงินเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ครอบครัวของสมศักดิ์ยากจน เมื่อต้องการเงินเพื่อมาเสพยา สมศักดิ์จึงเริ่มเล่นการพนัน การเล่นเกมพนันก็ไม่เคยให้คุณแก่ผู้ใด สมศักดิ์จึงคิดว่าจะเป็นคนขายยาบ้าจะได้มีกำไร สมศักดิ์จึงไปชวนเพื่อนในโรงเรียนที่หัวอ่อนมาเสพยา หนึ่งในวันนั้นก็มึนตึ๋นที่มีฐานะค่อนข้างดียอมที่จะเสพยาตามที่สมศักดิ์ชวน สมศักดิ์และมึนตึ๋นเริ่มกลับบ้านดึกมากขึ้น โดยโกหกพ่อแม่ว่าไปทำรายงาน

วันหนึ่งสมศักดิ์เสพยาบ้าจนได้ที่ ขณะกำลังเดินเข้าซอย ตำรวจได้ขอตรวจค้นและพบยาบ้าในตัวสมศักดิ์ 2 เม็ดซึ่งสมศักดิ์นำติดตัวมาเพื่อจะเสพต่อในวันพรุ่งนี้และจะนำไปขาย ตำรวจจึงจับกุมสมศักดิ์ในข้อหาซื้อขายยาไว้ในครอบครอง และนำสมศักดิ์ไปฝากขังที่สถานพินิจ สมศักดิ์ถูกขังอยู่ 2 วัน เมื่อพ่อกับแม่ทราบข่าวก็ได้มาประกันตัวออก ซึ่งสมศักดิ์ได้ให้สัญญาแก่พ่อแม่ว่าเขาจะไม่เสพยาบ้าอีกเด็ดขาด แต่ในที่สุดสมศักดิ์ก็ไม่สามารถทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับพ่อแม่ได้ เพราะความต้องการเสพยายังมีอยู่ ในที่สุดสมศักดิ์จึงติดต่อกับเพื่อนและกลับไปเสพยาบ้าอีก

แต่สมศักดิ์ไม่สามารถชวนมนต์ชัยให้เสพอีก เพราะเมื่อมนต์ชัยเห็นสมศักดิ์ถูกจับก็กลัวจึงเลิกเสพ สมศักดิ์จึงไปชักชวนเพื่อนคนอื่นให้มาเสพอีก สมศักดิ์กลัวพ่อแม่จับได้ว่กลับไปเสพยาบ้าอีก จึงตัดสินใจหนีออกจากบ้าน ไปอยู่กับเพื่อน เมื่อถึงกำหนดที่ต้องไปรายงานตัวต่อศาล สมศักดิ์ก็ไม่ไปรายงานตัว ในที่สุดสมศักดิ์ก็ถูกจับกุมตัวในสถานกักกันทันที ห้ามประกันตัวเพื่อรอศาลตัดสิน สมศักดิ์ถูกออกจากโรงเรียน พ่อมาเยี่ยมสมศักดิ์อย่างสม่ำเสมอ และทุกครั้งที่พ่อแม่มาเยี่ยม พ่อแม่มักจะโทษตัวเองว่าเป็นเพราะ ไม่มีเวลาจึงทำให้ถูกติดยา นอกจากนี้ยังมีเพื่อนที่สมศักดิ์เคยชวนให้เสพยาแต่ไม่ได้เสพมาเยี่ยมและคอยให้กำลังใจ

เหตุการณ์นี้จึงทำให้สมศักดิ์ได้คิดว่า ถ้าคบเพื่อนดีไม่ริลอง ไม่หลงผิดตามคำชวนของเพื่อน เขาคงมีอนาคตที่สดใสกว่านี้ คงไม่ทำให้ พ่อแม่ต้องเสียใจเหมือนทุกวันนี้ และสมศักดิ์ยังรู้สึกผิดที่ได้ชวนเพื่อนหลายคนให้ไปเสพยาเสพยาเหมือนกับตน ซึ่งทำให้อนาคตของเพื่อนเสียไปด้วย

ใบงาน “เพื่อน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมศักดิ์คิดเกม ตีคสารเสพติด และ ตีคการพนัน เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์ นักเรียนจะชักชวนเพื่อนให้มาเสพยาเพื่อตนจะได้มีเงิน ไปซื้อยาต่อหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านกรณีตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์กับตนเองได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม “กฎระเบียบ”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันของคนส่วนรวมในสังคมต้องอาศัยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของคนในหมู่คณะและสังคม ถ้าคนส่วนรวมในสังคมไม่เคารพและไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบที่กำหนดไว้ ย่อมทำให้คนส่วนรวมในสังคมประสบปัญหาความเดือดร้อน วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมได้
2. แสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของคนส่วนรวมในสังคมได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชี้นำ (10 นาที)

1. ครุณาภาพข่าวที่เกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เช่น ภาพผู้ฝ่าฝืนสัญญาณจราจร เป็นต้น ให้นักเรียนดู และซักถามความคิดเห็นที่มีต่อภาพข่าว (EP)

2. ให้นักเรียนแข่งกันอาสาตอบว่าตนเองมีพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างไรบ้าง

(Ac)

2. ชี้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยการจับสลากอักษรภาษาอังกฤษ

L

A

W

 ให้ผู้ที่ได้อักษรเหมือนกันจับกลุ่มเดียวกัน

2. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากสถานการณ์สมมติ และเตรียมการแสดงหน้าชั้นกลุ่มละ 5 นาที (Ac G P)

3. แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทตามสถานการณ์สมมติที่ได้รับ กลุ่มละ 5 นาที (Ac G)

4. เมื่อแสดงครบทุกกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และหาข้อสรุปว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีผลดี-ผลเสียต่อคนส่วนรวมอย่างไรบ้าง (PE)

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยอภิปราย และหาข้อสรุปเกี่ยวกับ สาเหตุ และผลของการปฏิบัติ และการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนและสังคม (Ac,G,E,P)

6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันฝึกพฤติกรรมตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ คนส่วนรวมในสังคม และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะกัน

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ สังคม ที่มีต่อคนส่วนรวม (Ac,P,Ap)

2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน (Ac, E,Ap)

สื่อ / อุปกรณ์

1. สลากอักษรภาษาอังกฤษ
2. สถานการณ์สมมติ 3 สถานการณ์

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตการณ์แสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย และการฝึกพฤติกรรมของนักเรียน
3. การยกตัวอย่าง และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

สถานการณ์สมมติ

สถานการณ์ที่ 1

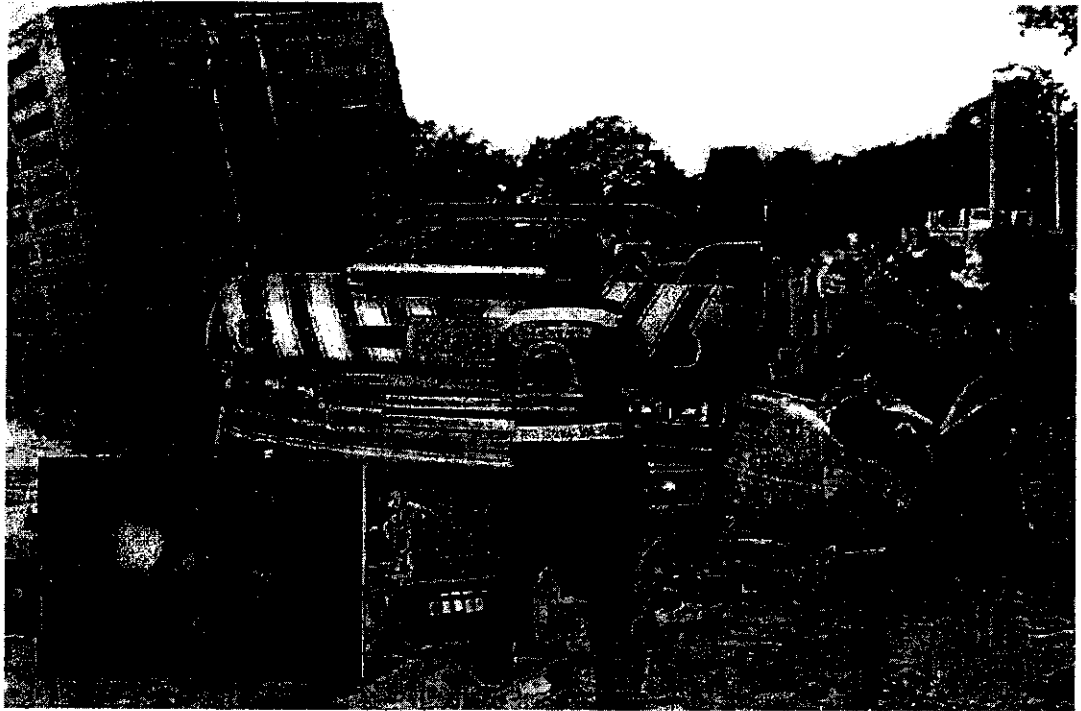
การฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ โดยการขับรถฝ่าไฟแดงทำให้เกิดอุบัติเหตุ
รถชนกัน

สถานการณ์ที่ 2

การไม่เข้าแถวรอรับบริการต่างๆ เช่น การขึ้น-ลงรถโดยสารประจำทาง การแย่งกันรับ
สิ่งของบริจาค เป็นต้น

สถานการณ์ที่ 3

การขับรถแข่งบนถนนหลวง ทำให้คนส่วนรวมที่ใช้ถนนเดือดร้อน และผู้ที่ขับรถแข่งถูก
จับ

ภาพข่าวรถชนกัน

ที่มา : <http://news.giggog.com/338047>

โอรตัดสายไฟฟ้าแรงสูง

ที่มา : <http://news.impagmsn.com/articles.aspx?id=366882> \$ ch zgn1

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม “ทำตนให้เป็นประโยชน์”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การทำตนให้เป็นประโยชน์ และร่วมมือกับคนส่วนรวมในสังคม ทำสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่า เป็นพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรกับคนส่วนรวมที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของการทำตนให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนรวม ได้
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนรวมได้
3. ปฏิบัติตนเป็นมิตรกับคนส่วนรวมในสังคมได้
4. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชี้นำ (10 นาที)

1. ให้ตัวแทนนักเรียนที่อ่านภาษาไทยถูกต้อง มาอ่านประวัติของแม่ชีเทเรซาให้เพื่อนทั้งหมดฟัง

2. ให้นักเรียนแข่งกันอาสาตอบว่า นักเรียนทำตนให้เป็นประโยชน์ หรือช่วยเหลือคนส่วนรวมในโรงเรียน หรือในชุมชน อะไรบ้าง รู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด ครูให้การเสริมแรง โดยชมเชยให้ทุกคนปรบมือให้เกียรติและยกย่องนักเรียนผู้ทำประโยชน์ หรือผู้ช่วยเหลือคนส่วนรวม (Ac,E,P)

2. ขั้นตอนกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยการนับ 1-2-3-4-5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย และหาข้อสรุปเกี่ยวกับการประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ หรือช่วยเหลือคนส่วนรวม เช่น ร่วมกับคนในชุมชนซ่อมแซมถนน หรือปลูกต้นไม้ในหมู่บ้าน ร่วมกับศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า ทำสัปดาห์การเรียนหรือซ่อมแซมอุปกรณ์การเรียน ในประเด็นต่อไปนี้ (Ac, G, E, P)

1) เพราะเหตุใด นักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ หรือช่วยเหลือคนส่วนรวม

2) นักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ หรือช่วยเหลือคนส่วนรวมอย่างไร

3) นักเรียนควรปฏิบัติตนเป็นมิตรกับคนส่วนรวมอย่างไร

2. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มรายงานข้อสรุปจากการอภิปราย และแสดงตัวอย่างพฤติกรรม การปฏิบัติตนเป็นมิตรกับคนส่วนรวม ครูชมเชยผลงานที่ดี และพฤติกรรมที่ถูกต้องของนักเรียน

3. ให้นักเรียนจับคู่ฝึกการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนรวม หรือเป็นมิตร กับคนส่วนรวม และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะระหว่างกัน (Ac,E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ให้นักเรียนแข่งกันยกตัวอย่างวิธีการทำตนให้เป็นประโยชน์หรือช่วยเหลือคน ส่วนรวม (Ac, E, Ap)

2. ให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน (Ac, E, Ap)

สื่อ / อุปกรณ์

1. ประวัติแม่ชีเทเรซา

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. การร่วมอภิปราย
3. การฝึกพฤติกรรมและการเสนอแนะของนักเรียน

ประวัติแม่ชีเทระชา

แม่ชีเทระชา เป็นแม่ชีในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ท่านมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี ในฐานะผู้ช่วยเหลือ และผู้ต่อสู้เพื่อคนยากไร้ทั้งในประเทศที่ยากจนและร่ำรวย จนเมื่อปี พ.ศ. 2522 (ค.ศ. 1979) ท่านจึงได้รับเกียรติให้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ และหลังจากที่ท่านถึงแก่กรรม สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ได้ประกาศให้ท่านเป็น "บุญราศีเทระชาแห่งกัลกัตตา"

แม่ชีเทเรซา เกิดเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2453 ที่เมืองสโกเปีย ประเทศมาซิโดเนีย เป็นบุตรคนสุดท้องของบิดานิโกลา กับมารดาแคเรน ครอบครัวชนชั้นกลางเชื้อสายอัลเบเนีย เธอมีชื่อเดิมว่า "แอ็กเนส กอนจา โบยาจู" มีบิดาเป็นชาวคริสต์ที่เคร่งครัดในหลักศาสนา ซึ่งทำให้ตั้งแต่วัยเด็ก แอ็กเนสชอบไปโบสถ์ฟังเพลงฟอเทสน์มาโดยตลอด ขณะแอ็กเนส มีอายุ 9 ปี ในปี พ.ศ. 2462 บิดาของเธอได้เสียชีวิตลง แต่ความอบอุ่นภายในครอบครัวที่แอ็กเนสได้รับ ก็ไม่ได้ลดลง ด้วยเพราะมารดายังให้ความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูที่ดีมาตลอด แอ็กเนสเติบโตขึ้น เป็นเด็กร่าเริง และมีสุขภาพดี และไม่แน่นอนต่อมาเธอได้รู้จักกับประเทศอินเดีย แต่ได้รู้ว่าอินเดีย ในขณะนั้นมีระบบสาธารณูปโภคที่ยังล้าหลังอยู่มาก มีคนยากไร้มากมายในประเทศที่ต้องทน ทรมาน และเริ่มสงสัยว่า จะมีวิถีใดบ้างใหม่ที่จะช่วยให้ช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากในอินเดีย ซึ่งในช่วงเวลานี้เองที่แอ็กเนสเริ่มมีความคิดที่จะบวชเป็นแม่ชี

ในปี พ.ศ. 2471 แอ็กเนสตัดสินใจขออนุญาตครอบครัวเพื่อขอบวชเป็นแม่ชี ในช่วงแรก ครอบครัวคัดค้าน แต่ต่อมาไม่กี่วันทางครอบครัวก็ยอมให้เธอบวช แอ็กเนสเดินทางไปบวชที่ สำนักชีโลเร โตน กรุงคับลิน ประเทศไอร์แลนด์ ซึ่งการลาจากครอบครัวของเธอในครั้งนี้จะเป็นครั้งสุดท้ายที่เธอจะได้เห็นหน้าของแม่และน้องสาว¹ แอ็กเนสตั้งใจศึกษาเล่าเรียนวิชาที่แม่ชีฟังได้ เรียนเป็นเวลา 1 เดือน หลังจากนั้นจึงเดินทางไปยังประเทศอินเดียในเดือนธันวาคมปีเดียวกัน และได้เริ่มออกเผยแผ่คำสอนในเมืองคาร์จีลิง รัฐสิกขิม ทางเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2474 แอ็กเนสตัดสินใจเข้าสาบานตนเป็นแม่ชีในสำนักชีโลเร โตน ในเมืองคาร์ลีจิงเป็นครั้งแรก และตอนนี้เองที่แอ็กเนสได้รับสมญาทางศาสนาว่า แม่ชีเทเรซา หลังจากสาบานตนเป็นแม่ชีแล้ว แม่ชีเทเรซา ได้เป็นครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ในโรงเรียนสตรีเซนต์มาเรีย ในเมืองเอนทาลี นคร กัลกัตตา ไม่นาน ก็ได้เป็นครูใหญ่ของโรงเรียนสตรีเซนต์มาเรีย แม่ชีเทเรซาพาตนเองและ เหล่านักเรียนผ่านเหตุการณ์เลวร้าย ที่เกิดจากผลกระทบของเหตุการณ์รุนแรงและสงครามที่เกิดขึ้น ต่อเนื่องในอินเดียมาได้ด้วยดี

เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2489 ขณะที่แม่ชีเทเรซากำลังนั่งรถไฟกลับไปยังสำนักชีที่คาร์จี ลิง ระหว่างทางเธอก็ได้ยินพระวณะของพระเจ้า ทำให้แม่ชีเทเรซาตัดสินใจขออนุญาตไปทำงาน ในสลัม เพื่อช่วยเหลือคนยากจน วันหนึ่งแม่ชีเทเรซาได้คิดที่จะสร้างบ้านหลังหนึ่ง เพื่อให้ ผู้หิวโหยที่นอนรอความตายอยู่ข้างถนนนั้น ได้มานอนตายอย่างสงบ และด้วยเหตุนี้ท่านจึงขอมิ ให้วัดกาลิของศาสนาฮินดูใช้เป็น "บ้านของผู้รอความตาย" เมื่อปี พ.ศ. 2498 มีผู้ใจบุญบริจาคบ้าน ให้แก่คณะมิชชันนารี เพื่อให้ทางคณะฯ ได้ใช้งานบ้านให้เป็นประโยชน์ต่อคุณแม่เทเรซาและ

ส่วนรวม คุณแม่เทเรซาได้ตัดสินใจใช้บ้านหลังนี้ในการรับเลี้ยงเด็กกำพร้า ตั้งชื่อว่า "บ้านเด็กใจบุญ" พ.ศ. 2500 คุณแม่เทเรซาเริ่มใช้รถพยาบาลเคลื่อนที่ออกรักษาผู้ป่วยที่เป็นชาวไร่ชาวนา โดยโรคที่ชาวไร่ชาวนาป่วยมากที่สุดคือ โรคเรื้อน แต่ในช่วงนั้นสังคมอินเดียยังมองเห็นผู้ป่วยโรคเรื้อนเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ ผู้ป่วยโรคเรื้อนจึงคิดว่าตนเองไม่มีค่า ไม่กี่ปีต่อมา ผู้ว่าการรัฐเบงกอลตะวันตก ได้ให้คุณแม่เทเรซา ยืมใช้แปลงที่ดินที่เมืองอาซันซอล เพื่อให้ใช้เป็นสถานสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน ไม่นานหลังจากนั้น แม่ชีเทเรซา ก็เปิดที่ทำการอีกแห่งหนึ่ง คราวนี้เป็นการนำกาบมะพร้าวมารีไซเคิล โดยนำใยมะพร้าวด้านในมาผลิตเป็นสินค้า ตั้งแต่แปรงขัดหม้อ จนถึงพรมนุ่มๆ สินค้าบางชิ้นมีคุณภาพดี ก็สามารถนำไปขายในเมืองได้

พ.ศ. 2526 แม่ชีเทเรซาเริ่มป่วยเป็นโรคหัวใจ และมีอาการกำเริบ พ.ศ. 2539 คุณแม่เทเรซา ก็ป่วยหนักถึงขนาดล้มหมอนนอนเสื่อ ลุกนั่งไม่ได้ 5 เดือนครึ่งต่อมา ในวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2540 คุณแม่เทเรซาได้เสียชีวิตลงที่บ้านของคุณแม่ในอินเดีย ขณะอายุ 87 ปี กับอีก 10 วัน โดยคำพูดคำสุดท้ายที่คุณแม่ได้พูดออกมาคือ "หายใจไม่ออกแล้ว" ทางการอินเดียได้จัดพิธีศพของคุณแม่เทเรซาอย่างยิ่งใหญ่ เป็นงานศพ ในช่วงเวลาที่คุณแม่เสียชีวิต คณะมิชชันนารีแห่งความรักของพระเจ้ามีแม่ชีมากกว่า 4,000 คนและอาสาสมัครอีก 1 แสนคน ซึ่งอัครานี้ครอบคลุมไปถึง 610 แห่ง 123 ประเทศทั่วโลก ปัจจุบันร่างของแม่ชีนอนหลับอยู่ที่บ้านคุณแม่ในอินเดีย

ที่มา : th.wikipedia.org/wiki/แม่ชีเทเรซา

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม “สมบัติของส่วนรวม”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การใช้สมบัติของคนส่วนรวมอย่างรู้คุณค่า และการดูแลรักษาสมบัติของคนส่วนรวมร่วมกัน ทำให้ชำรุด เสียหาย หรือนำสมบัติของคนส่วนรวมมาใช้ส่วนตัว เป็นพฤติกรรมความบกพร่องที่ขัดแย้งกับคนส่วนรวมที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งนักเรียนควรเรียนรู้และปฏิบัติได้ถูกต้อง วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของผลดีและผลเสียที่เกิดจากการใช้และการไม่รักษาสาธารณสมบัติของคนส่วนรวมได้
2. แสดงออกถึงการใช้สาธารณสมบัติของคนส่วนรวมอย่างรู้คุณค่าได้
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (10 นาที)

1. ครูนำภาพข่าวของผู้ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ทำลายสาธารณสมบัติมาให้ให้นักเรียนดู
2. ครูซักถามนักเรียนถึงความหมายของสาธารณสมบัติ และให้นักเรียนยกตัวอย่างสมบัติของส่วนรวมที่เป็นของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40 นาที)

1. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนคนใดเคยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน หรือคนในชุมชน หรือคนในสังคมในการรักษา พัฒนา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมสาธารณสมบัติบ้าง นักเรียนทำอะไรบ้าง เพราะเหตุใด นักเรียนรู้สึกอย่างไร (Ac)
2. ครูสนทนากับนักเรียนว่าคนใดเคยทำให้สมบัติของคนส่วนรวมชำรุด เสียหายบ้าง สิ่งนั้นคืออะไร นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของตนเอง เพราะเหตุใด (Ac)
3. ให้นักเรียนแบ่ง 5 กลุ่ม โดยการนับ 1-2-3-4-5 ให้นักเรียนจับกลุ่มกับเพื่อนที่นับได้เลขเดียวกัน แล้วอภิปราย และหาข้อสรุปตามหัวข้อดังนี้ (G, P)

กลุ่มที่ 1 พฤติกรรมการใช้สมบัติของ โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 พฤติกรรมการใช้สมบัติของคนส่วนรวมในชุมชน

กลุ่มที่ 3 พฤติกรรมพฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติของคนส่วนรวม

กลุ่มที่ 4 พฤติกรรมการดูแลรักษาสมบัติของ โรงเรียน ชุมชน และสังคม

กลุ่มที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันสาธารณสมบัติของคนส่วนรวม

4. ส่งตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลการอภิปรายให้เพื่อนฟัง โดยเพื่อนและครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (Ac,G,P)
5. ให้นักเรียนเปรียบเทียบผู้ที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในการใช้สาธารณสมบัติ (Ac,P)
6. ให้นักเรียนจับคู่ฝึกพฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า และแลกเปลี่ยนนำเสนอกัน (Ac,E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างผลดี-ผลเสียจากการใช้ และการไม่รักษาสาธารณสมบัติของคนส่วนรวม (Ac,E)
2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ac, E,Ap)

สื่อ / อุปกรณ์

1. กระดานปলিনชาร์ท
2. ปากกาเขียนกระดานปলিনชาร์ท

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการฝึกพฤติกรรม
3. การสรุป และการเสนอแนะของนักเรียน

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม “มิตรที่ดี”

เวลา 1 ชั่วโมง

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2

ขนาดของกลุ่มประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การได้ฝึกพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถ
ประพจน์ ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

วัตถุประสงค์ เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. สรุปลและยกตัวอย่างความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรได้
2. แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตรได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
3. เสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1. ให้นักเรียนฟังเพลง “เรามีเรา” ของแหวน (ฐิติมา สุตสุนทร)
2. ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและวิเคราะห์เนื้อเพลงซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความเป็นกัลยาณมิตร (Ac,E)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (45 นาที)

1. ให้นักเรียนจับคู่กันสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนที่นักเรียนชอบ และ
ไม่ชอบ สนทนาซักถามเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมที่เพื่อนชอบและไม่ชอบ (Ac, G, E, P)

2. ครูแจกใบงานให้นักเรียนเขียนพฤติกรรมของเพื่อนที่ฉันชอบและไม่ชอบ
แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และหาข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนที่
แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตร ความสำคัญ และคุณค่าของพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
(G, E, P)

3. ให้นักเรียนฝึกแสดงพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร ทั้งการเป็นตัวแบบมิตรที่ดี
ของเพื่อน การเป็นมิตรที่ดีกับผู้อื่น และการเป็นมิตรที่ดีกับคนส่วนรวม โดยให้นักเรียนสังเกตจาก
พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของเพื่อนที่นักเรียนชอบ แล้วฝึกปฏิบัติตาม (Ac, E, P)

4. ครูมอบที่คั่นหนังสือเตือนใจ จากฝีมือของครูให้นักเรียนที่มีพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตร

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปและยกตัวอย่างความสำคัญของพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตร (Ac, G, E, P,Ap)

2. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากทุกกิจกรรม
(11 กิจกรรม) ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ac, G, E, P,Ap)

3. ครูกล่าวปิดกิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความเป็นกัลยาณมิตร และขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักเรียนทุกคน
สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งความรู้

1. เพลง “เรามีเรา” ของแหวน (ฐิติมา สุตสุนทร)
2. ใบงาน ”พฤติกรรมของเพื่อนที่ฉันชอบและไม่ชอบ”
3. แบบประเมินพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดย :

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. การร่วมอภิปราย และการฝึกพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร
3. การยกตัวอย่าง และการเสนอแนะของนักเรียน

เพลง “เรามีเรา”

คำร้อง : นิติพงษ์ ห่อนาค

ทำนอง : อัสนี โชติกุล

ผู้ขับร้อง : แหวน จุติมา

แต่ก่อนแต่ไร ไม่เคยอุ้มใจ
ฝ่าทางชีวิต ทุกข์ภัยพวง
แต่มาวันนี้ คลุกคลีกับเธอ
จะเดินต่อไป ไม่ยอมหยุดยั้ง
เราสองเคยผ่านชีวิต โดดเดี่ยว
หนทางยังอยู่แสนไกลจากวันนี้
จับมือกันเดินด้วยใจจดทน
จะฝ่าประจันทุกข์อันตราย
เราสองเคยผ่านชีวิต โดดเดี่ยว
หนทางยังอยู่แสนไกลจากวันนี้
จับมือกันเดินด้วยใจจดทน
จะฝ่าประจันทุกข์อันตราย
จับมือกันไป ไม่กลัวภัยพาล

โดดเดี่ยวเดียวดาย ข้างกายไม่มีใครสักคน
ฝ่าลมและฝน ก็โดยลำพัง
อยู่เคียงกับเธอ แล้วทำให้ใจมีพลัง
หากเดินพลาดพลั้ง ฉันยังมีเธอ
สองเราเคยเหนื่อยและท้อ เต็มที่
เพียงเรามีเรา หากจะเดินไปทางใด ไม่หวั่น
หากใครสักคนล้มลงจุดมือกันขึ้นไป
กอดคอกันไป ไม่กลัวภัยพาล
สองเราเคยเหนื่อยและท้อ เต็มที่
เพียงเรามีเรา หากจะเดินไปทางใด ไม่หวั่น
หากใครสักคนล้มลงจุดมือกันขึ้นไป
กอดคอกันไป ไม่กลัวภัยพาล
กอดคอกันไป ไม่กลัวภัยพาล

แบบประเมินพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

ข้อความ	ประเมินตนเอง		เพื่อนประเมิน	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
1. ให้ความจริงใจกับผู้อื่น				
2. ให้กำลังใจผู้อื่น				
3. อ่อนน้อมถ่อมตนกับผู้อื่น มีความประพฤติเหมาะสม				
4. ใฝ่หาสุขภาพ				
5. กิริยามารยาทเรียบร้อย				
6. แสดงความมีน้ำใจกับผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น				
7. เก็บอารมณ์ได้				
8. ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เสียสละเพื่อผู้อื่นได้				
9. ให้ความเป็นธรรมกับทุกคน				
10. ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น				
11. มีมนุษยสัมพันธ์ดี				
12. รับฟังปัญหาของเพื่อนได้				
13. อคทนต่อความยากลำบากเพื่อผู้อื่นได้				
14. แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับผู้อื่น				
15. ตักเตือนเพื่อนเมื่อเห็นว่าทำไม่ถูกต้อง				
16. ยินดีกับผู้อื่นเมื่อเขาพบความสำเร็จ				
17. เข้าใจความทุกข์-สุขของคนรอบข้าง				
18. รักษา และไม่ทำลายสมบัติของส่วนรวม				
19. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสังคม				
20. ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนรวม				

ความคิดเห็นอื่น.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเยาวณีษ์ พานรุงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	4 มกราคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2527
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอ่างศิลา ตำบลอ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8